

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

PROGRAME DE SPRIJIN ȘI FACILITĂȚI FISCALE
ACORDATE ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

Documentare și sinteză: Andra Andronic - consilier parlamentar

Alina Bragagiu – consilier parlamentar

Vlad Drăguș – consultant parlamentar

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

CUPRINS

CONSIDERAȚII GENERALE.....	4
ROMÂNIA.....	14
AUSTRIA.....	22
BELGIA.....	28
CEHIA.....	33
FRANȚA.....	36
GERMANIA.....	41
ITALIA.....	45
POLONIA.....	50
SPANIA.....	54
UNGARIA.....	60
SUEDIA.....	67
BIBLIOGRAFIE.....	70

CONSIDERAȚII GENERALE

Nivelul Fiscalității

La o privire generală se poate constata că nivelurile de fiscalitate și abordările din punct de vedere fiscal pe care le practică statele Uniunii Europene în legătură cu IMM-urile și lucrătorii independenți sunt foarte diferențiate.

În urma unui raport făcut la cererea Comisiei Europene s-au trasat o serie de concluzii:

- Există diferențe majore în ceea ce privește impozitul pe profit (pentru IMM) între statele membre: State precum Italia, Belgia, Germania practică rate mari de impozitare al profitului spre deosebire de state precum Irlanda, Estonia sau Bulgaria care practică rate foarte mici;
- Doar patru state din Uniunea Europeană practică o rată de impozitare mai favorabilă pentru IMM;
- Impozitul pe profit este considerat a avea o influență redusă în procesul de decizie al IMM-urilor legat de căi de finanțare, formă de organizare juridică sau scheme de investiții;
- Multe țări s-au confruntat cu provocarea de a implica angajatorii pentru a sprijini ucenicia. Sprijinul angajatorilor este adesea principala provocare fie în îmbunătățirea sau extinderea schemelor existente, fie în crearea de noi posturi, de la zero. O întrebare esențială este cât de mult ar trebui să se acorde sprijin public pentru ucenici și ce formă ar trebui să ia pentru a încuraja în mod eficient angajatorii să adopte ucenici.¹
- Cheltuielile pentru ucenicie sunt de obicei împărțite între companii, ucenici, stat (autoritățile publice naționale sau regionale) și partenerii sociali. Ei iau decizii cu privire la proporția de formare profesională în programele de ucenicie, colectează resurse financiare prin impozitarea generală (statul) și mecanisme bazate pe taxe (stat și parteneri sociali) și realocă aceste fonduri pentru a compensa cheltuielile companiilor proprii pentru ucenici. De obicei, companiile finanțează remunerarea ucenicilor și suportă costurile părții din pregătirea lor, în timp ce statul este cel responsabil pentru finanțarea părții școlare a formării ucenicilor. Ucenicii suportă partea lor din costuri, acceptând o primă de ucenicie sau o altă compensație care este sub salariul unui lucrător. Există, de asemenea, o serie de subvenții disponibile în toate țările UE, atât pentru studenți, cât și pentru companii. Uniunea Europeană ajută la finanțarea uceniei prin programul Erasmus Plus, Fondul social european și inițiativa pentru ocuparea forței de muncă pentru tineri.²
- Stimulentele fiscale sunt, în general, adresate tuturor companiilor, indiferent de mărimea lor, fie prin deduceri fiscale pentru fiecare ucenic contractat, fie reduceri de contribuții la asigurările sociale. Stimulentele specifice adaptate companiilor mai mici ar putea acționa ca un stimulent important pentru creșterea investițiilor lor în formare.
- Voucherele și subvențiile (și subvenții similare) par mai potrivite pentru a ajunge la anumite tipuri de companii (cum ar fi IMM-urile) sau în alte scopuri (creșterea calității, încurajarea creării de noi locuri de ucenicie, activarea sau reactivarea

¹ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264306486-5-en.pdf?expires=1594211012&id=id&accname=guest&checksum=247D3611DCB948AC290BB8A96BE75E94>

² https://www.cedefop.europa.eu/files/9102_en.pdf

companiilor pentru a oferi plasament în ucenicie). Aceste tipuri de mecanisme de acordare sunt utilizate atât de autoritățile publice, cât și de partenerii sociali.

- Totuși, stimulentele financiare nu sunt suficiente: ceea ce contează mai presus de toate este un mediu de afaceri care oferă asistență practică IMM-urilor. Pentru a crea un astfel de mediu, este esențială o strategie coordonată care să implice toate părțile interesate dintr-un sector sau o comunitate. Dacă camerele de comerț, organizațiile patronale și sindicatele, federațiile sectoriale, furnizorii și serviciile publice de angajare cooperează, pot promova o cultură a uceniei. Pentru a face această lucruri, este esențial să fie clar definite rolurile și responsabilitățile respective.
- Cedefop este una dintre agențiile descentralizate ale UE. Fondată în 1975 și cu sediul în Grecia din 1995, Cedefop sprijină dezvoltarea politicilor europene de educație și formare profesională (VET) și contribuie la punerea lor în aplicare. Agenția ajută Comisia Europeană, statele membre ale UE și partenerii sociali să dezvolte politicile europene adecvate pentru educația profesională.
- Pe pagina acestei instituții se găsesc informații despre finanțarea ucenicilor, formării profesionale la locul de muncă și alte măsuri de susținere ale IMM-urilor în UE³.
- Înainte de măsuri propiu-zise în statele membre selectate este importat de înțeles contextul european al pieței muncii (overview 2018)
- În contextul îmbunătățirii piețelor muncii și al scăderii sărăciei, toți cei 14 indicatori principali ai tabloului de bord social au înregistrat îmbunătățiri. Totuși, relansarea economică nu aduce încă beneficii tuturor cetățenilor și țărilor în același mod, așa cum se poate observa și în analiza cuprinsă în Monitorul de performanță pentru ocuparea forței de muncă și Monitorul de performanță pentru protecția socială. Pentru majoritatea statelor membre sunt identificate provocări cu privire la principiile specifice. Actuala creștere economică oferă o oportunitate de intensificare a reformelor care vizează îmbunătățirea incluziunii, rezilienței și corectitudinii piețelor muncii și a sistemelor de protecție socială, favorizând astfel convergența către condiții de viață și de muncă mai bune în UE. Cu toate acestea, există și riscuri asociate redresării, ceea ce face urgent ca statele membre să profite de această oportunitate.⁴
- În al treilea trimestru al anului 2018, 239,3 milioane de persoane erau angajate în UE, cu aproximativ 15 milioane mai mult decât cel mai scăzut nivel atins la jumătatea anului 2013, în momentul de apogeu al crizei. Rata de angajare a persoanelor cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani a crescut la 73,2% în aceeași perioadă: cu tendința actuală, UE este pe cale să atingă obiectivul Europa 2020 de o rată a ocupării de 75% în 2020 (și, într-adevăr, opt state membre și-au atins deja obiectivul național Europa 2020 în 2017). Creșterea ocupării forței de muncă în 2017 și primele trei trimestre ale anului 2018 a fost răspândită în toate principalele grupuri demografice, cu cele mai mari creșteri înregistrate de lucrătorii mai în vârstă (55-64) ca în anii precedenți. Cu toate acestea, disparitățile substanțiale în ceea ce privește ratele de ocupare a forței de muncă din întreaga UE sugerează că există loc pentru îmbunătățiri suplimentare, în special pentru acele state membre care sunt încă departe de a-și atinge obiectivele naționale Europa 2020.
- Datorită recuperării constante a pieței muncii, rata șomajului a continuat să scadă în 2017, ajungând la 6,8% în trimestrul al treilea al anului 2018. Acum se află la

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments>

⁴ Joint Employment Report 2019 - adopted by the EPSCO Council on 15 March 2019

cel mai scăzut nivel în zece ani, cu peste 4 puncte procentuale (pps) sub nivelul maxim al anului 2013. În zona euro, rata șomajului de 8,1% în T2-2018 rămâne aproape cu un punct procentual mai mare decât cel mai mic nivel înregistrat în 2008. Ratele de șomaj sunt încă deosebit de mari în anumite state membre. Volumul total de ore lucrate în UE a continuat să crească în 2017 - deși mai încet decât numărul total de locuri de muncă - și nu a revenit încă la nivelul 2008. Un număr mare de lucrători cu timp parțial involuntar (adică muncitori care sunt cu jumătate de normă, dar ar dori să muncească mai mult), cu încă 1,3 milioane peste 2008, sugerează, de asemenea, că rămâne o încetinire pe piața muncii. Numărul în scădere al orei lucrate de persoană este totuși parte a unei tendințe structurale care a început la începutul anilor 2000.

- Creșterea salarială reală a încetinit în 2017, dar a crescut în 2018. În general, creșterea salariilor rămâne sub ceea ce se putea aștepta, având în vedere performanțele economice pozitive pe piața muncii. Dinamica salariilor modeste din ultimii ani se poate explica prin creșterea slabă a productivității, așteptările de inflație încă scăzute și rezervele rămase pe piața forței de muncă. În termeni reali, salariile medii rămân în spatele nivelurilor anterioare crizei în multe state membre, iar creșterea acestora a rămas, în 2017, sub creșterea productivității. Aceasta este în conformitate cu o tendință pe termen lung: în UE, între 2000 și 2017, valoarea adăugată reală pentru fiecare persoană angajată a crescut cu 15,6%, în timp ce compensația reală pentru fiecare angajat a crescut cu doar 11,2%. În ciuda acestor evoluții, există dovezi că convergența nivelului de venit al forței de muncă are loc, deși rămân mari diferențe între și în interiorul statelor membre.

2019

- Potrivit tabloului social piața forței de muncă și tendințele sociale din UE continuă să fie pozitive pentru 9 din cei 14 indicatori. Celelalte 5 au rămas stabile sau au înregistrat, în medie, o ușoară evoluție negativă comparativ cu anul precedent (adică părăsirea timpurie din educație sau formare profesională, diferența de angajare între femei și bărbați, impactul transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei, ponderea cotei de cvintile de venituri și auto-raportate nevoile nesatisfăcute pentru îngrijiri medicale). Convergența între statele membre a fost observată, într-o măsură diferită, pentru mai mult de jumătate din indicatorii titulari. Toate statele membre, cu excepția Irlandei și a Olandei, au cel puțin unul dintre indicatori semnificativ sub medie (sau cu o tendință negativă importantă).⁵
- În al treilea trimestru al anului 2019, 241,5 milioane de persoane erau angajate în UE, cel mai înalt nivel atins vreodată. Muncitorii în vârstă și cu înaltă calificare au continuat să fie principalii factori motori ai creșterii ocupării forței de muncă. Din cauza încetinirii creșterii economice, creșterea ocupării forței de muncă este de așteptat mai mult în următoarele trimestre. Prin urmare, rata de ocupare a persoanelor cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani este prevăzută în prezent pentru a atinge obiectivul de 75% pentru Europa 2020 în 2020, dar rămâne ușor sub aceasta.
- Șomajul a atins un nivel record la 6,3% în al treilea trimestru al anului 2019. Convergența între statele membre către niveluri inferioare continuă. Șomajul în rândul tinerilor, și cel cu durată lungă scad și ele, deși sunt încă ridicate în unele state membre. Lipsa de forță de muncă este vizibilă în cea mai mare parte în statele membre unde șomajul este scăzut, deși ponderea companiilor care

⁵ Joint Employment Report 2020 As adopted by the EPSCO Council on 8 April 2020

raportează lipsa de forță de muncă începe să scadă, din cauza încetinerii economice.

- Inegalitatea de venit a crescut ușor în general și rămâne la un nivel ridicat în comparație cu perioada anterioară crizei. În medie, în toată UE, cele mai bogate 20% din gospodării au un venit care îl depășește pe cel al celor mai săraci 20% de aproximativ cinci ori. În 2018 acest raport a crescut marginal, după o ușoară scădere în anul precedent. Cu puține excepții, statele membre cu cele mai mari niveluri de inegalitate a veniturilor au înregistrat o creștere suplimentară în 2018. Cota de venit a celor mai mici 40% din populație a rămas în mare parte stabilă în 2018 după recuperarea în 2017. Combaterea inegalităților de venit necesită acțiuni din partea statelor membre în diferite domenii, inclusiv proiectarea sistemelor de impozitare și beneficii, stabilirea salariilor (minime), încurajarea egalității de șanse în educație și formare de la vârste fragede, asigurarea accesului la servicii accesibile și de calitate, promovarea egalității de gen și abordarea disparităților regionale.
- Egalitatea de gen rămâne totuși o provocare. Lacunele în ceea ce privește ocuparea forței de muncă (11,6 puncte în 2018) și ratele de salarizare (16,2% în actualizare 2017 - 2018) sunt substanțiale și aproape stabile începând cu 2013. Disparitățile mari între statele membre persistă. Responsabilitățile parentale și de îngrijire, însoțite de accesul limitat la îngrijirea copiilor și alte servicii (de îngrijire) și lipsa de incentivare monetară pentru participarea pe piața muncii, sunt principalii factori ai ratelor de angajare mai scăzute în rândul femeilor. Diferențele salariale apar în defavoarea femeilor care au în medie niveluri de calificare mai mari decât bărbații. Mai multe state membre iau măsuri pentru a îmbunătăți accesul la servicii de îngrijire accesibile și de calitate, dar provocările persistă. Măsuri concrete de combatere a diferenței de remunerare între femei și bărbați, legate în special de transparența salarială, sunt puse în aplicare doar într-un număr limitat de țări.
- Educația, formarea și abilitățile influențează substanțial perspectivele de angajare ale oamenilor. În medie, în UE, rata ocupării forței de muncă este de 56,1% pentru cei care nu au terminat școala gimnazială superioară, 73,4% pentru cei cu nivel mediu și 84,5% pentru cei cu studii superioare. Adaptarea la transformările din economie și piața muncii, precum și la tranziția de mediu necesită perfecționare continuă și recalificare. În ciuda recunoașterii tot mai mari a provocării și a mai multor inițiative în curs de desfășurare în statele membre, participarea adulților la activitățile de învățare a crescut doar într-o măsură limitată în ultimul deceniu și doar câteva state membre au reușit să obțină un nivel mai semnificativ de îmbunătățire. Rămâne deosebit de scăzut (sub 5%) pentru adulții cu un nivel scăzut de calificare.
- Ocuparea forței de muncă temporare diferă semnificativ între statele membre, deși este relativ stabilă în ultimii ani, în medie, în jur de 14%. Rămân provocări să se asigure că contractele temporare involuntare sunt de-a lungul timpului către un loc de muncă deschis, evitând „ușile rotative” între șomaj și locuri de muncă precare. Reformele au loc în unele state membre, cu scopul de a asigura un echilibru între flexibilitate și securitate. Acestea includ, în unele cazuri, condiții mai stricte pentru utilizarea contractelor temporare și mai multă claritate a termenilor și condițiilor de muncă.
- Schimbările tehnologice și transformările aferente pe piețele forței de muncă necesită în mod crucial perfecționarea și recalificarea populației în vârstă activă. O calificare relevantă a pieței muncii este din ce în ce mai importantă pentru

lucrători să se adapteze la un mediu în schimbare rapidă. În UE, raportul dintre adulții slab calificați și numărul de locuri de muncă care necesită un nivel scăzut de calificare este, în medie, de la trei la unu. Cu toate acestea, persoanele cu înaltă calificare și vârstnici au o probabilitate semnificativ mai mică de a participa la programe de învățare pentru adulți decât media. Există decalaje semnificative în ceea ce privește competențele digitale: mai mult de 40% dintre adulții din UE nu au abilități digitale de bază, cu un nivel maxim de 70% în unele state membre. Aceasta implică faptul că o parte semnificativă a populației nu poate accesa o mare varietate de servicii, cu impacturi negative asupra incluziunii și productivității.

- Digitalizarea a facilitat noi modalități de organizare a muncii, oferind o flexibilitate mai mare în raport cu momentul și unde se îndeplinesc sarcinile de lucru. În conformitate cu aceste forme de muncă, organizația se bazează mai puțin pe ritmuri obișnuite și în schimb alocă sarcinile mai flexibil. Acest lucru este în concordanță cu o tendință mai generală observabilă către fragmentarea activității bazate pe proiecte, a locurilor de muncă la cerere și a muncii plătite de performanță, care nu depind neapărat de sistemul de ore de lucru obișnuit, ci de munca pe termen, de termene sau de atingerea obiectivelor stabilite de angajatori sau clienți. La nivel de țară, dovezile statistice arată o puternică corelație pozitivă între utilizarea TIC, munca mobilă bazată pe TIC (TICTM) și formele flexibile de organizare a timpului de lucru (de exemplu, prevalența flexi-timpului). Acest lucru poate confirma că tendința către aranjamente de lucru mai flexibile, deși este încă limitată în unele state membre, este bine fundamentată. Atât flexitul, cât și TICTM sunt mai răspândite în țările scandinave, Benelux, Franța, Regatul Unit și Estonia. În alte țări precum Bulgaria, Cipru, Grecia, Italia, Lituania, Portugalia, România sau Slovacia, accesul la forme de lucru mobile bazate pe TIC și la aranjamente flexibile de lucru este mai limitat. Cu toate acestea, incidența TICTM nu se atribuie exclusiv răspândirii utilizării TIC, ci rezultă și din interacțiunea dintre schimbările tehnologice, contextul instituțional și de reglementare, precum și din evoluțiile economice, ale pieței muncii și ale societății, precum participarea tot mai mare a femeilor pe piața muncii (Eurofound și ILO, 2017) și a practicilor manageriale.
- Un accent din ce în ce mai mare pe măsurile preventive, schimbul de date și procedurile de evaluare a riscurilor sunt vizibile în multe dintre măsurile de combatere a **muncii nedecarate**. În Bulgaria, Agenția Națională a Veniturilor și Inspectoratul General al Muncii au semnat un acord de cooperare în contextul Planului de acțiune 2018 pentru îmbunătățirea colectării impozitelor, combaterea economiei gri și reducerea costurilor de conformitate. Acordul vizează în principal domeniile salariilor și timpului de lucru și se bazează pe o cooperare consolidată prin schimb de informații, utilizarea mai mare a serviciilor electronice, grupuri de lucru interinstituționale și activități de control comune, inclusiv instrumente de evaluare și monitorizare a riscurilor.
- Cadrul de cooperare include măsuri de prevenire și educare și acțiuni pentru creșterea utilizării serviciilor electronice. În urma modificărilor aduse legii asigurărilor sociale, Cipru întreprinde o reformă a inspectoratelor de muncă, care este de așteptat să îmbunătățească eficacitatea și eficiența inspecțiilor. De asemenea, Guvernul a aprobat un nou proiect de lege pentru crearea unei inspecții centralizate a muncii și depune eforturi pentru a îmbunătăți evaluarea riscurilor acestei provocări, inclusiv prin alocarea de resurse mai mari și mai mult acces la formare pentru personal. În iulie 2019, Franța a adoptat un nou Plan național de combatere a muncii ilegale („Plan national de lutte contre le travail illégal”). Pe parcursul anului 2021, planul propune 34 de acțiuni care vizează prioritizarea și consolidarea impactului controalelor și prevenirea muncii

nedeclarate, inclusiv la nivel transfrontalier. În septembrie 2019, Slovacia a găzduit o vizită de urmărire a proiectului de asistență reciprocă din cadrul Platformei Europene, care a abordat lucrările nedeclarate pentru a sprijini Inspectoratul Național al Muncii din Slovacia (INL) în îmbunătățirea eficacității acțiunilor sale. Pe baza rezultatelor acestui proces, în 2019 au fost lansate două proiecte-pilot care vizează condițiile de muncă ale angajaților detașați și cerințele salariale ale angajaților

- Din perspectiva cheltuielilor publice, ucenicile sunt o modalitate rentabilă de dezvoltare a competențelor la locul de muncă. Alternativa implică adesea predarea deprinderilor practice în atelierele școlare, unde echipamentele specializate și personalul didactic sunt costisitoare. Chiar și luând în considerare costul subvențiilor guvernamentale, costul ucenicilor către stat poate fi mai mic decât cel al educației și formării profesionale școlare (VET) (WestergaardNielsen și Rasmussen, 1999). În plus, ucenicile obțin beneficii mai largi, greu de realizat pentru programele școlare (de exemplu, conectarea ucenicilor la angajatori, permițând învățarea cu cele mai noi echipamente) (OCDE, 2010).
- Dat fiind că beneficiile obținute prin ucenicie sunt împărtășite angajatorilor și mai pe larg, guvernele nu ar trebui să acopere toate costurile implicate. Angajatorii ar trebui să contribuie, de asemenea, pentru a profita de beneficii atunci când preiau ucenici (Muehlemann (2016). Unele avantaje pentru angajatori sunt realizate atunci când ucenicii contribuie la munca productivă în timpul companiei. Inițial, ucenicii neinstruiți contribuie puțin și tind să câștige salarii foarte mici, însă ucenicii cu mai multă experiență au niveluri de productivitate mai apropiate de cele ale unui angajat calificat și costă în continuare mai puțin decât lucrătorii calificați. În plus, după terminarea uceniei, există o altă oportunitate: companiile pot economisi bani la recrutare selectând și recrutând ca angajați cei mai buni ucenici la sfârșitul formării, mai degrabă decât angajarea de pe piața externă a muncii.
- Dincolo de susținerea uceniei prin componența școlară, guvernele oferă uneori stimulente pentru promovarea uceniei sub două forme largi: Stimulente financiare: subvenții directe sau reduceri de taxe. Stimulente nefinanciare: măsuri menite să reducă costurile oferirii de ucenici sau să crească beneficiile fără transferuri financiare.

Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI)⁶ - Operațiuni 2021 se acordă rețelelor la nivelul UE, care au semnat un acord-cadru de parteneriat pentru perioada 2018-2021 și sunt active în domeniile incluziunii sociale și reducerii sărăciei sau microfinanțării și finanțării întreprinderilor sociale.

Prioritatea politică generală care stă la baza activităților EaSI este implementarea Pilonului European pentru Drepturile Sociale. Pilonul ilustrează un angajament declarat de a favoriza egalitatea de șanse, de a îmbunătăți accesul pe piața muncii, la condiții de muncă corecte și incluziune socială, de a sprijini oamenii în fața schimbărilor de realitate a muncii și de a obține drepturi noi și mai eficiente pentru europeni.

Programul de lucru propus pentru 2021 ar trebui să fie în concordanță și să aibă o legătură clară cu planul strategic quadrienal și prognoza bugetară, convenite cu Comisia Europeană în acordurile de parteneriat-cadru. Poate dezvolta în continuare

⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=en&callId=599&furtherCalls=yes>

programul de lucru de 4 ani și descrie implementarea acestuia în mai multe detalii, dar nu ar trebui să îl contrazică.

Adaptări minore datorate schimbărilor în contextul general (adică criza COVID-19) sau noilor evoluții organizaționale neprevăzute sunt posibile și ar trebui marcate. Abaterile (de exemplu, modificarea sau suprimarea unei activități prevăzute în planul strategic de 4 ani) ar trebui să fie clar explicate și justificate în anexa „Descrierea programului de acțiune și de lucru” la „Informații suplimentare”. Acest lucru este important pentru a evalua coerența cu planul strategic de 4 ani și cu scopul oricărei modificări propuse. Tipurile de activități care pot fi finanțate în cadrul acestui apel de propuneri includ: activități de formare, cum ar fi schimburi de personal, ateliere de lucru, seminarii, acțiuni de consolidare a capacității, evenimente de instruire și dezvoltarea de instrumente de formare online sau alte module de instruire ; unul dintre obiectivele sale este creșterea disponibilității și accesibilității microfinanțării pentru grupurile și microîntreprinderile vulnerabile și creșterea accesului la finanțare pentru întreprinderile sociale. Pachetul financiar pentru perioada 2014-2020 este de 919,5 milioane EUR.^{7,8}

Programul Easi al UE - umbrelă pentru ocuparea forței de muncă și politica socială⁹

În perioada 2014-2020 vor fi disponibile în total 92 de milioane EUR pentru a sprijini antreprenorii sociali. Plafonul este de 500 000 EUR pe întreprindere, cu condiția ca întreprinderea să aibă o cifră de afaceri anuală mai mică de 30 milioane EUR.

Microfinanțarea va permite furnizorilor de microcredite din statele membre ale UE și din alte țări participante la program să crească accesul la microfinanțare și disponibilitatea persoanelor vulnerabile care doresc să înceapă sau să dezvolte propria lor întreprindere. Întreprinderea socială va ajuta întreprinderile sociale să acceseze finanțe prin intermediul organismelor publice și private care acordă împrumuturi și alte instrumente financiare întreprinderilor sociale. Nu va oferi în mod direct împrumuturi întreprinderilor sociale.

Fondul social european (FSE) oferă sprijin IMM-urilor pentru a le ajuta să-și îmbunătățească competitivitatea, de exemplu prin formare.¹⁰

Austria folosește finanțarea FSE pentru a se concentra pe măsuri de educație, formare și incluziune socială pentru a spori participarea pe piața muncii. Competențele superioare și egalitatea de șanse sunt mijloacele de a crea o forță de muncă mai mare și mai bună pentru viitor.

Belgia folosește finanțarea FSE pentru a îmbunătăți abilitățile și coeziunea socială. Regiunile cooperează pentru a stimula competențele și oportunitățile de muncă, în timp ce măsurile de incluziune socială sunt în curs atât la nivel transregional, cât și la nivel local, după cum este necesar.

FSE susține măsuri pentru deschiderea pieței locurilor de muncă în Republica Cehă și pentru a facilita găsirea unui loc de muncă. Îmbunătățirile sistemului educațional oferă tinerilor abilitățile pe care le necesită locuri de muncă într-o economie modernă. Și

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=632&langId=en>

⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=en>

⁹ EUEMP12A-1334-I01 - European Union Programme for Employment and social Innovation 2014-2020_V12.indd

¹⁰ <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=45&langId=en>

proiectele FSE oferă noi oportunități pentru grupuri defavorizate, cum ar fi persoanele cu dizabilități, lucrătorii mai în vârstă și cetățenii romi.

Franța folosește sprijinul FSE pentru a combate șomajul în rândul tinerilor și persoanelor în căutarea mai multor în vârstă, în timp ce îmbunătățește competențele lucrătorilor. Măsuri de incluziune socială sunt în curs de desfășurare în regiunile franceze, precum și inițiative pentru stimularea oportunităților de educație.

Franța adoptă o abordare puternic descentralizată pentru a maximiza beneficiile finanțării de coeziune în regiunile sale continentale și de peste mări. Investițiile FSE sunt în derulare prin 33 de programe operaționale, în mare parte în combinație cu Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER). Finanțarea totală a FSE se ridică la peste 6 miliarde EUR, inclusiv 620 milioane EUR pentru inițiativa pentru ocuparea forței de muncă pentru tineri

Germania implementează finanțări din FSE pentru a rezolva provocarea deficitului de competențe și a îmbătrânirii populației. Lărgirea participării pe piața muncii, creșterea nivelului de calificare și susținerea incluziunii active sunt principalele ținte ale investițiilor din FSE.

Investițiile FSE sunt disponibile prin intermediul a 17 programe operaționale, unul pentru fiecare landă germană și unul la nivel federal (Bund). La nivel național, bugetul este împărțit în mod egal la trei priorități: ocuparea forței de muncă, incluziunea socială și educația. Aceste priorități sunt diferite între Est (care primește mai multe finanțări) și Vestul țării și între regiuni individuale - care reflectă circumstanțe și nevoi diferite.

FSE din Ungaria contribuie la crearea unei forțe de muncă mai mari și mai calificate, îmbunătățind în același timp integrarea socială și nivelul de trai în comunități îndepărtate și marginalizate. Proiectele se concentrează în special pe tinerii cu un nivel scăzut de calificare și în special, oferind instruire și calificări relevante care să-i ajute să se angajeze. Finanțarea din cadrul Inițiativei pentru ocuparea forței de muncă pentru tineret și finanțarea suplimentară a FSE contribuie la reducerea barierelor de muncă cu care se pot confrunta tinerii. Posibilitățile de învățare continuă sunt în curs pentru a ajuta lucrătorii să își păstreze abilitățile la zi și să dobândească noi, acolo unde este nevoie. Peste 450 000 de persoane trebuie să beneficieze de aceste măsuri până în 2020.

FSE sprijină, de asemenea, investițiile din Ungaria pentru modernizarea administrației publice la toate nivelurile, pentru a oferi servicii publice mai eficiente și mai accesibile pentru cetățeni.

Spania deschide noi căi în muncă, investind finanțarea FSE în competențe și sistemul său de educație și formare. Tinerii și cei din grupurile defavorizate sunt ținta principală a măsurilor pentru stimularea oportunităților și reducerea inegalităților.

Italia folosește finanțarea FSE pentru a crește posibilitățile de angajare (în special pentru tineri), pentru a ajuta grupurile defavorizate, pentru a îmbunătăți competențele forței de muncă, pentru a stimula sistemul național de educație și formare și pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă.

Credite acordate IMM-urilor

Potrivit unui studiu OECD din 2018, procentajul de credite acordate IMM-urilor din totalul creditelor acordate este într-o scădere constantă în ultimii ani, lucru care poate fi

atribuit mai multor factori printre care și apariția mai multor forme de finanțare alternative celor bancare dar și popularizării unor noi forme de organizare (organizarea în colectiv).¹¹

Disponibilitatea forței de muncă calificate a fost considerată principala problemă pentru IMM-urile din zona euro (28%), împreună cu dificultatea de a găsi clienți (22%). Accesul la finanțe, pe de altă parte, a rămas cel mai mic obstacol important (7%), după costul de producție, reglementare și concurență (toate în cea mai mare parte neschimbate la 12%). IMM-urile din Grecia au continuat să fie puternic afectate de lipsa accesului la finanțare, un sfert menționând-o ca fiind cea mai importantă problemă a acestora. La 9%, Italia a avut cea de-a doua pondere cea mai mare de IMM-uri care raportează accesul la finanțare ca preocupare dominantă.¹²

După mai mulți ani de creștere, noile tendințe de acordare a împrumuturilor pentru IMM-uri a fost negativ în 15 din cele 25 de țări din care s-au adunat date. Rata de creștere a valorii mediane a noilor împrumuturi pentru IMM-uri a scăzut de la 2,6% în 2015 la -5,6% în 2016. Declinul împrumuturilor noi poate fi atribuit mai multor factori, de multe ori în funcție de circumstanțe de la nivelul național

Potrivit datelor centralizate ale Băncii Mondiale, nu există suficiente informații pentru a putea prezenta o situație generală ale nivelurilor dobânzilor pentru IMM-uri sau alte forme de organizare care nu se încadrează pe linii de creditare foarte mari, deoarece variabilele implicate în evaluarea creditului sunt numeroase iar importanța lor fluctuează de la stat la stat și instituție de creditare la instituție de creditare.¹³ Cu toate acestea există anumite tendințe ce pot fi constatate în această porțiune a pieței de creditare.

Este important de menționat că una din întrebările chestionarului unui studiu la nivelul Uniunii Europene era legată de prioritățile IMM-urilor și zonele pe care le consideră problematice. Finanțarea a fost văzută ca fiind una dintre cele mai puțin importante probleme pe care le întâmpină IMM-urile din UE fie că vorbim de micro-întreprinderi sau întreprinderi medii. Accesul la forță de muncă calificată continuă să fie preocuparea dominantă pentru IMM-urile din zona euro, împreună cu dificultatea de a găsi clienți, în timp ce accesul la finanțe a rămas cel mai puțin important obstacol întâmpinat. În această parte de sondaj, 28% dintre IMM-urile din zona euro au menționat „disponibilitatea forței de muncă calificate” ca principală problemă (în creștere cu 25% față de anii precedenți), urmată de „dificultăți în a găsi clienți” (22%, mai puțin de 23%). Privind companiile mici, medii și mari din zona euro, principala preocupare a fost „disponibilitatea forței de muncă calificate”, cu procente de 31%, 32% și 28%, urmată de „găsirea clienților” (21%, 22%) respectiv 25%). Cu toate acestea, firmele micro au raportat o preocupare oarecum similară în ceea ce privește găsirea clienților (22%) și găsirea personalului calificat (23%). Diferențele între dimensiunile firmelor pot reflecta că cererea de personal este mai mică în rândul firmelor micro, în timp ce lipsa de personal calificat este o problemă presantă pentru firmele mai mari. „Accesul la finanțe”, în schimb, continuă să fie considerat cel mai puțin important obstacol pentru IMM-urile din zona euro (7%, în scădere marginală de la 8%), după „costul de producție”, „reglementare” și „concurență” (toate 12%) și, în mare parte, neschimbat față de sondajul precedent.

Media din zona euro maschează diferențe considerabile între țări. Printre cele mai mari țări din zona euro, IMM-urile germane (37%) și IMM-urile franceze (30%) au indicat cel mai frecvent „accesul la personal calificat” ca fiind preocuparea lor dominantă,

¹¹ <https://www.oecd.org/cfe/smes/Highlights-Financing-SMEs-and-Entrepreneurs-2018.pdf>

¹² https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/ecb.safe201911~57720ae65f.en.html#toc2

¹³ <https://data.worldbank.org/indicator/FR.INR.LNDP?end=2018&locations=BE&start=2011>

înaintea celei de a găsi clienți (26%, respectiv 15%). IMM-urile spaniole (25%) și italiene (22%) au raportat că găsirea clienților a fost principala problemă.¹⁴

Când li s-au cerut să acorde o importanță pe o scară de la 1-10 problemei de acces la finanțare, IMM-urile au răspuns după cum urmează: Belgia - 3 constant între 2016 și 2019; Germania 3 în 2016 cu o tendință de scădere în 2019; Spania între 4 și 5 fluctuant între cei trei ani; Italia- 5; Austria- 4 cu o tendință de scădere; iar media zonei euro a fost între 4 și 5 cu o tendință de scădere. Dintre toate statele chestionate doar Grecia a ajuns la cifră mai mare, respectiv 7 cu o tendință de scădere în 2019 către 6.

Produsele de creditare bancare au rămas cea mai relevantă sursă de finanțare pentru IMM-uri, înaintea instrumentelor bazate pe piață și a altor surse de finanțare (capital propriu, titluri de creanță, leasing operațional etc.). Pentru perioada din aprilie până în septembrie 2019, aproximativ jumătate din IMM-urile din zona euro au considerat că împrumuturile bancare și liniile de credit sunt instrumente financiare relevante pentru afacerile lor (50% în ambele cazuri). Leasingul a fost relevant pentru 45% dintre IMM-uri, în timp ce 33% au indicat că subvențiile și împrumuturile subvenționate (adică împrumuturile care implică sprijin din surse publice sub formă de garanții sau alte intervenții) au fost o sursă potențială de finanțare. Creditul comercial a fost menționat ca un instrument financiar important de către 28% dintre IMM-uri, în timp ce 24% au menționat fondurile interne ca o sursă pentru finanțarea activității lor. În cele din urmă, 18% dintre IMM-uri au indicat alte împrumuturi (de exemplu, de la familie, prieteni sau companii conexe) ca o sursă relevantă de finanțare. Instrumentele bazate pe piață, precum capitaluri proprii (11%), titluri de creanță (4%) și factoring (9%) au fost considerate mult mai rar ca o sursă potențială de finanțare. Aceste răspunsuri implică modificări foarte marginale ale surselor de finanțare în rândul IMM-urilor, comparativ cu sondajele precedente.

A distinge între IMM-urile vulnerabile și cele profitabile ar putea face posibilă analiza impactului situației financiare a unei companii asupra surselor de finanțare utilizate. Firmele vulnerabile au recurs la liniile de credit tradiționale (53%) și la împrumuturile bancare (25%) ca principală sursă de finanțare externă într-o măsură mult mai mare decât firmele profitabile (26%, respectiv 12%). La rândul lor, firmele profitabile s-au bazat mai mult pe fondurile lor interne, dar au ales, de asemenea, folosirea leasingului și a închirierii mai frecvent decât firmele vulnerabile.¹⁵

Prevalența investițiilor fixe a continuat să fie asociată cu mărirea companiei. În timp ce 63% din firmele mari au raportat că au folosit fonduri pentru investiții fixe, acest lucru s-a aplicat doar la 31% din micro-firme. Investițiile în capitalul de lucru a fost, de asemenea, legat de mărirea firmei (46% pentru firmele mari, dar doar 31% pentru micro-firme). Mai puțin frecvent, IMM-urile au utilizat finanțarea pentru angajarea și instruirea angajaților (22%), dezvoltarea de noi produse (20%, de la 21%) și obligații de refinanțare (13%, neschimbat).

Printre firmele din țările mari din zona euro, IMM-urile germane au continuat să se distingă în ceea ce privește utilizarea fondurilor pentru investiții fixe, angajare și instruire și în scopuri de refinanțare. Aproximativ 50% dintre IMM-urile germane au raportat că au utilizat finanțare pentru investiții fixe, comparativ cu doar 36% din IMM-urile spaniole sau 38% din IMM-urile franceze. Firmele spaniole au continuat să utilizeze intens finanțarea pentru inventar și capitalul de lucru (46%) mai frecvent decât pentru investițiile fixe.

¹⁴ https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/ecb.safe201911~57720ae65f.en.html#toc6

¹⁵ https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/ecb.safe201911~57720ae65f.en.html#toc8 grafic 10

Capitalul de risc, chiar dacă limitat în toate țările UE, constituie o sursă de finanțare importantă, în special pentru proiectele și întreprinderile inovatoare și cu un nivel mai ridicat de risc. Având în vedere dimensiunea pieței, capitalul de risc poate fi considerat în continuare o soluție de nișă în comparație cu soluțiile de finanțare tradiționale.¹⁶

Notă: Fișele informative Small Business Act

Legea privind întreprinderile mici pentru Europa [Small Business Act for Europe (SBA)] este inițiativa politică emblematică a UE de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). Aceasta include un set de măsuri politice organizate în jurul a zece principii, de la „antreprenoriat” și „administrație reactivă”, până la „internaționalizare”. Pentru a îmbunătăți guvernarea SBA, revizuirea din 2011 a documentului a prevăzut o monitorizare îmbunătățită. Fișele informative SBA sunt publicate anual și au drept scop îmbunătățirea înțelegerii tendințelor recente și a politicilor naționale care afectează IMM-urile. Începând din 2011, fiecare stat membru al UE a desemnat un înalt funcționar guvernamental ca reprezentant național pentru IMM-uri. Reprezentanții naționali pentru IMM-uri îndeplinesc un rol de avangardiști în ceea ce privește punerea în aplicare a agendei SBA în țările lor.

ROMÂNIA

Dacă în 2015, conform Fișei Informative SBA¹⁷, România menționa ca măsura de sprijinire financiară a sectorului IMM schemele de ajutor de stat, care includeau investiții pentru promovarea dezvoltării regionale prin crearea de locuri de muncă, pentru creșterea competitivității produselor industriale și pentru IMM-uri, în 2019¹⁸, principalele programe de susținere a sectorului IMM făceau referire la: *Schema de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie*¹⁹, *Schema de ajutoare de stat și de minimis sub forma de investiții de capital de risc pentru întreprinderi mici și mijlocii*²⁰, *Programul național de microindustrializare*²¹ și *Dezvoltarea activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață*²².

Conform Fișei Informative SBA 2019, valoarea adăugată a IMM-urilor din România a crescut cu 43,1%, microîntreprinderile generând cea mai mare creștere (63,1%), în timp ce gradul de ocupare în cadrul IMM-urilor a crescut cu 7,0%. Cu toate acestea, productivitatea medie a IMM-urilor românești este de aproximativ 15.100 EUR, semnificativ mai mică decât media UE de aproximativ 44.600 EUR. În 2017-2018, valoarea adăugată pentru IMM-uri și-a continuat creșterea (cu 14,6%), în timp ce ocuparea forței de muncă pentru IMM-uri a crescut cu 2,6%. Se preconizează că în 2018-

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_small-medium-enterprises-access-finance_ro.pdf p. 6

¹⁷ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/16344/attachments/28/translations/ro/renditions/native>

¹⁸ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/24/translations/en/renditions/native>

¹⁹ <https://www.gov.ro/stiri/mai-multi-bani-pentru-stimularea-investitiilor-cu-impact-major-in-economie>

²⁰ <https://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/COMPETITIVITATE/POC/2018/12.03/sintact-ordinul-194-2018-privind-aprobarea-schemei.pdf>

²¹ <http://www.imm.gov.ro/wp-content/uploads/2020/02/Proiect-Proceduragril-punctaj-MICROINDUSTRIALIZARE-2020.pdf>

²² <http://www.imm.gov.ro/wp-content/uploads/2020/02/Proiect-proceduragril-punctaj-COMERT-2020.pdf>

2020, ocuparea forței de muncă în cadrul IMM-uri se va menține în jurul cifrei de 2,6%, materializându-se în aproximativ 70.000 de noi locuri de muncă până în 2020.

Potrivit Raportului anual al Uniunii Europene asupra IMM-urilor în 2019²³, IMM-urile românești generează 52,7% din valoarea adăugată totală a sectorului de business non-financiar din România, înregistrând cel mai mic număr de microintreprinderi și firme mici și mijlocii la 1000 de locuitori dintre toate țările membre UE, doar 10% dintre IMM-uri având activitate de inovare, clasând și la acest capitol Romania pe ultimul loc.

În decembrie 2019, potrivit raportului BNR, *“Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România”*²⁴, o parte din probleme ridicate de către IMM-uri privesc impredictibilitatea mediului fiscal și nivelul ridicat al fiscalității alături de accesul la finanțare. Potrivit sondajului, 62% dintre companii nu ar lua un credit în lei, iar 66% nu ar lua un credit în euro, indiferent de costul acestora, deoarece intenționează să își reducă gradul de îndatorare.

La finele anului 2019, companiile nefinanciare continuă să fie vulnerabile la o evoluție nefavorabilă a cursului de schimb și la o eventuală creștere a ratei dobânzii. În contextul intermedierei financiare reduse care caracterizează economia, companiile care ar apela la credite bancare apreciază în mod majoritar că nivelul costului de finanțare ar afecta capacitatea de a rambursa împrumutul. În plus, o majorare cu până la 3 puncte procentuale a dobânzii în lei ar afecta semnificativ activitatea și/sau capacitatea de rambursare a creditului pentru 54 la sută dintre companiile cu credite în lei.

Accesul la finanțare nu reprezintă o problemă presantă decât pentru 13% din companiile nefinanciare. Unul dintre motivele pentru care accesul la finanțare nu este perceput ca o provocare majoră de către firme este faptul că acestea dețin o capacitate de autofinanțare ridicată²⁵, raportat la stocul de credite contractate de la instituțiile de credit din România. Problema accesului la finanțare este resimțită mai acut de un procent egal de corporații și IMM (13%), deși firmele de dimensiuni mari au atât o putere de negociere mai ridicată în relația cu băncile, cât și o situație financiară mai robustă care să le permită să acceseze într-un mod mai facil finanțare din surse externe companiei. Una dintre căile către dezvoltarea firmei este creșterea accesului la finanțare de la creditorii profesioniști, însă acest aspect necesită o sănătate financiară adecvată.

Disciplina la plată în economia românească nu se află la un nivel favorabil unei activități fără sincope a firmelor, aspect certificat atât de nivelul restanțelor către partenerii comerciali (circa 48 miliarde lei, decembrie 2018), cât și de rezultatele sondajului. Aproximativ 25% dintre firme apreciază că disciplina la plată în economie (perioada de timp după care partenerii își achită facturile, folosirea de instrumente de plată fără acoperire, încasarea creanțelor de la stat etc.) reprezintă o problemă mare și foarte mare. Aplicarea cu mai multă consecvență a cadrului legal în vigoare²⁶ referitor la combaterea întârzierilor la plată față de parteneri ar putea reprezenta o soluție la această problemă. În plus, alte măsuri care ar putea fi avute în vedere sunt reprezentate de

²³ https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_en

²⁴ <https://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=15748>

²⁵ Circa 80 de miliarde lei la nivelul anului 2018, potrivit bilanțurilor depuse de companiile nefinanciare la MFP.

²⁶ În raporturile dintre profesioniști, termenul de plată nu poate fi mai mare de 60 de zile calendaristice. Prin excepție, părțile pot stipula în contract un termen de plată mai mare, sub rezerva ca această clauză să nu fie abuzivă (conform art. 5 din Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante).

crearea unei baze de date cu firmele care nu își onorează la scadență obligațiile de plată față de parteneri și prezentarea de garanții de plată suplimentare de către o firmă cu istoric negativ la încheierea unui contract de achiziție de bunuri sau servicii cu un furnizor.

Reglementările cu caracter obligatoriu aplicabile mediului de afaceri reprezintă o problemă mare și foarte mare pentru activitatea firmei în opinia a 22% dintre respondenți. Acest fapt, coroborat cu aprecierile companiilor care califică legislația fiscală ca fiind impredictibilă, reprezintă semnale pentru autorități în vederea creșterii gradului de stabilitate a cadrului legislativ și atenuării impactului legislației aplicabile firmelor astfel încât mediul de afaceri să nu fie fragilizat și/sau împovărat suplimentar.

În acest context, în iulie 2019, Ministerul Finanțelor Publice anunța modificarea schemelor de ajutor de stat pentru stimularea investițiilor, una dintre principalele măsuri fiind acordarea acestor facilități și pentru cheltuielile de natură salarială ale beneficiarilor. Astfel, principalele modificări ale schemei de ajutor 807/2014 pentru instituirea unor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie sunt următoarele: introducerea posibilității acordării ajutorului de stat pentru același proiect de investiții, atât pentru cheltuieli de natura activelor corporale și necorporale cât și pentru cheltuieli de natură salarială, fără a se depăși valoarea eligibilă cea mai mare a oricăreia dintre cele 2 categorii; introducerea anumitor condiții în vederea stabilirii eligibilității cheltuielilor de natura costurilor salariale; stabilirea mecanismului de recuperare proporțională a ajutorului de stat plătit pentru costuri salariale. De asemenea, se are în vedere modificarea intensităților maxim admise în funcție de nivelul de dezvoltare al județelor, astfel încât să se elimine decalajele de dezvoltare dintre județe prin stimularea realizării de investiții în județele slab dezvoltate, precum și eliminarea unor formulare în vederea debirocratizării.

În ceea ce privește schema de ajutor de stat instituită prin H.G. nr. 332/2014 pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, modificările vizează: înlocuirea mecanismului de depunere a cererilor pentru finanțare în sesiuni cu mecanismul de depunere continuă și eliminarea selecției pe bază de punctaj; introducerea posibilității demarării proiectului de investiții după depunerea cererii pentru finanțare; modificarea pragului minim de creare a locurilor de muncă precum și a categoriei acestora, respectiv minimum 30 locuri de muncă înalt calificate și calificate; introducerea criteriului privind angajarea forței de muncă înalt calificată și calificată remunerată cu un salariu minim brut lunar în valoare de 8.000 lei pentru un loc de muncă înalt calificat (circa 4.600 lei net), respectiv în valoare de 5.500 lei pentru un loc de muncă calificat (circa 3.200 lei net).

Potrivit Hotărârii de Guvern nr.476/2018, ajutorul de stat se acordă sub formă de sume nerambursabile, în raport cu cheltuielile eligibile, în limita intensității maxim admisibile și a nivelului maxim al ajutorului de stat de care poate beneficia o întreprindere. Intensitatea ajutorului de stat diferă în funcție de regiunea de dezvoltare, astfel:

- București – 10%;
- Ilfov și Vest – 35%;
- Centru, Nord – Vest, Sud – Vest, Sud Muntenia, Sud- Est, Nord – Est – 50%.

Valoarea proiectului are un minim de 4.500.000 lei și un maxim de 37.5 milioane lei. Solicitanții eligibili pot fi: întreprinderile nou-înființate sau întreprinderile în activitate, atât IMM-urile cât și întreprinderile mari.

Unul dintre cele mai importante instrumente moderne de subvenționare a IMM-urilor îl reprezintă fondurile de garantare, care, în România, funcționează sub titulatura de Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii (FNGCImm SA-IFN)²⁷ și care reprezintă o instituție financiară nebancară, cu capital de risc, înființată cu scopul facilitării accesului IMM-urilor la finanțări, prin acordarea de garanții pentru instrumentele de finanțare contractate de la bănci comerciale sau din alte surse. FNGCImm instrumentează programe guvernamentale destinate relansării economice, dezvoltării mediului de afaceri, precum și creării și susținerii de locuri de muncă, funcționând ca o societate comercială pe acțiuni, cu acționar unic statul român, sub supravegherea prudențială a Băncii Naționale a României.

Garanția FNGCImm SA - IFN este de maxim 80% din valoarea împrumutului, fără a depăși suma de 2,5 milioane euro/beneficiar și se emite la solicitarea instituțiilor finanțatoare partenere, pentru finanțări aprobate, pe baza analizei documentelor prezentate de către finanțator.

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii SA - IFN (FNGCImm SA - IFN) funcționează în baza H.G. nr. 1211/2001 privind înființarea Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii, cu modificările și completările ulterioare Legii nr. 31/1990 a societăților comerciale, Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, în scopul susținerii activităților întreprinzătorilor (IMM-uri, societăți cooperatiste și persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice potrivit legii).

Înființarea Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii a fost motivată de importanța sectorului IMM din ansamblul economiei naționale și de potențialul lui de a participa la crearea produsului intern brut, la dezvoltarea exporturilor, precum și la crearea de noi locuri de muncă.

Ca societate pe acțiuni, având drept unic acționar statul român, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, FNGCImm SA - IFN este un partener al Guvernului României pentru implementarea politicilor sale de sprijinire a dezvoltării acestui sector care constituie o prioritate a politicii economice și sociale a Guvernului României.

FNGCImm ofera garanții financiare pentru a susține întreprinderile mici și mijlocii care doresc să atragă finanțare pentru dezvoltarea proiectelor de investiții sau pentru asigurarea capitalului de lucru, după cum urmează:

- FNGCImm preia parțial riscul de credit;
- finanțarea este mai ușor accesibilă pentru că este depășită principala cauză de respingere a cererii de credit, reprezentată de lipsa garanțiilor proprii;

²⁷ <https://www.fngcimm.ro/despre-noi/istoric-cifre-cheie>

- facilitarea accesării fondurilor europene prin garantarea creditelor punte sau a creditelor necesare pentru cofinanțarea de proiecte;
- FNGCMM are semnate convenții de garantare cu cele mai importante instituții financiare din România.

Beneficiarii eligibili sunt întreprinderile mici și mijlocii definite potrivit Legii 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (societăți comerciale, societăți cooperative, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, societăți agricole și cooperative agricole care desfășoară activități economice), cu completările și modificările ulterioare, inclusiv start-up-uri care îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevaăzute în convențiile de colaborare încheiate cu finanțatorii.

Programul IMM INVEST ROMÂNIA²⁸ permite IMM-urilor afectate semnificativ de criza COVID-19 să își asigure lichiditățile pentru derularea activității curente sau pentru investiții, prin accesarea unuia sau a mai multor credite pentru realizarea de investiții și/sau unul sau mai multe credite/linii de credit pentru capitalul de lucru, garantate de către FNGCMM în numele și contul statului roman, prin Ministerul Finanțelor Publice. Dintre avantajele creditului menționăm garantarea de până la 90% din valoarea creditelor pe care IMM-urile le accesează la una dintre băncile partenere Fondului, acordarea creditului nepresupunând plata unei dobânzi, comision de garantare sau alte costuri de acordare, iar finanțarea fiind 100% de la bugetul de stat, cu posibilitatea prelungirii perioadei; valoare maximă a creditelor poate fi de 10 milioane lei pentru investiții și până la 5 milioane lei pentru capitalul de lucru. Durata de finanțare a creditelor pentru capital de lucru este de maxim 36 de luni, cu posibilitatea de prelungire pentru încă 36 de luni, iar rata dobânzii compusă din Robor la 3 luni +2,5 %/ an este subvenționată 100% de la bugetul de stat. Creditele pentru investiții sunt acordate pe o durată de până la 72 de luni cu posibilitatea unei perioade de grație de max. 18 luni, iar rata dobânzii compusă din Robor la 3 luni +2%/an este subvenționată 100% de la bugetul de stat.

Creditul OPTIMM²⁹ se adresează întreprinderilor mici și mijlocii definite potrivit Legii 346/2004, inclusiv start-up-uri care îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute în convențiile de colaborare încheiate cu finanțatorii. Valoarea maximă a garanției se ridică la 200.000 lei, iar valoarea maximă a finanțării la 250.000 lei pentru o perioadă maximă de garantare de 24 luni, cu posibilitate de prelungire pe perioade consecutive de max. 24 luni.

Start-Up Nation³⁰ reprezintă un alt program susținut sub egida Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri, care se adresează întreprinderilor mici și mijlocii. Acest tip de produs destinat IMM-urilor practică o dobândă fixă de 5%/an.

²⁸ Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii (FNGCMM SA-IFN) a anunțat în 13.07.2020 că IMM Invest a intrat în faza a patra de implementare, plata ajutorului de stat, iar prin program s-au acordat 10,22 miliarde lei în aproximativ două luni, ceea ce înseamnă o creștere a creditului bancar către companii de 34 de ori peste media lunară a creditelor acordate în ultimul deceniu.

²⁹ <https://www.fngcmm.ro/optimm>

³⁰ <https://www.fngcmm.ro/start-up-nation>

Fondul mai dispune și de garanții din fonduri proprii³¹, nefiind garanții de stat și care se adresează numai întreprinderilor mici și mijlocii. FNGCMM își asumă în nume personal în fața finanțatorului obligația de a plăti un credit în default, în locul beneficiarului de credit, în procentul acoperit de garanția acordată. Condițiile de acordare și de plată a garanției sunt stipulate în Convențiile de garantare încheiate cu fiecare finanțator în parte, cu aplicarea principiului împărțirii riscului între finanțator și FNGCMM. Valoarea maximă a garanției se situează între 1,6 milioane lei și 2,4 milioane lei, cu o perioadă maximă de garantare de 36 luni, existând posibilitatea de prelungire.

În România prin Codul Fiscal se stabilește impozitul pe venit al microîntreprinderi cu unul sau mai mulți angajați la 1%. Pentru microîntreprinderile fără salariați impozitul pe venit este de 3%.³²

Prin excepție de la prevederile alin. (1), pentru persoanele juridice române nou-înființate, care au cel puțin un salariat și sunt constituite pe o durată mai mare de 48 de luni, iar acționarii/asociații lor nu au deținut titluri de participare la alte persoane juridice, cota de impozitare este 1% pentru primele 24 de luni de la data înregistrării persoanei juridice române, potrivit legii. Cota de impozitare se aplică până la sfârșitul trimestrului în care se încheie perioada de 24 de luni.

Nu există un regim diferențiat de plată a contribuțiilor sociale pentru angajați.

Micro-întreprinderile pot opta între impozitul pe venit de 1% și impozitul pe profit de 16%.

România

Potrivit raportului anual BNR din 2019 a doua cea mai mare diminuare a valorii indicatorului de performanță a creditelor din România a fost în sectorul creditărilor IMM-urilor cu o scădere de 1,6 % din anul 2018, ajungând la nivelul de 8,3%.³³

Potrivit răspunsurilor companiilor care dețin credite în lei, 64 la sută dintre acestea s-au împrumutat la o rată a dobânzii între 3 și 7 la sută, în timp ce 17 la sută dintre firme au contractat credite la o dobândă de sub 3 la sută. Mai mult de jumătate din companiile chestionate care au credite în lei au răspuns că o majorare cu până la 3 puncte procentuale le-ar afecta semnificativ activitatea și/sau capacitatea de rambursare a creditului.

55 la sută dintre IMM și 51 la sută din corporații ar fi afectate dacă dobânda la creditele contractate în lei s-ar majora cu până la 3 puncte procentuale.

La nivelul anului 2018, aproximativ 15% din IMM-urile cu credite în lei au avut o rată a dobânzii sub 3%; aproape 40 % au avut rate între 3-5% ; 30 % între 5 și 7% și sub 10 % din IMM-uri cu credite în lei au plătit o rată a dobânzii de peste 9 %.³⁴

³¹ <https://www.fngcimm.ro/garantii-din-fonduri-proprii>

³² Art 51. din Codul Fiscal – Legea 227/2015 cu modificările și completările ulterioare

³³ Raport BNR 2019: <https://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?cid=3043>

³⁴ Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România” cercetare BNR, p. 294

Ajutor pentru angajare - "Programul pentru stimularea angajării tinerilor în agricultură, acvacultură și industria alimentară", derulat pe perioada 2018-2020 - Legea nr. 336/2018 privind aprobarea Programului de stimulare a angajării tinerilor în sectoarele agricultură, acvacultură și industria alimentară. (metodologia aprobată la 23 mai 2019)³⁵

Angajatorul fermier care face dovada angajării a doi tineri beneficiari ai Programului beneficiază de următorul sprijin financiar lunar, pentru fiecare persoană astfel angajată: a) 1000 lei pentru persoanele cu studii superioare de specialitate în domeniul agricol, acvacultură și/sau industrie alimentară; b) 750 lei pentru persoanele cu studii medii de specialitate, precum și cursuri de formare profesională de scurtă durată în domeniul agricol, al acvaculturii și/sau industriei alimentare; c) 500 lei pentru persoanele fără studii. Tinerii beneficiari ai Programului trebuie să aibă studii de specialitate în domeniul agricol, al acvaculturii și/sau industriei alimentare, conform codurilor COR. Pentru a beneficia de prevederile prezentei legi, angajatorii fermieri au obligația de a încheia cu tinerii beneficiari ai Programului contracte individuale de muncă cu normă întreagă, pe perioadă nedeterminată sau determinată, dar nu mai puțin de 12 luni, potrivit prevederilor Legii nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Subventionarea locurilor de munca conform art. 80 și art. 85 din Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare ³⁶

ART. 80 (1) Angajatorii care încadrează în muncă, pe durată nedeterminată, absolvenți ai unor instituții de învățământ primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare absolvent încadrat, o sumă în cuantum de 2.250 lei.

(2) Angajatorii care încadrează în muncă pe durată nedeterminată absolvenți din randul persoanelor cu handicap primesc lunar, pentru fiecare absolvent, suma prevăzută la alin. (1) pe o perioadă de 18 luni.

ART. 85 (1) Angajatorii care încadrează în munca, pe perioada nedeterminată, someri în vârstă de peste 45 de ani, someri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale, someri de lungă durată sau tineri NEET primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din aceste categorii, o sumă în cuantum de 2.250 lei, cu obligația menținerii raporturilor de munca sau de serviciu cel puțin 18 luni.

(2) De facilitățile prevăzute la alin. (1) beneficiază și angajatorii care, în raport cu numărul de angajați, și-au îndeplinit obligația, potrivit legii, de a încadra în munca persoane cu handicap, precum și angajatorii care nu au această obligație legală, dacă încadrează în munca pe durată nedeterminată persoane cu handicap și le mențin raporturile de munca sau de serviciu cel puțin 18 luni.

(3) Angajatorii care încadrează în munca, potrivit legii, someri care, în termen de 5 ani de la data angajării, îndeplinesc, conform legii, condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă, dacă nu îndeplinesc condițiile de a solicita pensia anticipată parțială, beneficiază lunar, pe perioada angajării, până la data îndeplinirii condițiilor respective, de o sumă în cuantum de 2.250 lei.

³⁵ <https://madr.ro/comunicare/5283-fonduri-aprobate-pentru-angajarea-tinerilor-in-agricultura.html>

³⁶ http://www.ajofmbuzau.ro/subv_firme.php

Legea nr. 279 /2005 privind ucenicia la locul de munca, republicată, cu modificările și completările ulterioare HG nr. 855 /2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de munca, cu modificările și completările ulterioare.

Angajatorul care încheie un contract de ucenicie, în condițiile prezentei legi, beneficiază la cerere, din bugetul asigurărilor pentru somaj, pe întreaga perioadă de derulare a contractului de ucenicie de o sumă în cuantum de 2.250 lei/lună, acordată din bugetul asigurărilor de somaj în limita fondurilor alocate cu această destinație.

Legea nr. 335 /2013 privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior

Prezenta lege reglementează, pentru absolvenții de învățământ superior, perioada de 6 luni de debut în profesie, în conformitate cu art. 31 alin. (5) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția profesiilor pentru care există reglementări speciale. Scopul efectuării stagiului este de asigurare a tranziției absolvenților de învățământ superior de la sistemul de educație la piața muncii, de a consolida competențele și abilitățile profesionale pentru adaptarea la cerințele practice și exigentele locului de munca și pentru o mai rapidă integrare în munca, precum și de dobândire de experiență și vechime în munca și, după caz, în specialitate.

Angajatorii care încheie un contract de stagiul, în condițiile prezentei legi, beneficiază, la cerere, pe perioada derulării contractului de stagiul, de o sumă în cuantum de 2.250 lei/lună, acordată din bugetul asigurărilor de somaj, în limita fondurilor alocate cu această destinație.

În România, alături de tichetele de masă, și voucherele de vacanță beneficiază de același regim fiscal: taxe 0% pentru angajatori și doar 10% impozit pe venit pentru angajați. În 2018, valoarea medie anuală a bugetului de beneficii flexibile acordate unui angajat a fost de 4.260 de lei, aproape dublă față de bugetul din anul 2014, potrivit datelor BenefitOnline.

- Voucherele de vacanță, Legea 165/2018.³⁷
 - (1) Voucherele de vacanță sunt bilete de valoare care se acordă angajaților pentru acoperirea unor cheltuieli ocazionate de efectuarea concediului de odihnă în regim de turism intern.
 - (2) Angajatul care beneficiază de vouchere de vacanță nu mai beneficiază de primă de vacanță în cursul anului fiscal sau de bilete de odihnă, acordate potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.
 - (3) Nivelul maxim al sumei care poate fi acordată unui angajat în decursul unui an fiscal sub forma voucherelor de vacanță este de 6 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată.
- Legea nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare³⁸

³⁷ <https://lege5.ro/Gratuit/gi4dqnitga2a/voucherele-de-vacanta-lege-165-2018?dp=gi3dgmjrhe4tmny>

³⁸ <https://lege5.ro/Gratuit/gi4dqnitga2a/legea-nr-165-2018-privind-acordarea-biletelor-de-valoare?pid=263119914#p-263119914>

- (1) Prezenta lege reglementează modul de acordare, în beneficiul angajaților, a biletelor de valoare, în condițiile și cu excepțiile prevăzute de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.
- (1) În sensul prezentei legi, biletele de valoare care pot fi acordate sunt: tichete de masă, tichete cadou, tichete de creșă, tichete culturale și vouchere de vacanță.
- (2) În înțelesul prezentei legi, cu excepția cazurilor în care se prevede în mod expres altfel, utilizarea termenilor bilet de valoare, tichet de masă, tichet cadou, tichet de creșă, tichet cultural, respectiv voucher de vacanță, va fi interpretată ca făcând referire atât la biletele de valoare pe suport hârtie, cât și la biletele de valoare pe suport electronic.
- Tichetele cadou - Lege 165/2018 (fragment ³⁹) – Art. 15 Tichetele cadou sunt bilete de valoare acordate, ocazional, angajaților, pentru cheltuieli sociale., Prin excepție de la prevederile art. 1, pot fi acordate tichete cadou și altor categorii de beneficiari, pentru campaniile de marketing, studiul pieței, promovarea pe piețe existente sau noi, pentru protocol, pentru cheltuielile de reclamă și publicitate.

AUSTRIA

Conform Fișei informative SBA 2019 Austria⁴⁰, IMM-urile joacă un rol foarte important în cadrul „economiei companiilor nefinanciare” din Austria, generând 62% din totalul valorii totale adăugate⁴¹, cu 5,6 puncte procentuale peste media UE. Companiile nefinanciare din Austria au generat o creștere sănătoasă a valorii adăugate în ultimii ani. Conform informațiilor OECD cu privire la finanțarea IMM-urilor⁴² în anul 2017, IMM-urile reprezentau 99,6% din totalul firmelor, având angajată 67.4% din forța de muncă din Austria.

Aproximativ 60% dintre companii își acoperă cerințele de creditare prin intermediul băncilor, în timp ce în mod tradițional IMM-urile austriece preferă să-și finanțeze operațiunile de afaceri prin fluxul de numerar. Principalele surse de finanțare pentru start-up-uri și dezvoltarea IMM-urilor sunt reprezentate de economiile proprii ale fondatorului (81%) urmate de subvențiile publice și alocațiile (55%) precum și de operațiunile de tipul *business angels* (33%), care se bazează pe investitorii privați.

În Austria, sectorul public a stabilit diferite programe de garantare a creditului pentru a crește disponibilitatea băncilor de a acorda împrumuturi IMM-urilor. Un bun exemplu îl reprezintă *Austria Wirtschaftsservice Gesellschaft mbH (aws)*⁴³, care se bucură de statutul de bancă federală promoțională, ceea ce presupune asistarea companiilor (în special IMM-urilor și start-up-urilor) în implementarea proiectelor lor inovatoare sau orientării lor spre creștere, prin emiterea de garanții, acordarea de împrumuturi și subvenții, în special, acelor companii care nu pot obține fondurile necesare din alte surse de finanțare. În plus, *aws* oferă asistență sub formă de informații specifice, consultanță și alte servicii pentru potențialele companii, cele gata înființate, precum și pentru cele aflate în curs de extindere. Austria a digitalizat întreaga procedură de finanțare, de la consultanță până la raportarea finală.

³⁹ <https://lege5.ro/Gratuit/gi4dgnitga2a/tichetele-cadou-lege-165-2018?dp=gi3dgmjrhe4tcna>

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/2/translations/en/renditions/native>

⁴¹ Valoarea adăugată reprezintă indicatorul de performanță al IMM-urilor care a evoluat cel mai bine și constant pozitiv după depășirea punctului de inflexiune marcat de anul de criză 2009.

⁴² <https://www.oecd.org/cfe/smes/financing-smes-and-entrepreneurs-23065265.htm>

⁴³ <https://aecn.eu/aws-austria-wirtschaftsservice/>

În conformitate cu Regulamentul UE privind acordarea ajutoarelor de stat, sumele garantate de către guvern pot acoperi aproximativ 80% din suma creditată. Începând cu 2014, garanțiile de împrumut pentru IMM-uri s-au concentrat asupra antreprenorilor tineri și inovatori. În ceea ce privește principiul celei de-a doua șanse, antreprenorii care au eșuat nu sunt automat excluși din programul de acordare a subvențiilor și obținere de sprijin pentru restructurare și relansare.

Austria a înregistrat progrese semnificative în privința satisfacerii nevoii IMM-urilor cu privire la necesitatea digitalizării achizițiilor publice și ajutoarelor de stat. Astfel, Ministerul Federal pentru Afaceri Digitale și Economice a implementat un serviciu online gratuit și nelimitat privind toate ofertele din Austria (*Ausschreibungsservice im Unternehmensserviceportal*).

În anul 2016, guvernul austriac a convenit asupra implementării așa-numitului pachet de pornire pentru consolidarea economiei interne și crearea unui ecosistem de susținere pentru start-up-urile din Austria.⁴⁴

Întregul pachet de măsuri și inițiative a avut valoarea de 185 de milioane EUR și a vizat crearea a încă 50.000 de întreprinderi până în 2020. Pachetul a fost catalogat de către Comisia Europeană drept “un set remarcabil de larg de măsuri inovatoare”, după cum urmează:

- reducerea costurilor cu forța de muncă fără salariu: bugetul de stat subvenționează contribuția angajatorului la fondul de asigurări sociale pentru primii trei angajați și pentru o perioadă de trei ani;
- acordarea primei privind capitalul de risc: 20% din investițiile anuale într-o start-up sunt rambursate din fondurile publice, reprezentând o sumă până în 250.000 EURO;
- acordarea de fonduri publice pentru susținerea start-up-urilor: dotarea financiară a fondurilor pentru investitori privați (business angels) și pentru finanțarea inițială a afacerilor a crescut semnificativ;
- acordarea de noi fonduri pentru investițiile private: a fost implementat un nou tip de fonduri de investiții (*„Mittelstandsfinanzierungsgesellschaft”*), care se concentrează în întregime pe capitalul de risc pentru IMM-uri și aplicarea de impozite avantajoase;
- înființarea *One-stop-shop digital* pentru inițiatorii de afaceri: toate informațiile și documentele necesare pentru inițierea unei întreprinderi sunt disponibile online.

Austria nu are scheme de facilități fiscale pentru PFA-uri sau Asociații familiale. Există un nivel de impozitare diferențiat pentru întreprinderile nou-înființate stabilit la 1.092 Euro, însă de acest regim nu pot beneficia decât întreprinderi cu venituri mici.

În Austria, mai multe instituții atât la nivel federal, cât și la nivel de stat oferă sprijin financiar pentru întreprinderi. Este vorba în principiu despre instituțiile federale care oferă garanții de împrumut și /sau împrumuturi directe către IMM-uri. Austria Wirtschaftsservice GmbH (aws) servește drept o bancă promoțională federală și oferă întreprinderilor austriece sprijin financiar sub formă de împrumuturi (prin intermediul Fondului ERP), garanții, subvenții și capitaluri proprii, precum și servicii de consultanță. Forschungsförderungsgesellschaft GmbH (FFG) este instituția națională de finanțare pentru cercetare și dezvoltare aplicată și oferă subvenții, împrumuturi, garanții și servicii

⁴⁴ https://www.oenb.at/dam/jcr:13428843-72f5-4dce-8779-a2f659fdd837/07_fsr_36_Funding-growth-and-innovation-in-Austria.pdf

de consultanță. Oesterreichische Hotel- und Tourismusbank (ÖHT) este deținut de bănci private și este specializat în finanțarea și promovarea investițiilor în domeniul turismului prin împrumuturi, garanții și subvenții, care sunt susținute de guvern.

Fondul ERP1 (Fondul European pentru Programul de Recuperare) a fost înființat în 1962 și oferă împrumuturi (împrumuturi ERP) cu rate ale dobânzii reduse prin intermediul băncilor comerciale, întreprinderilor noi și existente în domeniile asistenței tehnologice, implementării inițiativelor de cercetare și dezvoltare tehnologică și înființare a instalațiilor pilot și demonstrative. Este organizat ca o persoană juridică de sine stătătoare și este integrat organizațional din 2002. ÖHT servește ca banca de încredere a fondului ERP în sectorul turismului. Programul anual de lucru adoptat de guvernul federal austriac stabilește condițiile de bază ale programelor de împrumut ERP. În prezent, volumul liniei de credit pentru împrumuturi ERP este limitat la un total de 600 de milioane EUR. În medie, 95% dintre beneficiari sunt IMM-uri, iar din aceasta aproximativ 50% sunt companii micro și mici. În 2018, volumul total disponibil de împrumuturi ERP (600 milioane EUR) a fost angajat companiilor din Austria și din cele 600 aproximativ 465 milioane EUR către IMM-uri.⁴⁵

PFA

Contractorii independenți au un nivel de protecție redus prin legislația muncii. Reglementările Codului civil general austriac (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (ABGB) privind încetarea angajării se aplică prin analogia relațiilor angajator-angajat în cazul lucrătorilor independenți. În absența unui contract scris, angajatorii sunt obligați să înmâneze o notă de serviciu (Dienstzettel) oricărui contractant independent asigurat în totalitate în conformitate cu Legea generală a asigurărilor sociale (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ASVG).

În absența unui acord specific între un angajator și un lucrător independent, reglementările Legii salariaților angajați (Angestelltenengesetz), Legea concediilor, Legea orelor de lucru (Arbeitszeitgesetz) (în special cu privire la plata suplimentară pentru orele suplimentare), Legea pentru perioadele de odihnă (Arbeitsruhegesetz) și Legea privind remunerațiile continue (Entgeltfortzahlungsgesetz) nu se aplică. Prin urmare, lucrătorii independenți nu au dreptul nici la salarii specifice contractului colectiv de muncă și nici (cu excepția cazului în care angajatorul și antreprenorul independent au convenit altfel) nu sunt convenite altfel la plăți speciale sau sărbători plătite suplimentar.

Întrucât antreprenorii independenți sunt membri ai Camerelor Muncii din Austria (Arbeiterkammern), aceștia au posibilitatea de a utiliza toate serviciile furnizate de Camerele Muncii, inclusiv consultanță juridică și reprezentare legală. Lucrătorii independenți sunt de asemenea cotizanți în sistemul fondurilor de pensii pentru personal și angajați independenți (betriebliche Mitarbeiter- und Selbstständigenvorsorge).

Asigurări sociale

Lucrătorii independenți al căror venit lunar este sub pragul de câștig marginal (geringfügig Beschäftigte) trebuie să fie înscriși în instituția de asigurări pentru accidente (Unfallversicherung) de către angajatorul lor înainte de începerea angajării/executării serviciului.

⁴⁵ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/7adf3153-en/index.html?itemId=/content/component/7adf3153-en>

Pentru anul 2020, pragul de câștig marginal este de 460,66 Euro (pentru anul 2019, limita a fost de 446,81 Euro). Lucrătorii independenți al căror venit lunar depășește pragul de câștig marginal sunt obligați să se înscrie drept „contractanți independenți” la asigurătorul de sănătate competent (Krankenversicherungsträger). Astfel, acesta acoperă accidente de muncă, problemele de sănătate specifice locului de muncă, și asigurarea de pensii.

Există reglementări speciale cu privire la obligația de asigurare pentru persoanele care se află în mai multe relații de muncă marginale în conformitate cu Legea controlului serviciilor (Dienstleistungsscheckgesetz DLSG).

Lucrătorii independenți al căror venit lunar din muncă independentă depășește pragul de câștig marginal sunt, de asemenea, obligați să se înscrie la o asigurare de șomaj și un ajutor de venit în caz de faliment, ceea ce înseamnă că au dreptul la prestații de șomaj (Arbeitslosengeld) și compensații în caz de faliment (Insolvenz- Entgelt) în aceleași condiții precum angajații obișnuiți. În plus, aceștia pot avea dreptul la o remunerație medicală (Krankengeld) și o indemnizație de maternitate dependentă de venit (Wochengeld).

Persoanele care se află în mai multe relații de angajare marginală au dreptul la plata salarială și indemnizația de maternitate. Dacă venitul lor total depășește pragul de câștig marginal de 460,66 Euro (pentru anul 2020). Nu li se cere să se înscrie la o asigurare de șomaj și nu au dreptul să solicite prestații de asigurare pentru șomaj.

Răspunderea fiscală

Întrucât lucrătorii independenți sunt tratați drept persoane care desfășoară activități independente, în scopuri fiscale, aceștia sunt supuși impozitului pe venit (Einkommensteuer). Plata impozitului pe venit este decontată din veniturile impozabile totale anuale ale contractantului. Dacă venitul său depășește suma de 11.000 Euro, acesta trebuie să plătească impozit pentru ei.

În cazul în care lucrătorii independenți au și alte venituri, care este supus impozitului pe venit (din angajare sau din pensie) în plus față de veniturile lor ca antreprenori independenți, limita pentru venitul lor anual care este scutit de impozitare este 12.000 Euro.

Angajatorii sunt obligați să plătească următoarele taxe și impozite pentru lucrătorii independenți:

Taxa municipală [Kommunalsteuer]

Contribuția angajatorului [Dienstgeberbeitrag]

Finanțarea

Dintre toate IMM-urile care au solicitat un credit bancar aproximativ 80% au primit suma solicitată integral, fiind pe locul trei în UE la acest capitol după Cehia și Finlanda.⁴⁶

Din totalul investițiilor făcute pe piața Austriacă, investițiile cu capital de risc au reprezentat 0.014% din PIB.

⁴⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_small-medium-enterprises-access-finance_ro.pdf p. 5

Rata dobânzii medie pentru credite bancare pentru IMM-uri a fost 1.92% în 2016, 1.80 în 2017 și 1,82% în 2018.⁴⁷

În general, IMM-urile se confruntă cu o primă de risc mai ridicată și criterii de împrumut mai stricte (cum ar fi cerințele de garanție) în comparație cu firmele mai mari. Acest lucru poate fi explicat prin accesul mai greu al băncilor la informații (de exemplu, lipsa informațiilor fiabile și în timp util) care duc la costuri de monitorizare mai mari. Deoarece la IMM capitalurile proprii sunt mai reduse decât la firmele mai mari, riscul de neplată este mai mare.

În Austria, sectorul public a înființat diverse programe de garantare a creditelor (de exemplu, prin intermediul băncilor publice de promovare), pentru a crește disponibilitatea băncilor de a acorda împrumuturi IMM-urilor pe măsură ce transferă riscul asociat. Prin urmare, împrumuturile bancare acordate IMM-urilor au fost acordate mai greu și au atins deja din nou nivelul de înainte de criză, în anul 2016.⁴⁸

- Supra-company apprenticeship (safety net of dual apprenticeship)⁴⁹

Practic, instruirea bazată pe companii este plătită în totalitate de către stat (PES). Furnizorii de instruire primesc o sumă fixă de la stat pentru a oferi instruire la locul de muncă. Dacă costurile lor de formare depășesc această sumă, se estimează că acestea vor acoperi diferența. Cu toate acestea, se poate presupune că furnizorii de instruire își proiectează ofertele care acoperă costurile, ceea ce înseamnă că nu se contribuie cu mijloace financiare care depășesc finanțarea de către stat (PES). Mijloacele financiare oferite de stat (PSE) includ cotele de 301,80 EUR net pe lună pentru primii doi ani; începând cu al treilea an încoace 697,80 EUR pe lună. Alte contribuții acordate de stat furnizorului de instruire sunt negociate individual: Furnizorii de instruire sunt aleși în cadrul unei proceduri de licitație și propunerea de finanțare a acestora (costurile calculate pentru furnizarea de instruire supra-companie), precum și infrastructura sunt criterii majore de selecție pentru câștigarea ofertei. De multe ori, furnizorii de instruire selectați pentru a oferi ucenici sunt organizații mai mari care pot folosi sinergii în cadrul organizațiilor lor.

Finanțarea schemei în ansamblu - Schema este finanțată integral de către stat. Astfel, finanțarea publică este egală cu finanțarea totală: 152.000.000 EUR (estimare). Estimarea se bazează pe evaluarea referitoare la anii 2008/09 (öibf, IBW (2010). Jugendliche in der überbetrieblichen Berufsausbildung. Eine begleitende Evaluierung. Viena: öibf / IBW.): Pentru fiecare ucenic dintr-o companie din provincia Viena, costurile medii sunt de 16.425 EUR (școala profesională: 3.760 EUR; costurile de ucenicie acoperite de statul federal (PSE) 10.554 EUR; costurile de ucenicie asumate de provincia Viena 2.111 EUR). Proiectarea acestor cifre pentru toți ucenicii companiei în 2016 (9.244), în total 151.832.700 EUR. Presupunând că aceste costurile ar fi putut crește din 2008/09, se poate solicita o sumă totală de aproximativ 152.000.000 EUR pe an.

⁴⁷ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/7adf3153-en/index.html?itemId=/content/component/7adf3153-en> Tabel

1

⁴⁸ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/7adf3153-en/index.html?itemId=/content/component/7adf3153-en>

⁴⁹ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/apprenticeship-schemes/supra-company-apprenticeship-safety-net-dual-apprenticeship>

Costurile private din partea ucenicului au o importanță minoră (costuri minore de călătorie etc.).

Schema de ucenicie are ca scop „simularea” unei ucenicii obișnuite prin înlocuirea companiei de formare în lipsa unui de un furnizor de formare. Astfel, este o „plasă de siguranță” a schemei de ucenicie dublă în Austria. Cu toate acestea, are aranjamente de finanțare distincte. Salariile și alte costuri de pregătire acoperite de angajator în schema de ucenicie dublă, aici sunt finanțate de stat. Întrucât schema de ucenicie supra-companie este finanțată în totalitate de către stat, ea poate fi considerată ca instrument de finanțare de unul singur. Schema de ucenicie supra-companie funcționează bine în ceea ce privește furnizarea de formare profesională a solicitanților de ucenicie nereușită (care aparțin uneori unor grupuri țintă defavorizate). Puterea sa majoră este aceea de a oferi ucenicilor posibilitatea de a se transforma într-un ucenicie regulată (și astfel transferul costurilor de instruire către un angajator) în orice moment. Acesta este, de asemenea, descris ca obiectivul principal al schemei. Principala slăbiciune a schemei este că acest transfer nu se întâmplă destul de des. Numărul de ucenici care își termină pregătirea în ucenicie supra-companie crește constant în comparație cu numărul de ucenici care încep în schema supra-companie și completează pregătirea ca ucenici de formare obișnuită (adică în ucenicie dublă). Informații contextuale Fără salariu minim legal stabilit Timpul mediu anual de lucru (ore) pentru un loc de muncă cu normă întreagă: 1.738,20 eur

- Basisförderung, Subvenții pentru companii, Temei juridic: Berufsausbildungsgesetz (BAG) (Legea privind formarea profesională): paragraful 9c; Land - und Forstwirtschaftlichen Berufsausbildungsgesetz (Legea privind formarea profesională pentru agricultură și silvicultură): paragraful 2; Richtlinie zur Förderung der betrieblichen Ausbildung von Lehrlingen gemäß § 19 c BAG.⁵⁰

Obiectiv: Finanțarea locurilor de ucenicie în companii în general, sprijinirea ucenicilor cu dificultăți de învățare, ucenicie în străinătate și formare a formatorilor. Camerele economice austriece (Wirtschaftskammer Österreich, WKO) sunt responsabile de gestionarea și funcționarea instrumentului. IBW Austria - Cercetarea și dezvoltare este responsabilă de monitorizare și evaluare. Ministerul Federal al Științei, Cercetării și Economiei este implicat și în management. Toate sindicatele sunt implicate atunci când vine vorba de schimbări majore ale instrumentului.

Instrumentul se adresează companiilor care au dreptul să instruiască ucenicii în conformitate cu Legea privind formarea profesională (BAG) sau Legea privind formarea profesională pentru agricultură și silvicultură (LFBAG). Autoritățile locale, partidele politice și instituțiile de pregătire nu sunt eligibile.

Finanțarea publică totală a fost de 130.900.000 EUR în 2015. Nu a fost implicată nicio finanțare UE.

Evaluarea din 2016 analizează întreaga gamă de scheme de finanțare reglementate de punctul 19c din Legea privind formarea profesională

⁵⁰ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/basic-subsidisation>

Între 2013 și 2017⁵¹, valoarea adăugată de IMM-uri a crescut cu 13,2%, iar ocuparea forței de muncă generate de IMM-uri cu 4,8%. Creșterea moderată a IMM-urilor este de a continua în 2017-2019, valoarea adăugată crescând cu 9,3% și ocuparea forței de muncă cu 3,3%, ceea ce duce la o estimare de 64100 de locuri de muncă suplimentare pentru IMM-uri.⁵²

Comisia UE a constatat că Austria se bucura de unul dintre cele mai competitive profiluri SBA (Small Business Act) din Uniunea Europeană și a depășit media UE în nu mai puțin de patru domenii: „Internaționalizare”, „Mediu”, „Competențe și inovare” și „Piața unică”. În zona pieței unice, Austria este cel de-al treilea stat membru cel mai puternic, iar în ceea ce privește mediul înconjurător este chiar pe primul loc. În zonele rămase, acesta este egal cu media UE.

Despre sistemul de taxare Austria⁵³

Venitul din angajare cuprinde următoarele remunerații: • Remunerații și beneficii dintr-un contract de muncă existent sau anterior Rz645-669b; 930ff Acestea includ salariile, precum și pensiile companiei, dar și remunerațiile în natură oferite de angajator. Acestea includ, de asemenea, remunerații pentru un loc de muncă marginal și venituri din tichetele de servicii. Tichetele de servicii pot fi obținute la oficiile poștale, magazinele de tutun și online pe www.dienstleistungsscheck-online.at. Acestea pot fi folosite pentru a plăti servicii simple în gospodării particulare, așa cum sunt tipice pentru gospodării (de exemplu, locuri de muncă de curățenie, babysitting, locuri de muncă simple în legătură cu conducerea unei gospodării sau lucrări simple de grădinarit). Veniturile din bonurile de servicii nu sunt supuse impozitului pe salarii pe parcursul unui an. O plată a impozitului este datorată numai dacă o evaluare a impozitului angajaților relevă că venitul total anual depășește 12.000 EUR.

Beneficiază de la participarea la evenimente ale companiei până la 365 de euro pe an (excursii de companie, evenimente culturale, festivități ale companiei etc.) și remunerații în natură primite în astfel de contexte, până la 186 EUR pe an, precum cadouri de Crăciun, vouchere cadou sau aur coins. Rz78f

Remunerații diverse sunt plăți care sunt primite individual sau la intervale majore, pe lângă salariile curente. Cele mai importante tipuri de remunerații diverse sunt plata de vacanță și alocația de Crăciun (13 și 14 salarii lunare). Alte exemple de remunerații diverse includ următoarele: • Plăți de compensare • Indemnizații din bilanț • Bonusuri • Bonusuri anuale • Planuri de partajare a profitului

BELGIA

În 2016, IMM-urile au dominat peisajul întreprinderilor din Belgia, reprezentând 99,85% din totalul firmelor private.

⁵¹ [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-503-2588?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true&bhcp=1](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-503-2588?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true&bhcp=1)

⁵² https://www.advantageaustria.org/lb/oesterreich-in-lebanon/news/local/20190214_Oesterreichs_KMU-Sektor.en.html

⁵³ The Tax Book 2019 - https://www.bmf.gv.at/dam/jcr:2d2eb6b6-513e-4f84-8f4c-1bb6baea1fac/BMF-Tax_Book_2019_PDF-UA.pdf

Potrivit **Fișei informative SBA 2019 Belgia**⁵⁴, în 2014-2018, valoarea adăugată pentru IMM-uri în sectorul informațiilor și comunicațiilor a crescut cu 28,5%, iar ocuparea forței de muncă în același sector a crescut cu până la 6,8%. Prognozele pentru 2018-2020 indică o creștere cu 6,4% a valorii adăugate a IMM-urilor și de 1,8% pentru ocuparea forței de muncă în cadrul acestora.

Politicile publice cu privire la acordarea finanțărilor sunt implementate atât la nivel federal cât și la cel regional. Urmare a regionalizării “Fondurilor de participare” începând cu 1 iulie 2014, administrarea împrumuturilor și garanțiile publice intră sub competența regională. Astfel criteriile de acordare a împrumuturilor și garanțiilor pot fi diferite de la o regiune la alta.

Regiunea flamandă a lansat inițiativa **Co-financing+**, permitând astfel companiilor să împrumute de până la patru ori contribuția proprie cu un minimum de 350.000 EURO și un maxim de 700.000 EURO. Această inițiativă se adresează în mod special IMM-urilor existente care pot face dovada fluxului de numerar pozitiv. La această inițiativă mai participă instituțiile bancare și fondurile de investiții. Termenul împrumutului este de 3-10 ani, cu o rată a dobânzii de 5,5%. Produsul a fost lansat în anul 2018.

Guvernul flamand a încheiat un nou acord de subvenționare cu organizația non-profit BAN Vlaanderen⁵⁵. În calitate de rețea de investitori privați (“*bussiness angels network*”), BAN Vlaanderen nu acționează ca un investitor în sine, ci ca o platformă pentru firme și potențiali furnizori de capital, facilitându-le acestora posibilitatea de a coopera cu mai mare ușurință decât individual. După o evaluare pozitivă a acordului privind grantul care expira, guvernul a decis să mai sprijine BAN Vlaanderen și pentru următorii patru ani cu o subvenție de 1 920 000 EURO. În schimbul subvenției, BAN Vlaanderen se angajează să tripleze numărul dosarelor, să crească cu 50% proiectele lansate în rețea și să crească numărul de afaceri încheiate cu 15% anual. Acest acord de finanțare a fost demarat în ianuarie 2019.

De asemenea, guvernul flamand a aprobat un nou acord de cooperare cu Limburgse Reconversie Maatschappij (LRM)⁵⁶ pentru o perioadă de cinci ani, începând cu 5 aprilie 2019. LRM este o companie de investiții care dezvoltă și stimulează creșterea economică în Limburg.

Regiunea Capitalei Bruxelles a lansat inițiativa **Bruseed**⁵⁷, care reprezintă un instrument de strângere de capital pentru companiile inovatoare tinere, cu o vechime mai mică de 5 ani, în sumă de până la 250.000 EURO. Prin intermediul inițiativei se poate obține o subvenție de până la 50% din costurile maxime de finanțare. Prin urmare, va fi necesar ca liderul de proiect să găsească o sursă de finanțare pentru finalizarea finanțării proiectului său.

Guvernul federal a susținut semnarea unui nou Cod de conduită pentru finanțarea IMM-urilor. Acest cod comportamental va contribui la îmbunătățirea informațiilor furnizate antreprenorilor care contractează împrumuturi. Codul revizuit s-a aplicat din martie 2018, propunându-și să consolideze creditarea prin intermediul următoarelor măsuri:

- garanțiile publice și măsurile de sprijinire pentru IMM-uri sunt făcute publice pe website-ul: www.financementdesentreprises.be;

⁵⁴ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/3/translations/en/renditions/native>

⁵⁵ <https://www.ban.be/>

⁵⁶ <https://www.lrm.be/en>

⁵⁷ <https://innoviris.brussels/bruseed>

- antreprenorul este informat cu privire la principalele caracteristici ale valorilor mobiliare sau garanțiilor solicitate de către creditor și impactul acestora asupra cererii de creditare;
- în cazul în care creditorul refuză să elibereze o garanție, acesta va trebui să argumenteze în scris; la solicitarea antreprenorului, creditorul va explica și oral motivele pentru care i-a refuzat cererea.

Belgia are numeroase stimulente pentru IMM-uri. Pentru a beneficia de aceste stimulente fiscale însă, IMM-rurile trebuie să îndeplinească două dintre următoarele criterii

- Să aibă cel mult 50 de angajați;
- Să nu aibă o cifră de afaceri mai mare de 7,3 milioane EUR;
- Bilanțul anual să nu depășească 3,65 milioane EUR.

În general deducerea investițiilor pentru IMM-uri este de 11,5% din costul de amortizare activă. Rata a variat între 10,5% și 12,5% din 2009.⁵⁸ De acest regim de deduceri beneficiază însă doar întreprinderile cu mai puțin de 20 de angajați. Dacă nu vor folosi sumele respective în anul curent aceste sume se pot reporta și pot fi reutilizate în anii următori, dar doar în limita unui report de 933.350 EUR.

În plus, un program de ajutor de 21,5% (din totalul impozitelor) este acordat IMM-urilor pentru investiții în măsuri de siguranță la locul de muncă. Acest ajutor se acordă tot pe bază de deducere.

Începând cu anul 2012, reportul nu mai este posibil.

Printre alte stimulente pentru IMM-uri se numără și posibilitatea ca venitul să intre într-o rezervă de scutire de impozit de cel mult 37.500 EUR sau 50% din veniturile reținute.

IMM-urile din Belgia beneficiază, de asemenea, de rate progresive de impozitare pe profit:

- 24,25% din venituri ≤ 25 000 EUR;
- 31% la venituri cuprinse între 25.000 și 90.000 €;
- 34,5% la venituri cuprinse între 90.000 EUR și 322.500 EUR;
- 33% din totalul veniturilor peste 322.500 EUR.

Anumite tipuri de întreprinderi nu pot să aplice pentru rate reduse de impozitare (ex: companii de investiții colective, companii deținute de alte companii cu mai mult de 50% din capital)

La 27 februarie 2018, UCM, UNIZO, SNI și Febelfin, susținute de ministrul pentru clasa de mijloc, IMM-uri, angajații independenți, agricultură și integrare socială, au prezentat o versiune revizuită a Codului de conduită privind finanțele IMM-urilor. Acest nou Cod de conduită contribuie, printre altele, la îmbunătățirea în continuare a informațiilor furnizate antreprenorilor care contractează un împrumut. Codul revizuit se aplică începând din 1 martie 2018. Acest Cod își propune să stabilească o relație de credit consolidată, în special prin următoarele măsuri: Principalele garanții publice și măsurile de însoțire și sprijin sunt listate pe site-ul web www.financementdesentreprises.be. Atunci când un antreprenor solicită un împrumut, îi

⁵⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/98a84e1a-a30d-4451-9c59-a7abdfea009e/language-en>

este prezentată această imagine de ansamblu. Dacă aceste informații sunt relevante pentru el, i se explică și garanțiile publice.

Antreprenorul este informat despre principalele caracteristici ale valorilor mobiliare sau garanțiilor solicitate de creditor și impactul acestora asupra cererii de credit. Pe www.financementdesentreprises.be, fișele tehnice sunt disponibile pe cele mai utilizate garanții și titluri. De asemenea, explică de ce poate fi solicitată securitatea.

În cazul în care creditorul refuză să elibereze o garanție, el va motiva în scris refuzul său. Codul de conduită include o listă a posibilelor motive de refuz. În cazul în care contractantul dorește acest lucru, creditorul trebuie să explice oral sau în scris de ce invocă unul sau mai multe motive. Pentru împrumuturi de maximum 1 milion de euro, contractate începând cu 10 ianuarie 2014, pierderea finanțării a fost limitată la o dobândă de maxim șase luni. Această limită este majorată la 2 milioane EUR.

PFA

Persoanele care desfășoară activități independente (și PFA inclus) plătesc aceleași rate ale impozitului pe venit ca și lucrătorii angajați cu contracte individuale sau colective de muncă din Belgia. Pentru a plăti impozitul, lucrătorii independenți trebuie să se înregistreze la organele fiscale și, dacă este necesar, la biroul pentru TVA. Acest lucru este posibil printr-un ghișeu unic sau de afaceri (guichet d'entreprise în franceză, ondernemingsloket în olandeză).⁵⁹

Finanțare

Dintre toate IMM-urile care au solicitat un credit bancar aproximativ 75% au primit suma solicitată integral. Investițiile cu capital de risc propriu din Belgia au reprezentat 0.028% din PIB fiind una dintre statele cu o creștere constantă în acest domeniu.

Împrumuturile comerciale restante pentru IMM-uri au crescut cu 46,1% în perioada 2007-2018. Cu excepția unei ușoare reduceri în 2009, împrumuturile comerciale restante pentru IMM-uri au crescut constant de la an la an în perioada 2007-2012, în total cu 32,4%. Cu toate acestea, împrumuturile pentru IMM-uri au scăzut ușor în 2013 și au scăzut cu 8% în 2014. Din 2015 până în 2018, împrumuturile restante pentru IMM-uri au fost cu 15,9% mai multe, reprezentând aproximativ 121 milioane EUR. Creșterea creditării a fost stimulată de ratele dobânzilor mici aplicate noilor împrumuturi bancare și de o creștere a încrederii în afaceri în perioada de referință.

Evoluțiile împrumuturilor restante pentru întreprinderi urmează o tendință similară față de cele din totalul împrumuturilor restante pentru IMM-uri, cu excepția anului 2016, când rata de creștere a creditelor restante totale a scăzut cu 0,75% înainte de a reveni cu 6,2% în 2017 și 3,8% în 2018 la 180,3 milioane EUR. Ponderea împrumuturilor pentru IMM-uri din totalul împrumuturilor restante a fost cuprinsă între 59,6% și 67,6% și o medie de 64,5% pentru perioada de referință.

Rata medie a dobânzii acordată IMM-urilor a scăzut la nivelul de acum aproape zece ani. În 2018, rata medie a dobânzii pentru IMM-uri a fost de 1,6%, în scădere față de 5,7% în 2008. Deși ratele dobânzilor la firmele mici rămân sistematic mai mari decât ratele percepute marilor corporații, diferența dintre IMM-uri și ratele aplicate corporațiilor mari a scăzut constant. În 2008, diferența dobânzii a fost de 65 de puncte de bază, comparativ cu 25 de puncte de bază în 2018.

⁵⁹ <https://www.expatica.com/be/finance/taxes/taxes-in-belgium-100073/>

În Sondajul de creditare bancară trimestrial, Banca Centrală Europeană rezumă schimbările cerințelor de împrumut din partea principalelor instituții financiare. Sondajul evidențiază o înăsprire generală a condițiilor de creditare în 2008-09, precum și în 2012. Condițiile de credit s-au relaxat în toată zona euro, în special în Belgia, din 2013 până în 2018. Cu toate acestea, a fost raportată o deteriorare a condițiilor de creditare începând cu al patrulea trimestru din 2018.⁶⁰

Leasingul și factoringul sunt două surse substanțiale de finanțare pentru întreprinderile belgiene. Cifra totală a operațiunilor de leasing a ajuns la 4 856 milioane EUR în 2008. După o scădere de 22,7% în 2009 la 3 756 milioane EUR, cifra totală de leasing a revenit treptat la 4 800 milioane EUR în 2015. În 2016, leasingul a crescut cu 25%, până la 6 009 milioane EUR, înainte de a ajunge la 5 800 milioane EUR în 2017 (-3,49% an de an). Leasingul total a revenit la 6 068 milioane EUR în 2018 și a contribuit la 8,21% din formarea de capital fix al IMM-urilor.

Ucenicie pentru IMM-uri - Durata de 3 ani durata standard, până la 5 ani în funcție de calificare Remunerația ucenicilor - caracteristici Tipul: salariul, suma fixă pe lună Stabilirea remunerației: la nivel central, potrivit legii, ca pondere din salariul minim („media minimă lunară garantată” venit”) Acoperire: formare profesională la locul de muncă și în afara locului de muncă Variație: pe anul de ucenicie

Remunerație medie reglementată: 497,47 EUR pe lună. Cifra este o medie a remunerației reglementate pe fiecare an de ucenicie: - Pentru un ucenic la nivelul A: 453,20 EUR (brut) / lună (29% din salariul minim) - Pentru un ucenic la nivelul B: 500,10 EUR (brut) / lună (32% din salariul minim) - Pentru un ucenic la nivelul C: 539,10 EUR (brut) / lună (34,5% din salariul minim) Nivelul PPS pe an (mediu): 5,483 Nivel PPS pe oră (medie): n / a Ponderea salariului minim național: prin lege, 29% pentru primul an, 32% pentru anul II, 34,5% pentru remunerația pentru anul III (venit brut anual) în 3 ocupații selectate (EUR): coafor: Primul an: 5.438,40; 2: 6,001,20; Al treilea: 6.469,20 mecanic motor: primul an: 5.438,40; 2: 6,001,20; Al 3-lea: 6.469,20 zidar: anul I: 5.438,40; 2: 6,001,20; 3.: 6.469.20

Asigurări sociale pentru ucenici. Există costuri pentru asigurarea socială a ucenicilor, dar nu există date. Drepturi: sănătate, pensie, șomaj, concediu anual.

Finanțarea la locul de muncă, inclusiv stimulente pentru angajatori Angajatorii plătesc salarii ucenicilor, cu toate acestea, salariile sunt subvenționate printr-o subvenție pentru companii (stadiul bonusului, dar datele nu sunt disponibile). Există, de asemenea, un mecanism pentru o deducere fiscală variabilă de până la 120% din salarii (reducerea impozitelor), care depinde de rezultatele financiare generale ale fiecărei companii și îngreunează estimarea generală a cotei reale de cofinanțare. În sfârșit, există o subvenție pentru ucenici („Ucenicie / leertijd” 500 EUR pentru primul și al doilea an, 750 EUR pentru al treilea an). Cheltuielile de asigurări sociale pentru ucenici sunt subvenționate de către stat (date care nu sunt disponibile).

Companiile care participă la ucenici nu oferă niciun sprijin suplimentar pentru formarea profesională a ucenicilor. Nu se folosesc fonduri UE pentru a sprijini instruirea în afara locului de muncă.

⁶⁰ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/dd2390a8-en/index.html?itemId=/content/component/dd2390a8-en>

Combinția de instrumente atât pentru studenți, cât și pentru companii este considerată ca o forță în finanțarea uceniciei.

Venit minim garantat: 1.531,93 pe lună Timp mediu de lucru anual (ore) pentru un loc de muncă cu normă întreagă: 1.738,80

Tichetele cadou (vouchere cadou, vouchere surpriză, vouchere de cinema, vouchere de carte etc.) sunt considerate, în principiu, beneficii impozabile în natură din partea angajaților care le primesc. În consecință, angajatorul are acest cost deductibil și sub formă de cheltuieli profesionale. Cu toate acestea, autoritățile fiscale vor trata tichetele ca un beneficiu social neimpozabil din partea salariatului dacă sunt îndeplinite o serie de condiții: voucherul are o valoare mică. Autoritățile consideră că „valoare mică” este orice valoare de până la 50,00 EUR; voucherul este acordat pentru un scop social clar. Există două consecințe atunci când aceste condiții sunt îndeplinite. În primul rând, voucherele - după cum s-a menționat mai sus - nu sunt impozabile ca salariu din partea angajatului, iar în al doilea rând, cheltuielile pentru aceste bonuri cadou sunt, în principiu, nedeductibile ca și cheltuieli ale angajatorului. Pe parcursul anului, mai multe cadouri cu valoare mică pot fi acordate aceluiași angajat, dar întotdeauna trebuie să existe un scop social (o ocazie) pentru a face acest lucru. Autoritățile fiscale au prevăzut câteva alte regimuri de vouchere cadou specifice în baza cărora poate fi acordată o sumă mai mare, dar toate sunt supuse unor condiții (stricte).⁶¹

CEHIA

Conform informațiilor prezentate în cadrul **Fișei informative SBA 2019 Cehia**⁶², companiile nefinanciare joacă un rol foarte important, reprezentând 56,0% din valoarea adăugată totală, cu un procent de ocupare a forței de muncă de 66,4. În ultimii ani, IMM-urile cehice au generat o creștere financiară constantă, în perioada 2014-2018 valoarea adăugată a IMM-urilor mărindu-se cu 32,9%, iar microîntreprinderile și companiile mici înregistrând o creștere de 39,3% și, respectiv, 38,7%.

Conform OECD⁶³, Programul de marketing, subscris Programului operațional Întreprinderea și Inovația pentru Competitivitate 2014-2020, a fost aprobat prin intermediul Decretului Guvernamental nr.581/14 iulie 2014, alocandu-i-se 1,5 miliarde coroane cehice. Programul mizează pe creșterea internaționalizării întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul participării la expoziții și târguri din străinătate și asigurarea de servicii de consultanță.

Programul național de garantare a întreprinderilor mici și mijlocii (2015-2023) se adresează întreprinderilor cu mai puțin de 50 de angajați, care doresc să obțină un împrumut bancar în baza garanțiilor anterioare și a împrumuturilor rambursate. Firmele eligibile trebuie să fie înregistrate în Cehia și să nu desfășoare activități în agricultura, pescuit și acvacultură. În anul 2018, garanțiile către beneficiari s-au ridicat la 11 miliarde coroane cehice. Pe lângă sursele de finanțare naționale, Programul beneficiază și de finanțare din partea Fondului European de Investiții din cadrul Programului COSME.

Fondul de împrumut – *EXPANSION* – a fost lansat în 2017 și constă în facilitarea accesului IMM-urilor la împrumuturi de investiții subvenționate și a acordării de subvenții

⁶¹ <https://www.moore.be/en/news/which-gift-vouchers-can-you-use-to-give-your-employee-a-taxfree-bonus>

⁶² <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/7/translations/en/renditions/native>

⁶³ www.oecd-ilibrary.org/docserver/4883c7cb-en.pdf?expires=1594211805&id=id&accname=quest&checksum=00314F760F1FB70ED3B7BD0D5B05367E

de dobândă aplicabile proiectelor provenite din regiunile defavorizate. Firmele eligibile trebuie să fie înregistrate în Republica Cehă și să nu desfășoare activități în agricultură, pescuit și acvacultură.

Regimul fiscal din Cehia aplicabil IMM-urilor nu prezintă diferențieri față de regimul aplicabil altor tipuri de entități. Potrivit unui raport al Comisiei Europene⁶⁴, Republica Cehă funcționează sub media UE în ceea ce privește răspunsul administrației publice la nevoile IMM-urilor. Factorii care contribuie la acest fapt sunt schimbarea constantă a legislației și procedurile administrative care au rămas relativ complexe. Începând cu anul 2008, Republica Cehă a pus în aplicare mai multe măsuri care vizează majoritatea recomandărilor primite din partea Comisiei Europene, între care este relevant a aminti acele măsuri care întârzie aplicarea penalizărilor pentru situația de neplată a IMM-urilor.

PFA

Codul civil ceh nu folosește termenul de „angajat independent”, ci folosește termenul „antreprenor”, care este definit astfel: „O persoană care, pe cont propriu și prin responsabilitatea sa, desfășoară independent o activitate economică cu scopul de a obține profit⁶⁵.”

Angajatul independent (OSVČ) este un termen utilizat în legislația cehă privind impozitul pe venit, securitatea socială și asigurările de sănătate pentru a se referi la o persoană care a absolvit perioada școlară obligatorie, a împlinit vârsta de cel puțin 15 ani și obține venituri din afaceri sau alte activități economice independente. Legea privind pensiile de stat prevede în mod explicit că activitatea independentă include „desfășurarea de activități artistice sau de altă natură creativă pe bază de drepturi de autor. Excepții: veniturile autorilor din presă scrisă, reviste și radio sau televiziune generate pe teritoriul Republicii Cehe. Aceste venituri constituie o bază de impozitare separată supusă unei cote speciale de impozitare, cu condiția ca ele să fie generate din exploatarea sau acordarea de drepturi de proprietate intelectuală, drepturi de autor, inclusiv venituri din publicarea, reproducerea și distribuirea operelor literare și a altor lucrări pe cheltuiala proprie și ca suma acestor venituri de la același plătitor să nu depășească 10.000 CZK într-o lună calendaristică.

În cazul în care venitul anual al unei persoane care desfășoară activități independente nu atinge pragul minim, care în 2017 s-a situat la 67.756 CZK, persoana care desfășoară activități independente nu este obligată să plătească contribuții de asigurări sociale.

În 2017, contribuțiile minime obligatorii de asigurări de sănătate au fost stabilite la 1.906 CZK. O persoană care lucrează independent plătește contribuțiile după depunerea declarației de venituri și cheltuieli pentru anul calendaristic trecut. În primul an de muncă independentă ca activitate principală, persoana care lucrează independent este obligată să plătească contribuții în cuantumul minimului menționat mai sus. Pentru asigurări de boală în 2017, contribuțiile minime la sistemul de asigurări de sănătate au fost stabilite la 115 CZK.

Tot în 2017, contribuțiile minime obligatorii la asigurările sociale au fost stabilite la 2.061 CZK. În primul an de muncă independentă ca activitate principală, persoana care

⁶⁴ Disponibil la: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/czechia/index_en.htm

⁶⁵ Secțiunea 420 din Codul Civil al Republicii Cehe, consultat la: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Civil-Code.pdf>

desfășoară activități independente are obligația să plătească aceste contribuții în suma minimului menționat mai sus.

În Republica Cehă, persoanele care desfășoară activități independente sunt supuse unui impozit individual pe venit, la o rată stabilită în prezent la 15% din baza de impozitare.⁶⁶

Finanțare

Republica Cehă continuă să aibă performanțe peste media UE în ceea ce privește accesibilitatea la finanțări de tip credit pentru IMM-uri. Disponibilitatea băncilor cehe de a acorda împrumuturi la IMM-uri este a doua cea mai mare din UE. Costul împrumutului pentru creditele mici în raport cu împrumuturile mari au scăzut și ele în mod constant din 2015. În același timp finanțarea din capitaluri proprii pentru firmele noi și în creștere, chiar dacă la un nivel încă scăzut, este aproape de media din UE. Din 2008, s-au înregistrat progrese importante în materie de politici. A apărut o serie de măsuri care au ajutat IMM-urile să acceseze credite bancare tradiționale. Cu toate acestea, în ciuda progreselor înregistrate în împrumuturile bancare tradiționale, Guvernul ceh nu a introdus suficiente politici pentru promovarea instrumentelor alternative de finanțare.

Pe parcursul perioadei de referință 2008-2018, mai multe măsuri suplimentare au fost lansate pentru a îmbunătăți accesul la finanțe:

- Programul de asistență pentru IMM-uri „Tehnologie” (Technologie) oferă sprijin financiar pentru start-up-uri care să acopere diferite costuri, cum ar fi achiziția de utilaje și echipamente, subvenții pentru achiziționarea de licențe de brevet și software și adoptarea tehnologiei moderne TIC. suma maximă acordată pe proiect este de 100 000 CZK/proiect
- Programul de sprijin pentru IMM-uri „TIC și servicii comune” (TIC) care de altfel face parte din programul mai mare: „Antreprenoriat și inovare pentru competitivitate”. Programul oferă sprijin financiar pentru a crea noi servicii și aplicații digitale avansate.
- Programul de asistență pentru IMM-uri „Garanție 2015-2023” (Záruka 2015 - 2023) ajută IMM-urile să acceseze împrumuturi bancare pentru proiectele de afaceri. Garanția creditului se poate ridica până la 70% din totalul împrumutului acordat pe o perioadă de 6 ani. Acest program este destinat doar pentru proiecte derulate în orașul Praga.⁶⁷

La nivelul anului 2016 Cehia a avut una dintre cele mai mari rate de credite acordate cu suma integrală cu un procent de 80 %, față de media europeană de 70 %.⁶⁸

Ratele dobânzilor pentru IMM-uri au scăzut pentru al treilea an consecutiv (2015-2017), atingând astfel un nivel de 3,1% în 2018. Aceasta reprezintă o reducere de mai puțin de jumătate față de nivelul lor din 2008. Ratele dobânzilor întreprinderilor mari au urmat, de asemenea, un model similar de declin din 2008, ajungând la 1,8% în 2016, 1,9% în 2017. În 2018, acestea au crescut la 2,6%.

⁶⁶ <http://www.czechmobility.info/en/topics/status-of-the-artist/status-of-the-artist-in-the-czech-republic/self-employed-person>

⁶⁷ SBA Fact Sheet- Czech Republic 2018, pp. 1-3

⁶⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_small-medium-enterprises-access-finance_ro.pdf p. 5

Diferența dintre rata dobânzii între IMM-uri și întreprinderile mari a fluctuat între 2007 și 2018, scăzând cu aproape jumătate în 2015 și scăzând cu încă 13,4% în 2018, ajungând la 0,5 %.

Ocuparea forței de muncă Republica Cehă 2014-2020⁶⁹

Programul operațional ceh „Ocuparea forței de muncă” pentru implementarea Fondului social european (FSE) și a Inițiativei pentru ocuparea forței de muncă pentru tineri (YEI) în perioada 2014-2020 definește prioritățile pentru a investi în promovarea ocupării forței de muncă și o administrație publică eficientă. În general, este de așteptat ca acest program să sprijine aproximativ 585 000 de persoane. Pentru a-și atinge obiectivele, Programul este împărțit în următoarele Axe prioritare (PA): PA1: Sprijinirea angajării și adaptabilitatea forței de muncă; PA2: incluziunea socială și combaterea sărăciei PA3: inovare socială și cooperare internațională PA4: administrație publică eficientă.

Solicitanți eligibili Centre de învățământ și instruire, Stat federal / Regiune / Oraș/ Municipality / Autoritate locală, Instituție de cercetare, Grup de lobby / Asociație profesională / Sindicat, Întreprinderi mici și mijlocii, IMM-uri (între 10 și 249 angajați), microîntreprinderi (mai puțin de 10 angajați), ONG / ONP, Guvernul Național, Compania Start Up, Universitatea, Întreprinderea (mai mult de 250 de angajați sau nu definiți), Asociație, Servicii publice.

Detalii financiare Bugetul total al programului: 2,6 miliarde € Bugetul este alocat astfel: PA1 - 1,59 miliarde € PA2 - 706,8 milioane EUR PA3 - 46,6 milioane EUR PA4 - 155,4 milioane €⁷⁰.

Autoritatea de Management: Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale Na Poříčnīm právu 1/376 128 01 Praha 2 +420221921111 e-mail: sekretariat esf@mpsv.cz: +420 950 159 601 <http://www.esfcr.cz>

FRANȚA

Conform **Fișei informative SBA 2019 Franța**⁷¹, IMM-urile generează 55,8% din valoarea adăugată și 64,1% din ocuparea forței de muncă.

Sprijinul public acordat IMM-urilor este gestionat prin intermediul *Bpifrance*⁷², banca publică de dezvoltare a Franței, similară băncilor promoționale din Austria și Germania, creată în anul 2013 prin intermediul fuzionării mai multor operatori publici (*OSEO, CDC Enterprises, Fonds stratégique d'Investissement*). Bpifrance oferă servicii de finanțare locale întreprinderilor prin intermediul mai multor instrumente financiare precum garanțiile, cofinanțarea, acordarea de împrumuturi directe și nu în ultimul administrarea, în numele autorităților publice, a sprijinului acordat inovațiilor și serviciilor. De asemenea, Bpifrance administrează și fonduri cu capital de risc.

⁶⁹ https://www.euro-access.eu/calls/employment_czech_republic

⁷⁰ Autoritatea de Management: Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale Na Poříčnīm právu 1/376 128 01 Praha 2 +420221921111 e-mail: sekretariat esf@mpsv.cz: +420 950 159 601 <http://www.esfcr.cz>

⁷¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/11/translations/en/renditions/native>

⁷² <https://www.bpifrance.fr/>

În 2018, cu ajutorul Bpifrance, IMM-urile au putut accesa aproximativ 8,7 miliarde EURO prin intermediul creditelor garantate de stat, 7,5 miliarde EURO prin credite de investiții, 10,3 miliarde EURO în credite acordate pe termen scurt și 1,2 miliarde EURO în sprijin pentru inovare.

Dintre măsurile luate de către guvern cu rolul de a promova accesul întreprinderilor mici la surse de finanțare, precum și adoptarea unor măsuri privind finanțarea publică și privată și stimularea investițiilor, menționăm:

- reducerea întârzierilor la plata între firme, măsură introdusă odată cu un pachet mai larg de măsuri anticorupție și modernizare economică adoptat în decembrie 2016; astfel, firmele care nu respectă termenul maxim stabilit prin lege de 60 de zile privind întârzierea la plată, sunt pasibile de o amendă de 2 milioane euro; suplimentar a fost introdusă o procedură intitulată "*name and shame*" prin intermediul căreia deciziile privind amendarea sunt făcute publice pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor;
- Bpifrance oferă întreprinderilor mici și mijlocii împrumuturi în valoarea de 10.000-50.000 Euro pentru finanțarea proiectelor de investiții globale (investiții tangibile și intangibile); firmele care accesează acest tip de împrumut garantat de către stat trebuie să aibă între 3 și 50 de angajați, măsura fiind aplicată și regiunilor defavorizate;
- Banca Centrală a Franței sprijină întreprinderile mici și mijlocii oferind consultanță firmelor mici, cu mai puțin de 10 angajați și cu o cifră a afacerilor mai mică de 2 milioane EURO.

IMM-urile beneficiază în Franța de o reducere treptată a cotei de impozit pe profit de la 33,3% în 2017 la 25% în 2022, asigurarea unui acces facil la finanțare prin intermediul acordării unor împrumuturi între companii, acordarea de stimulente fiscale pentru corporații și o reducere de impozit pentru IMM-urile inovatoare care reinvestesc profitul.

De asemenea, în vederea îmbunătățirii competitivității și reducerii costurilor generate de ocuparea forței de muncă, Franța a hotărât în 2013 introducerea unui credit fiscal, intitulat "*The Competitiveness and Employment Tax Credit*" (CICE), aplicabil întreprinderilor franceze și străine care sunt supuse impozitării. Impozitul este calculat ca procent din salariile plătite în cursul anului calendaristic angajaților, care primesc echivalentul a mai puțin de 2,5 salarii minime pe economie în Franța. Începând cu 1 ianuarie 2018, CICE este redus de la 7% la 6%. Pentru salariile plătite la 1 ianuarie 2019 sau ulterior, CICE este abrogat și înlocuit cu o scădere permanentă a taxelor de salarizare plătite de angajatori pentru finanțarea sistemului de securitate socială.

Conform **Fișei informative SBA**, plata contribuțiilor pentru șomaj și asigurările de sănătate, anterior efectuată de către angajatori, urma a fi eliminată în 2019 și compensată de o creștere a contribuțiilor sociale. În anul 2018, a fost aplicată o cotă de impozitare de 30% a venitului din capital, mai mică decât în anii anteriori.

Potrivit unor modificări aduse legislației la finele anului 2018⁷³, firmele care investesc în echipamente robotizate (specificate în lege) beneficiază de aplicarea unei reduceri de 40% din cota de impozitare.

⁷³https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexteArticle.do?sessionId=17D34745A0CE2964EA3C271DB9E0A9D8.tplgfr37s_2?idArticle=JORFARTI000037882406&cidTexte=JORFTEXT000037882341&dateTexte=29990101&categorieLien=id

Franța oferă o multitudine de stimulente fiscale special concepute pentru IMM-uri.

Aceste stimulente includ credite fiscale, cote speciale de impozit și scutiri de anumite tipuri de impozite. Această din urmă formă de scutire se aplică la două tipuri de venituri: capitalul din profitul obținut din înstrăinarea unei ramuri întregi de activitate, excluzând câștigurile din vânzarea imobilelor și 100% scutire din veniturile IMM-urilor "inovatoare" în primul an de activitate al acestora și 50% în al doilea an.

Pentru a fi eligibile, IMM-urile trebuie să continue activitățile de cercetare și dezvoltare, activități care trebuie să reprezinte cel puțin 15% din cheltuielile efectuate și nu trebuie să fi început de mai mult de opt ani.

În general, întreprinderile sunt considerate IMM-uri dacă îndeplinesc criteriile stabilite de Comisia Europeană.⁷⁴ Pentru ele sunt stabilite cote speciale de impozitare. Dacă un IMM are o cifră de afaceri sub 7.630.000 EUR și este deținut direct sau indirect de către persoane fizice sau alte IMM-uri, venitul de până la 38.120 EUR este impozitat cu 15% în loc de rata obișnuită de 33,33%.

Pentru micro-întreprinderi există și alte facilități. Acestea pot opta pentru cota specială de impozit de 13% (venit din vânzarea mărfurilor) sau 23% (venit din prestarea serviciilor) dacă veniturile lor sunt sub anumite praguri (81.500 EUR pentru venituri din vânzarea de bunuri și 32.600 EUR pentru venituri din prestarea de servicii)

Micro-întreprinderile pot, de asemenea, să-și determine baza de impozitare într-o formulă simplificată dacă îndeplinesc cel puțin două din următoarele criterii:

- cifra de afaceri ≤ 534.000 €;
- bilanț anual ≤ 267.000 EUR;
- numărul de angajați ≤ 10.

Creditele fiscale sunt a treia categorie de stimulente fiscale pentru IMM-uri în Franța. Primul tip de credit este un credit de 20% destinat pentru cheltuielile aferente activităților inovatoare (cu o plafonare la maxim 400.000 EUR).

Un al doilea credit pentru anumite IMM-uri (cifra de afaceri ≤ 40 milioane EUR, număr de angajați ≤ 250 și cel puțin 75% acțiuni deținute de persoane fizice sau alte IMM-uri) este limitat la Insula Corsica. Acest credit poate reprezenta 20% din totalul investițiilor dintr-un an. Investițiile ce pot fi finanțate includ:

- active amortizabile
- instalarea sau amenajarea spațiilor comerciale;
- software-ul necesar pentru utilizarea bunurilor sau spațiilor de lucru
- renovarea hotelurilor.

Sprijinul public acordat IMM-urilor este gestionat în principal prin intermediul Bpifrance, banca publică de dezvoltare creată la începutul anului 2013 prin fuziunea mai multor operatori publici (OSEO, CDC Entreprises, Fonds stratégique d'Investissement). Bpifrance este capabil să ofere întreprinderilor un serviciu de finanțare locală susținut de printr-un portofoliu de instrumente financiare și opțiuni de consultare la care se poate apela în orice moment din procesul de dezvoltare a afacerii. Oferă garanții, cofinanțare, împrumuturi directe, sprijin guvernamental pentru inovare și servicii. De asemenea,

⁷⁴ A se vedea criteriile Comisiei Europene la: https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en

garantează și investiții de capital de risc . În ceea ce privește capitalul propriu, Bpifrance gestionează mai multe fonduri și fonduri directe, în mare parte dedicate IMM-urilor

În 2018, datorită intermediarii Bpifrance, IMM-urile au avut acces la aproximativ 8,7 miliarde EUR reprezentând credite garantate; 7,5 miliarde EUR credite de investiții, 10,3 milioane EUR credit pe termen scurt și 1,2 miliarde EUR sprijin pentru inovare.

PFA

Toate persoanele care desfășoară activități independente au în comun cu angajații pe baza Contractelor Individuale de Muncă următoarele contribuții: boală / maternitate, alocații familiale și pregătire profesională. Artizanii și comercianții contribuie, de asemenea pentru asigurări de sănătate, pensii de bază și pensii suplimentare.

Profesiile liberale își plătesc majoritatea contribuțiilor de securitatea socială, dar contribuie și la o secțiune profesională pentru pensionare și invaliditate sau deces. Există zece astfel de structuri („chirurgi stomatologi și moașe”, „medici”, „asistente, fizioterapeuți, „medici veterinari”, „agenți de asigurări generale”, „contabili autorizați și auditori”, „ofițeri judiciari, funcționari publici și societăți judiciare ”, „farmaciști ”, „arhitecți, persoane acreditate în arhitectură, ingineri, tehnicieni, inspectori, experți, consultanți, și „notari ”) și fonduri de asigurare pentru diverse profesii.

Trebuie menționat faptul că persoana fizică independentă nu contribuie la asigurarea de șomaj. Cu toate acestea, este întotdeauna posibilă încheierea unui contract de asigurare de șomaj cu o organizație privată.

Rata de calcul a contribuțiilor sociale pentru PFA se bazează pe veniturile profesionale utilizate în calculul impozitului pe venit și pe funcția sistemului fiscal al societății, care în sine depinde de structura juridică aleasă. Artizanii-comercianți și profesiile liberale pot avea astfel rate diferite, bazate pe baze de calcul specifice și au propriile lor organizații de colectare. În funcție de activitățile sale, acesta poate fi supus TVA sau nu. Calculul obligației fiscale a persoanei care desfășoară activități independente se bazează pe profit și variază în funcție de dependența de BA (acronimul francez pentru profituri agricole), BIC (acronimul francez pentru profituri industriale și comerciale) sau BNC (Acronim francez pentru profituri necomerciale).

Calculul obligației fiscale se bazează pe câștigurile anuale, obținute prin retragerea tuturor cheltuielilor deductibile (catering, divertisment, amortizare, chirii deductibile, echipamente, transport etc.) din cifra de afaceri anuală fără taxe. Dacă cifra de afaceri anuală rămâne sub un anumit prag (236 000 de euro în 2019), persoana fizică independentă depinde de sistemul actualizat.⁷⁵

Finanțare

Dintre toate IMM-urile care au solicitat un credit bancar aproape 80% au primit suma solicitată integral, fiind pe locul patru în UE la acest capitol. Investițiile cu capital de risc propriu au reprezentat 0.036% din PIB în 2016.

⁷⁵ <https://www.nutcache.com/blog/the-expenses-of-the-self-employed-person-in-france/>

Rata medie a dobânzilor acordate IMM-urilor din Franța a fost 1.50% în 2016; 1.40 în 2017 și 1.48 în 2018.⁷⁶

Împrumuturile pentru IMM-uri au crescut cu peste 4,3% între 2017 și 2018. După ce a scăzut între 2014 și 2017, diferența dintre ratele dobânzilor percepute IMM-urilor și cele percepute firmelor mari a crescut în 2018, ajungând la 0,45 puncte procentuale. În plus, IMM-urile au un acces la împrumuturile bancare mai facil: 88% din solicitările IMM-urilor pentru credite în numerar au fost în totalitate sau aproape integral acordate începând cu trimestrul IV din 2018.

Ponderea împrumuturilor pe termen scurt din totalul împrumuturilor pentru IMM-uri a scăzut în 2018, de la 21,2% la 20,3%.⁷⁷

Formare profesională

Dezvoltarea competențelor va avea impactul dorit asupra economiei și a societății numai dacă aceste abilități sunt utilizate pe piața muncii. În Franța, prea mulți lucrători necalificați și prea mulți tineri sunt excluși de pe piața muncii. Anumite abilități, cum ar fi cele din calcul și TIC, nu sunt folosite suficient la locul de muncă. Cu toate acestea, există o îmbunătățire care ar putea fi mai semnificativă dacă companiile franceze ar adopta practici de muncă de înaltă performanță (PTHR). Franța a lansat noi reforme pentru îmbunătățirea accesului la formare și activarea competențelor pe piața muncii. Planul de investiții pentru competențe crește finanțarea pentru tinerii cu abilități scăzute și pentru șomerii de lungă durată pentru a accesa instruirea. În plus, Franța a înființat un cont de instruire personală (CPF) care permite angajaților să acumuleze credite de timp pe un anumit număr de ani și apoi să folosească acest capital timp pentru a-și ocupa, printre altele, un loc de muncă, concediu part-time sau de formare. Cu toate acestea, Franța ar beneficia de o reînnoire a viziunii sale strategice pentru viitor, astfel încât toți cetățenii să aibă abilitățile necesare pentru a face față provocărilor și să profite de oportunitățile unei lumi complexe și în schimbare rapidă. Pentru a atinge acest obiectiv, va fi necesară o abordare care să mobilizeze întreaga administrație.⁷⁸

Stimulente pentru ocuparea forței de muncă pentru IMM-uri⁷⁹ sub formă de granturi pentru companii.

Baza legală - Codul fiscal, obiectivul (obiectivele) și ținta (obiective) Încurajarea angajării tinerilor în IMM-uri. Promovarea accesului la calificare.

Guvernare (gestionare, operare, monitorizare și evaluare) Ministerul Finanțelor este responsabil pentru gestionarea generală a instrumentului. Agenția de service des paiements este responsabilă de funcționarea de zi cu zi.

Grup IMM-uri (companii cu mai puțin de 250 de angajați) care angajează tineri (până la 26 de ani) sau șomeri (peste 26 de ani) și semnează un contract de

⁷⁶ Tabel 1. <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/06c748ec-en/index.html?itemId=/content/component/06c748ec-en>

⁷⁷ https://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/financing-smes-and-entrepreneurs-2020_06c748ec-en

⁷⁸ <https://www.oecd.org/fr/france/Skills-Strategy-France-FR.pdf>

⁷⁹ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/employment-incentives-smes>

profesionalizare cu acestea pentru 6 luni sau mai mult. Noii angajați primesc un salariu mai mic decât 1,3 din salariul minim.

Formula de finanțare și mecanismele de alocare Suma maximă de finanțare publică pe care o companie o poate primi pe an este de 2.000 EUR. Fondurile sunt plătite către toți solicitanții eligibili pe baza dreptului legal.

În 2016, finanțarea publică s-a ridicat la 700.000.000 EUR (estimare). Nu sunt implicate fonduri UE⁸⁰.

GERMANIA

Conform informațiilor prezentate în cadrul **Fișei informative SBA 2019 Germania**⁸¹ IMM-urile generează 54,4% din valoarea adăugată totală și 63,7% din totalul locurilor de muncă din sectorul „non-financiar german”. În 2014-2018, valoarea adăugată a IMM-urilor în „economia de afaceri nefinanciară” din Germania a crescut cu 17,9%, firmele mici generând cea mai mare creștere de 21,1%. În aceeași perioadă, angajarea forței de muncă în cadrul IMM-urilor a crescut cu 8,6%.

Începând cu anul 2018, Germania a facilitat accesul la finanțare a IMM-urilor prin intermediul următoarelor tipuri de măsuri economice:

- în iulie 2018, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie și KfW (Banca Germană Promoțională) a introdus o linie special de creditare destinată digitalizării și inovării IMM-urilor (*“ERP-Digitalisierungs- und Innovationskredit”*)⁸² înființate în urmă cu doi ani, prin intermediul căreia se pot accesa sume între 25.000 și 25 milioane EURO; datorită cererii ridicate, bugetul anual destinat subvenționării IMM-urilor s-a ridicat la 1,6 miliarde EURO în perioada respectivă;
- tot în iulie 2018, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie și KfW a lansat programul *“ERP-Mezzanine für Innovation”*⁸³, care dorește să susțină financiar activitățile de cercetare și dezvoltare a companiilor cu potențial ridicat în domeniu; creditele pot varia de la 25.000 la 5 milioane EURO, iar datorită creșterii cererii, bugetul anual s-a ridicat la 400 milioane EURO;
- în octombrie 2018, pe baza unei hotărâri a Bundestagului, Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie și KfW a înființat *“KfW Capital”*⁸⁴, program care beneficiază de suportul fondurilor ERP (Planul Marshall)⁸⁵, cu ajutorul cărora Germania, începând cu anul 1948, a investit în sectorul construcțiilor, ca mai apoi, din 1960, fondurile să fie destinate susținerii sectorului IMM; KfW Capital investeste în fonduri de capital de risc, care la rândul lor investesc în companii tinere, inovatoare, orientate spre dezvoltare tehnologică în Germania; KfW intenționează să dubleze anual valoarea finanțării oferite de KfW Capital la 200 de milioane EUR până în 2020;
- KfW a implementat programul *“Venture Tech Growth Financing”*⁸⁶ în decembrie 2018, materializat în acordarea de împrumuturi de capital de risc în sumă de 50

⁸⁰ <http://www.wk-rh.fr/actualites/upload/tresor-177-efficacite-aide-embauch>

⁸¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/12/translations/en/renditions/native>

⁸² [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Digitalisierungs-und-Innovationskredit-\(380-390-391\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Digitalisierungs-und-Innovationskredit-(380-390-391)/)

⁸³ [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Mezzanine-f%C3%BCr-Innovation-\(360-361-364\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Mezzanine-f%C3%BCr-Innovation-(360-361-364)/)

⁸⁴ <https://kfw-capital.de/en/>

⁸⁵ Programele de subvenții din fondul ERP includ împrumuturi și investiții cu dobândă mică, fiind unele dintre cele mai importante instrumente pentru promovarea dezvoltării economice în Germania.

⁸⁶ <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Artikel/Mittelstand/venture-tech-growth-financing.html>

milioane EURO companiilor inovatoare high-tech cu creștere rapidă; împreună cu investitorii din sectorul privat, KfW pune la dispoziția start-up-urilor cu creștere rapidă suma de 500 milioane EURO.

Conform OECD⁸⁷, INVEST reprezintă un program de subvenții a capitalul de risc derulat de către Ministerul Federal pentru Afaceri Economice și Energie. Programul a fost înființat în anul 2013, iar din 2017 sprijină investitorilor privați care doresc să achiziționeze o cotă în companiile tinere și inovatoare. În cadrul acestui program, investitorii privați primesc o subvenție la achiziție în valoare de 20% din suma investită. În plus, persoanele fizice pot primi o subvenție de ieșire în cazul în care își vând acțiunile. Suma furnizată este echivalentă cu 25% din câștigurile de capital provenite din vânzare, astfel acoperind mai mult sau mai puțin impozitul impus pe profitul de vânzare. Acțiunile trebuie deținute pentru o perioadă minimă de 3 ani. Niciuna dintre subvenții nu este supusă impozitării. Finanțarea per investitor ajunge la 500.000 EURO anual. Suma maximă eligibilă care poate fi investită anual într-o singură companie ajunge la 3 milioane EURO.

Tot OECD menționează Fondul *Micro-Mezzanine*⁸⁸, aflat în derulare în 2014-2020, și care asigură capital de până la 50.000 EURO întreprinderilor mici și 150.000 EURO companiilor aflate la început de drum. Astfel, grupul țintă îl reprezintă companiile care oferă instruire și sunt conduse de femei sau imigranți sau de persoane care inițial au fost șomere. Întreprinderile sociale care desfășoară activități comerciale sunt, de asemenea, eligibile în vederea obținerii finanțării, la fel ca și companiile prietenoase cu mediul.

În Germania se află în vigoare două sisteme de stimulente fiscale care vizează în special întreprinderile mici.

Pentru ambele sisteme, trebuie să fie îndeplinite următoarele criterii pentru eligibilitate:

Activele nete trebuie să fie mai mici de 235.000 EUR dacă întreprinderea aplică prin calcularea valorilor nete pentru determinare venitului impozabil și mai mic de 100.000 EUR dacă întreprinderea aplică metoda venitului net.

Aceste praguri au fost majorate la 335.000 EUR, respectiv 200.000 EUR în 2011.

Activele relevante trebuie să rămână într-o unitate permanentă internă a companiei cel puțin un an.

Avantajele legate de îndeplinirea acestor criterii sunt duble: În primul rând, o amortizare suplimentară de 20% din costurile de achiziție sau de fabricație a activelor mobile noi poate fi suportată în anul de achiziție sau de fabricație și în următorii patru ani (cel mult 20% în total) cinci ani împreună). Deprecierea suplimentară reduce deprecierile ulterioare. În al doilea rând, o rezervă de investiții de până la 40% din costurile viitoare de achiziție sau de producție. Activele amortizabile pot fi recunoscute.

⁸⁷ [https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/146f6146-](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/146f6146-en.pdf?expires=1594203090&id=id&accname=quest&checksum=5D62C90D90062A0C81D3FE62084045D6)

[en.pdf?expires=1594203090&id=id&accname=quest&checksum=5D62C90D90062A0C81D3FE62084045D6](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/146f6146-en.pdf?expires=1594203090&id=id&accname=quest&checksum=5D62C90D90062A0C81D3FE62084045D6)

⁸⁸ <https://www.esf.de/portal/EN/Funding-period-2014-2020/ESF-Programmes/bmwi/Micro-mezzanine%20fund.html>

PFA

Un lucrător independent care își desfășoară activitatea în Germania are următoarele taxe:

- Impozit pe venit
- TVA
- Impozitul comercial

La înregistrarea unui PFA trebuie să oferite autorităților informații despre profitul estimat. Pe baza acestei estimări, în majoritatea cazurilor, autoritățile fiscale vor evalua plățile anticipate pentru impozitul pe venit care trebuie plătite trimestrial (10 martie, 10 iunie, 10 septembrie și 10 decembrie). Aceste plăți în rate vor fi creditate la impozitul anual pe venit, adică atunci când se realizează un profit mai mic decât cel estimat, PFA poate primi o rambursare a impozitului pe venit. Cu toate acestea și la obținerea unui profit mai mare se va calcula o contribuție suplimentară. Aceste plăți anticipate vor fi ajustate pentru anii viitori, atunci când va fi făcută o evaluare finală a impozitului pe venit pentru un an anterior.⁸⁹

Finanțare

Rata IMM-urilor vulnerabile din Germania a fost una fluctuantă între 2010 și 2019, anul 2019 reprezentând o oarecare revenire. Potrivit metodologiei de lucru folosită în studiu, vulnerabilitatea se măsoară în capacitatea întreprinderii de a supraviețui pe piață.

La nivelul anului 2014 rata medie a dobânzii pentru creditele bancare acordate IMM-urilor era de 3.67% pentru creditele de până la cinci ani și 2.87% peste cinci ani.⁹⁰

Dintre IMM-urile care au solicitat un credit bancar, aproximativ 75% au obținut întreaga sumă. Investițiile cu capital de risc au reprezentat 0.030% din PIB-ul Germaniei în 2016.

Volumul creditelor de la bănci utilizate efectiv pentru finanțarea investițiilor a fost mai la un nivel de maxim istoric în 2018. IMM-urile au contractat noi împrumuturi bancare pe termen scurt și lung, în valoare totală de 75 de miliarde de euro, pentru a-și finanța investițiile (cu 9 miliarde de euro mai mult decât în anul precedent). Ponderea împrumuturilor în volumul total de finanțare a crescut la 34%. Împrumuturile bancare erau deja foarte căutate în anul precedent iar în 2018 cererea era chiar mai mare.

Numărul debitorilor din sectorul IMM-urilor nu a crescut, în ciuda unei creșteri notabile a volumului creditelor acordate. În 2018, aproximativ 573.000 de IMM-uri au apelat la împrumuturi bancare pentru a-și finanța investițiile.

Semnificativ mai multe întreprinderi se concentrează pe împrumuturi pe termen scurt. În 2018, cca. 269.000 IMM-uri au contractat un împrumut bancar pe termen scurt sau folosirea facilităților de descoperire de cont. Aproximativ 114.000 de IMM-uri au luat un împrumut bancar pe termen lung, iar aproximativ 190.000 de IMM-uri au încheiat contracte de împrumut cu diverse scadențe. Microîntreprinderile au fost principalii beneficiari ai acestor produse de creditare în 2018. Ponderea refuzurilor bancare în acest

⁸⁹ <https://www.rechts-und-steuerberatung-schmidt.de/en/tax-news/taxes-self-employed.html>

⁹⁰

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/522490/bis-16-105-small-and-medium-sized-enterprise-lending.pdf p. 96

segment (finanțare IMM) a scăzut cu 7%, ajungând la 18%. În același timp, ponderea întreprinderilor ale căror negocieri au eșuat a scăzut cu 5% până la un nivel istoric de 14%.⁹¹

- o Körperschaftssteuer⁹² - Tipul instrumentului: Stimulente fiscale.

Temei juridic - Legea fiscală corporativă, Obiectivul - Reducerea costurilor fiscale pentru companii, permițându-le să deducă costurile de instruire (ca și costurile de desfășurare a activității) din baza lor de impozitare (adică profiturile nete). Anul introducerii 1920.

Instrumentul sprijină ucenicia și alte tipuri de educație și formare. Acceptă orice formă de pregătire în cadrul companiei sau formare care este finanțată de companie.

Stimulentul fiscal acoperă toate cheltuielile pe care le suportă companiile în legătură cu activitatea lor. În legătură cu ucenicia, stimulentele fiscale acoperă remunerarea ucenicilor, contribuțiile de asigurări sociale, materialele de instruire și învățare, costurile formatorilor, echipamentele de formare. Dacă companiile plătesc impozite pe fonduri de instruire, aceste contribuții sunt de asemenea deductibile din impozite.

În 2016, finanțarea publică implicată (pierderea veniturilor statului) s-a ridicat la 1.230.000.000 EUR. Beneficiari / preluare În 2015, 427.496 de companii angajau ucenici. Cifra nu corespunde neapărat cu numărul companiilor impozitate conform legislației privind impozitul pe profit.

- o Un alt program este Sozialkasse des Gerüstbaugewerbes⁹³ și reprezintă Fonduri de instruire

Temei juridic: Contract colectiv

Obiectivul este finanțarea plăților de asigurări sociale (în măsura în care se specifică în contractele colective), inclusiv costurile pentru formarea inițială și ulterioară pentru a deveni constructor de schele. Anul introducerii - 1981.

Vorstellung der Sozialkasse des Gerüstbaugewerbes (SOKA) este responsabilă de gestionarea, monitorizarea / evaluarea generală a instrumentului și funcționarea de zi cu zi. Bundesverband Gerüstbau e.V. (angajatori) și Industriegewerkschaft Bauern-Agrar-Umwelt (damale IG Bau-Steine-Erden) (sindicate) sunt, de asemenea, implicați în gestionarea instrumentului.

Sursa de finanțare și mecanismul de colectare Levy pentru companii. Pe baza contractului colectiv, companiile din filiala constructorului de eșafoduri sunt obligate să contribuie cu fondul la 2,5% din costurile lor totale de salarizare.

Compania poate primi maximum. 50% din salariul unui ucenic din fond. Fondurile sunt plătite către toți solicitanții eligibili în baza „prim-venit, primul servit”.

Fondul acoperă diferite costuri, de ex. salarii în cazul în care condițiile meteorologice nefavorabile nu permit să muncească, plăți anuale de concediu etc. și instruire. În raport cu acesta din urmă, fondul acoperă costurile instruirii în principal la

⁹¹ [https://www.kfw.de/PDF/Download-Center/Konzernthemen/Research/PDF-Dokumente-KfW-Mittelstandspanel/PDF-Dateien-Mittelstandspanel-\(EN\)/KfW-SME-Panel-2019_EN.pdf](https://www.kfw.de/PDF/Download-Center/Konzernthemen/Research/PDF-Dokumente-KfW-Mittelstandspanel/PDF-Dateien-Mittelstandspanel-(EN)/KfW-SME-Panel-2019_EN.pdf)

⁹² <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/corporate-tax>

⁹³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/sectoral-training-fund-scaffold-builder-branch>

nivelurile ISCED 3-4 care au loc la centrul de instruire al fondului, inclusiv costurile materialelor de învățare, cazare, călătorie și salarii.

În 2016, s-au strâns 146.035.257 EUR. Nu a fost implicată nicio finanțare UE. În 2015, s-au plătit 5.808.924 EUR.

Fondul de instruire permite companiilor să ofere ucenici, acoperind o parte din costuri. Cu toate acestea, se pare că ponderea contractelor demise este destul de mare, cu până la aproape 50%. Încă nu a fost posibilă strângerea de date mai detaliate despre tranziția și câștigurile absolvenților de la ucenicie în această profesie / ocupație⁹⁴.

Germania se situează în partea de jos a 40% din țările OCDE pentru alinierea între oferta de competențe și cererea pieței muncii. Baza de date OCDE de competențe pentru locuri de muncă identifică deficiențe în mai multe domenii de competențe și cunoștințe, legate de o cerere puternică în vânzări și marketing, dar și în calculatoare și electronice și cunoștințe de matematică.

De asemenea, Germania ar putea îmbunătăți intensitatea utilizării competențelor în locurile de muncă. Germania realizează doar aproximativ media pentru adoptarea unor practici de înaltă performanță la locul de muncă care susțin utilizarea eficientă a competențelor în locurile de muncă. Germania a luat măsuri importante pentru a răspunde la multe dintre aceste provocări. De exemplu, legislația a fost adoptată în 2016 pentru a consolida educația continuă și a îmbunătăți accesul lucrătorilor cu un nivel scăzut de calificare și al șomerilor de lungă durată și au fost implementate mai multe proiecte de perfecționare. De asemenea, guvernul a lansat o strategie pentru Educația în Lumea Digitală, pentru îmbunătățirea abilităților și infrastructurii digitale, precum și programul Deceniul Național pentru alfabetizare și educație de bază din 2016 până în 2026, pentru creșterea competențelor de citire și scriere, precum și educație de bază în contextul învățării pe parcursul întregii vieți.⁹⁵

ITALIA

Conform **Fișei informative SBA 2019 Italia**⁹⁶, IMM-urile generează 66,9% din valoarea adăugată totală din cadrul sectorului companiilor nefinanciare, depășind media UE care se situează la 56,4%.

În ultimii ani, guvernele italiene au adoptat măsuri de sprijinire a investițiilor și promovare a resurselor alternative de finanțare, precum:

- stimulente fiscale pentru capitalul de risc, care presupun finanțarea unor activități cu grad ridicat de risc precum finanțarea de noi tehnologii sau produse, pătrunderea pe noi piețe prin investiții directe sau de portofoliu și care în mod normal nu atrag finanțări prin forme tradiționale; stimulentele poate acoperi până la 40% din cheltuielile generate cu start-up-urile inovatoare;
- sprijin pentru *crowdfunding* pentru start-up-uri și IMM-uri inovatoare;
- lansarea „planurilor individuale de economii” pentru a canaliza economiile gospodărești în capitalul IMM-urilor;

⁹⁴ <https://www.sokageruest.de/wir-uber-uns1>

⁹⁵ <https://www.oecd.org/germany/Skills-Strategy-Germany-EN.pdf>

⁹⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/16/translations/en/renditions/native>

- companiile care investesc în bunuri de capital intangibile pot beneficia de un credit fiscal de până la 15%, iar cele care investesc în bunuri tangibile pot beneficia de reduceri de până la 20-40%; companiile care investesc în bunuri tangibile obișnuite pot beneficia de un credit fiscal de până la 6%.

Pe parcursul anului 2018 și în primul trimestru din 2019, o combinație de măsuri diverse a fost lansată și implementată în vederea îmbunătățirii accesului la finanțare:

- aplicarea "Mini-IRES", care reduce cota de impozit pe venituri corporative de la 24% la 15%;
- acordarea, conform Legii nr.205/2017 ("*Credito d'imposta per le spese di consulenza relative alla quotazione delle PMI*"), para. 89, a unui credit fiscal de până la maxim 500.000 EURO privind acoperirea cheltuielilor generate de costurile de consultanță ale IMM-urilor care încep procedura de admitere pe o piață reglementată (listarea la bursă) sau în sisteme multilaterale de tranzacționare al unui stat membru UE;
- crearea unui Fond pentru IMM-urile din sudul Italiei ("*Fondo Imprese Sud*") cu un buget de 150 milioane EURO;
- acordarea unui credit fiscal pentru acoperirea cheltuielilor generate de publicitate ("*Bonus Pubblicità*") începând cu anul 2017; creditul presupune acoperirea a până la 90% din costurile campaniilor publicitare pentru IMM-uri și start-up-uri.

În Italia nu există un regim de diferențiere pentru impozitarea pe profit al marilor întreprinderi față de IMM-uri, după cum nu există o astfel de diferențiere nici în ceea ce privește domeniul contribuțiilor sociale sau de sănătate.

Planurile individuale de economii pe termen lung (piani individuali di risparmio sau PIR) au fost introduse la începutul anului 2017 pentru a canaliza economiile private către investiții prin instrumente financiare emise de companii italiene. Pentru a favoriza dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, Legea bugetului pentru anul 2019 a modificat reglementările privind fondurile PIR, prin care le impune să investească o parte din portofoliu în instrumente financiare emise de IMM-uri italiene și în fonduri de capital de risc. Noile reguli au sporit profilul de risc al fondurilor PIR, care sunt produse destinate economiilor casnice.

Legea bugetului pentru anul 2019 a stabilit și cadrul pentru funcționarea Fondului Național pentru Inovare, pentru a sprijini dezvoltarea unui ecosistem de inovație mai matur. Gestionat de Fondul de depozite și împrumuturi (Cassa Depositi e Prestiti, CDP) și cu un fond inițial de 1 miliard de euro, Fondul urmărește să eficientizeze resursele publice dedicate tematicii strategice a inovării, în timp ce acționează ca un catalizator pentru capitalul privat și cel extern. Cu scopul de a promova adoptarea unor forme de finanțare alternative, în ultimii ani au fost introduse stimulente fiscale specifice pentru investitorii din capitalurile proprii de start-up-uri inovatoare. Mai recent, beneficiul fiscal a crescut de la 30% la 40% doar pentru anul fiscal 2019; deducerea din veniturile corporative impozabile a fost ridicată la 50% pentru investitorii care achiziționează întregul capital social al start-up-ului inovator pe o perioadă de deținere de minimum 3 ani.

PFA

Legea bugetului italian din 2019 a introdus un regim special de impozitare care poate fi adoptat de către persoane fizice independente, cu un venit anual mai mic de

65.000 EUR. Acest regim prevede aplicarea unei cote de impozitare unice de 15% în locul ratelor de impozitare progresive obișnuite (de la 23% la 43%).

Cu toate acestea, în cazul în care o persoană fizică independentă din acest regim este rezidentă fiscal în Italia și desfășoară, de asemenea, unele activități profesionale în străinătate, veniturile lor pot fi supuse unei duble impozitări.

Autoritățile fiscale italiene, ca răspuns la o hotărâre fiscală înaintată de o persoană fizică independentă italiană care a fost impozitată în străinătate, au clarificat tratamentul fiscal în acest caz particular și cum se poate evita dubla impunere. În cazul dublei impozitări, legislația fiscală italiană prevede posibilitatea de a solicita un credit fiscal străin (FTC) pentru impozitele plătite în străinătate, pentru a compensa dubla impozitare.⁹⁷

Finanțare

Dintre IMM-urile care au solicitat un credit bancar, aproape 70% au obținut întreaga sumă. Investițiile cu capital de risc au reprezentat 0.005% din PIB, Italia fiind în ultimele cinci locuri în Uniunea Europeană la acest capitol, alături de România, Luxemburg, Grecia și Cehia.⁹⁸

Întreprinderile mici și mijlocii domină peisajul de afaceri din Italia, reprezentând aproape 80% din forța de muncă industrială și de servicii și generează aproximativ două treimi din cifra de afaceri și valoarea adăugată.

Economia italiană a înregistrat o creștere subită în 2018, după o ușoară scădere a PIB în a doua jumătate a anului. Condițiile ciclice slabe au redus recuperarea continuă a profitabilității firmelor și s-au tradus într-o redimensionare accentuată a planurilor de investiții.

Piețele de credit au continuat să fie susținute de măsurile de politică monetară ale BCE. Pe fondul condițiilor de aprovizionare și a costurilor de împrumut scăzute, împrumuturile acordate firmelor au înregistrat cea mai mare creștere de la începutul crizei datoriiilor suverane: cu toate acestea, scăderea din a doua jumătate a anului 2018 s-a reflectat în împrumuturile pentru afaceri, care au fost în scădere în prima jumătate din 2019. Con tracția a fost mult mai marcantă pentru întreprinderile mici, înrăutățind dinamica creditelor deja slabe. Ponderea împrumuturilor pentru IMM-uri din totalul împrumuturilor pentru afaceri a scăzut în continuare la 17,2%, cel mai scăzut nivel din 2007. Tendințele scadenței creditelor confirmă trecerea clară de la creditele pe termen scurt la cele pe termen lung în ultimul deceniu. Politicile de furnizare a creditelor s-au redus treptat începând cu a doua jumătate a anului 2018, deși rămân relaxate în general. Potrivit băncilor intervievate în ancheta de creditare bancară din zona euro, costurile mai mari de finanțare, însoțite de perspectivele economice înrăutățite, s-au tradus într-o deteriorare treptată a termenilor și condițiilor aplicate contractelor de împrumut. Semnale consistente apărute din Sondajul privind firmele industriale și de servicii efectuate de

⁹⁷ [https://www.bdo.global/en-gb/microsites/tax-newsletters/ges-newsletter/may-2019-issue/italy-double-taxation-for-self-employed-individuals-who-opt-for-the-new-flat-rate-tax-regime#:~:text=The%20last%20Italian%20Budget%20Law,from%2023%25%20to%2043%25\).](https://www.bdo.global/en-gb/microsites/tax-newsletters/ges-newsletter/may-2019-issue/italy-double-taxation-for-self-employed-individuals-who-opt-for-the-new-flat-rate-tax-regime#:~:text=The%20last%20Italian%20Budget%20Law,from%2023%25%20to%2043%25).)

⁹⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_small-medium-enterprises-access-finance_ro.pdf p. 8

Banca Italiei: rata de respingere a IMM-urilor, care a atins un maxim de 12% în 2012, a crescut ușor pentru al doilea an consecutiv.

Ratele de împrumut ale întreprinderilor au fost practic neschimbate la niveluri istorice scăzute în 2018, susținute de poziția extrem de comodă a politicii monetare. Pe măsură ce costul creditului a rămas constant în toate clasele de mărime, diferența dintre rata dobânzii între IMM-uri și rata aplicată firmelor mari este stabilizată la 1,3%.

Ratele aplicate IMM-urilor au fost de 3.2% în 2016 și 3.1 în 2017 și 2018.⁹⁹

Formare profesională

Legea 208/2015 - Legea de stabilitate 2016¹⁰⁰, art. 1, alineatele 178-181 prevede că pentru recrutarea pe termen lung în 2016 de către un angajator privat, se va acorda o scutire de la contribuțiile de asigurări sociale pentru maximum 24 de luni și egală cu 40% din contribuțiile la asigurările sociale plătite de angajator, cu un plafon anual maxim de 3.250 Euro. Sunt excluse contractele de ucenicie și contractele interne de muncă. Angajatul nu trebuie să fi lucrat pentru aceeași companie în cele trei luni anterioare intrării în vigoare a legii (1° ianuarie 2016). Este prevăzută o acoperire financiară specifică pentru recrutări în sectorul agricol. Utilizarea fondului de rotație prevăzut de legea 66 183/1987 pentru planul de acțiune și coeziune trebuie verificată până la 31 martie 2016. Sumele rămase vor fi alocate extinderii de scutiri, cu reduceri pentru 2016 pentru noi contracte de muncă pe termen lung. Extinderea până în 2017 se referă la regiunile Italiei Centrale și de Sud. Suma și durata pot fi modificate pentru a include procedurile în favoarea femeilor care au stat în șomaj mai mult de șase luni.¹⁰¹

Conform Legii 208/2015 - Legea de stabilitate 2016, art. 1, alineatele 376-384 „Companie de beneficii” înseamnă acele companii care, în desfășurarea unei activități economice, nu numai că urmăresc profituri, ci și unul sau mai multe beneficii comune și, de asemenea, operează responsabil, durabil și transparent cu oameni, comunități, teritorii și mediu, active și activități culturale și sociale, entități și asociații și alte părți interesate. „Beneficiu comun” înseamnă urmărirea, în desfășurarea activității economice a companiei cu beneficii, a unuia sau mai multor efecte pozitive sau a reducerii efectelor negative asupra uneia sau mai multor dintre următoarele categorii: oameni, comunități, teritorii și mediu, culturale și active și activități sociale, entități și asociații și alte părți interesate. Acest regulament înseamnă că aceste societăți pot fi acum încorporate cu orice statut juridic prevăzut de Codul civil italian și, în special, cele identificate în Cartea V, Titlurile V și VI, în conformitate cu reglementările specifice și, pe lângă alocarea profitului lor către acționari, vor declara, de asemenea, în scop corporatist, ce tip de efecte pozitive vor avea activitățile lor pe teritoriul și comunitatea în care își desfășoară activitatea, obligând astfel deciziile directorilor. Transparența companiilor cu beneficii va fi garantată prin solicitarea acestora să întocmească un raport anual privind urmărirea beneficiului comun, pentru a fi atașat la situațiile financiare și publicat pe site-ul web al companiei. O societate cu beneficii care nu urmărește beneficiul comun este supusă prevederilor decretului legislativ nr. 145 din 2 august 2007, privind publicitatea

⁹⁹ Tabelul 1 - <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f1890aaa-en/index.html?itemId=/content/component/f1890aaa-en>

¹⁰⁰ <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/12/30/15G00222/sg>

¹⁰¹ https://www.mise.gov.it/images/stories/pubblicazioni/Rapporto_SBA_EN.pdf

înșelătoare și prevederile Codului consumatorului indicate în decretul legislativ nr. 206 din 6 septembrie 2005.

Articolul 51 din Codul fiscal italian prevede valorile normale ale beneficiilor Fringe și specifică faptul că lucrătorii pot folosi bunurile sau serviciile furnizate de companie cu o limită de cheltuieli de 258,23 EUR. Orice sumă care depășește această limită face parte din veniturile angajatului și, prin urmare, este supusă impozitării. Articolul 51 din Codul fiscal italian, pe de altă parte, reglementează regulile necesare pentru determinarea valorilor convenționale ale anumitor bunuri și servicii, cum ar fi vehiculele și clădirile pe care angajatorii le asigură utilizarea angajaților.

Legislația detaliată referitoare la impozitarea Fringe Beneficii prevede: scutire de impozit pentru bonurile de masă până la 5,29 EUR pe zi pentru vehiculele furnizate pentru diverse utilizări, impozitarea este egală cu 30% din costul kilometric, folosind o distanță stabilită de 15.000 de kilometri. Pentru împrumuturile acordate angajaților impozitarea se aplică diferenței dintre rata dobânzii oferită de companie și rata de piață pentru proprietățile acordate, împrumutate sau închiriate angajaților, impozitarea este egală cu diferența dintre veniturile din cartea funciară a clădirii, la care se adaugă toate cheltuielile aferente clădirii în sine, inclusiv utilitățile care nu sunt percepute salariatului pentru telefoane mobile și tablete, impozitarea se aplică apelurilor telefonice private percepute de furnizorul de servicii de telefonie ales de angajator sau de afaceri "INPS și INAIL social contribuțiile de securitate și bunăstare sunt scutite de impozitare, adică cele plătite atât de angajator cât și de angajat, servicii de sănătate contribuții plătite până la o sumă maximă de 3.615,20 EUR anual și servicii comune de transport angajați de la domiciliu la locul de muncă.

Voucher pentru viitoarele mame (așa-numitul Bonus mama domani), acordat femeilor însărcinate la finalizarea sarcinii - în luna a șaptea se sarcină sau la naștere. De asemenea, se acordă în caz de adopție. Voucher pentru viitoarele mame: o sumă forfetară unică de 800 EUR.¹⁰²

Costurile pregătirii la locul de muncă, inclusiv salariile ucenicilor sunt suportate de angajatori. Angajatorii pot beneficia totuși de diferite stimulente fiscale: reducerea contribuției de securitate socială pentru companiile cu 10 sau mai mulți angajați și scutire totală pentru companiile cu 9 angajați sau mai puțin, scutire de la plata contribuției pentru șomaj pentru întreprinderile de artizanat, scutire de la plata prelevării (0,30% din salarizare) pentru formare profesională continuă.

Stimulentele fiscale pentru ucenicie permit companiilor să-și reducă costurile. Cu toate acestea, în ultimii ani a fost o scădere puternică a ofertei de locuri de ucenicie în Italia. Unul dintre motivele posibile este introducerea altor stimulente pentru companii pentru promovarea contractelor, altele decât ucenicia (de exemplu, stimulente pentru angajarea cu contracte de protecție în creștere, introduse prin Jobs Act). Aceasta a dus la un efect de aglomerare. Pentru companii, a devenit mai convenabil să angajezi tineri prin alte contracte decât ucenicia, deoarece acestea din urmă implică cursuri de formare care în general sunt percepute de companii ca o sarcină suplimentară.

Prin Decretul legislativ 14 septembrie 2015, n.150, art. 32, co. 1 sunt stabilite Stimulente pentru ucenicie pentru calificare profesională și diplomă, diplomă de învățământ secundar superior și certificat de specializare tehnică înaltă - Stimulente

¹⁰² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1116&langId=en&intPageId=4618>

fiscale¹⁰³ cu scopul promovării uceniciei pentru calificarea și diploma profesională, diploma de învățământ secundar superior și certificatul de specializare tehnică înaltă. Beneficiarii sunt companiile care furnizează locuri de ucenicie minorilor cu vârsta de 18 ani sau mai puțin, și adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani. Costurile suportate pentru instruire sunt excluse din baza de calcul a IRAP (impozitarea regională a activităților productive). Volumele finanțării în 2016, pierderea publică a veniturilor fiscale s-a ridicat la 33.000.000 EUR. În 2015, cifra respectivă a fost de 27.500.000 EUR. Conform unei estimări aproximative a experților naționali, au beneficiat aproximativ 3.000 de companii (din 4.000.000 eligibile).

POLONIA

Conform informațiilor furnizate de **Fișa informativă SBA 2019 Polonia**¹⁰⁴ sectorul IMM-urilor a generat 52,9% din valoarea adăugată totală în anul 2018- 2019 și care, în perioada 2014-2018, a înregistrat creșteri de 26,3% față de marile întreprinderi care au realizat o creștere de 23,2%.

În anul 2016, statul polonez a hotărât înființarea *Polish Development Fund*¹⁰⁵, un fond de investiții destinat finanțării altor fonduri și care își propune să asigure capital în cooperare cu fondurile de capital de risc și investitorii privați. Acest tip de finanțare reprezintă un element cheie în dezvoltarea ecosistemului de start-up-uri în Polonia.

Programul “*Innovation Vouchers for SMEs*”¹⁰⁶ se adresează IMM-urilor care pot obține finanțare prin intermediul Fondului de dezvoltare pentru achiziționarea de servicii de dezvoltare realizare de către o echipă științifică (etapa I) și punerea în aplicare a inovației tehnologice (etapa II) materializată prin achiziția de echipamente necesare implementării inovației și de licențe, know-how și achiziția de alte drepturi pentru proprietate intelectuală. Subvenția se va ridica la 70 – 85 % din valoarea proiectului în diferite etape, investitorului revenindu-i obligația acoperirii unui cost de 15 – 30% din proiect.

Un alt tip de ajutor disponibil prin intermediul Fondului de dezvoltare îl reprezintă acordarea de garanții contractuale IMM-urilor, necesare în executarea contractelor care presupun depunerea de garanții financiare din partea executantului.¹⁰⁷

Tot prin intermediul Fondului se acordă împrumuturi avantajoase IMM-urilor care activează în zona de inovare și care pot accesa împrumuturi cu valoare între 0,5 milioane PLN până la 20 milioane PLN în condiții avantajoase.¹⁰⁸

Reducerea sarcinilor fiscale reprezintă un alt stimulent clar pentru demararea noilor proiecte de investiții sau extinderea operațiunilor comerciale existente. În anul 2018¹⁰⁹, au fost introduse scutiri suplimentare de taxe și impozite pe întreg teritoriul Poloniei pentru acele companii care fac investiții noi în proprietăți private sau deținute de stat. Reducerile sunt acordate sectorului IMM, respectiv companiilor care au între 10

¹⁰³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/incentives-apprenticeship-vocational-qualification-and-diploma-upper>

¹⁰⁴ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/22/translations/en/renditions/native>

¹⁰⁵ https://pfr.pl/en/offer.html?clientType=clientType_2

¹⁰⁶ <https://pfr.pl/en/offer/innovation-vouchers-for-smes.html>

¹⁰⁷ <https://pfr.pl/en/offer/contractual-guarantees.html>

¹⁰⁸ <https://pfr.pl/en/offer/loans-to-innovative-companies.html>

¹⁰⁹ https://www.paih.gov.pl/why_poland/Polish_Investment_Zone

și 250 de angajați și care investesc în una dintre zonele economice speciale, definite astfel de către Ministerul pentru Dezvoltare Economică.

Astfel, valoarea maximă a ajutorului de stat acordat sub formă de reducere a impozitului pe profit (*CIT*) sau impozitului pe venitul personal (*PIT*) este determinat pe baza hărții ajutorului regional acordat în perioada 2014-2020. În acest context, IMM-urile beneficiază de o intensitate a ajutorului public care variază de la 35% la 45% în funcție de locația investiției. În conformitate cu reglementările privind acordarea ajutorului de stat, costurile eligibile pentru noile investiții se referă la achiziția de teren, costurile legate de efectuarea achiziției, dezvoltarea sau modernizarea mijloacelor fixe (ex: mașini), costuri legate de achiziția bunurilor intangibile (programe calculator, licențe de operare, certificate etc.), precum și costurile generate de înființarea noilor locuri de muncă în primii 2 ani de desfășurare a proiectului.

Perioada de acordare a ajutorului de stat depinde de nivelul intensității ajutorului public pentru acea zonă. Această perioadă este aceeași pentru toate companiile, indiferent de tipul de activitate desfășurată și de mărimea companiei, decizia privind acordarea sprijinului fiind luată pe o perioadă determinată, care variază între 10 și 15 ani.

Criteriile de eligibilitate pentru IMM-urile care doresc să acceseze acest tip de ajutor de stat depind în mare măsură de rata șomajului din regiunea unde investiția are loc și bineînțeles mărimea întreprinderii. O atenție aparte este acordată antreprenorilor care investesc în zona de cercetare și dezvoltare și în sectorul serviciilor de afaceri. Toate cerințele care trebuie îndeplinite de către beneficiarii programului sunt specificate în cadrul permisului de operare emis de autorități firmei solicitante, fără de care IMM-urile nu pot începe investiția.

IMM-urile beneficiare ale ajutoarelor de stat le revine obligația menținerii investiției și a rezultatelor acesteia (crearea de noi locuri de muncă, bunuri cumpărate) în regiunea respectivă pentru minim 3 ani de la finalizarea investiției.

Polonia și-a redus rata de impozit pe profit de la 19% la 15% pentru întreprinderile mici și mijlocii. Modificarea a fost inclusă în Legea de completare a Legii privind impozitul pe profit și va fi benefică pentru toate start-up-urile din Polonia, precum și pentru micii contribuabili ai companiilor. Polonia și-a redus rata de impozit pe profit de la 19% la 15% pentru întreprinderile mici și mijlocii.

IMM-urile beneficiază de regimuri mai ușoare din punct de vedere fiscal dacă investesc în așa-numitele zone economice speciale. Pentru investiții de cel puțin 100.000 EUR, întreprinderile mici și mijlocii beneficiază de alocații de investiții pentru oricare dintre costurile de investiții (costurile pentru imobiliare fac excepție) sau costurile de personal cu lucrătorii angajați până în doi ani. În timp ce întreprinderile mari pot aplica doar pentru o indemnizație între 30% și 50% (în funcție de zona de investiții), întreprinderile mijlocii au dreptul la un bonus de 10% pe lângă indemnizația inițială, iar întreprinderile mici la un bonus de 20%. Pentru a fi eligibile pentru indemnizație, activitățile trebuie să fie continuate la cel puțin 3 ani fără a schimba proprietarul și trebuie create și păstrate noi locuri de muncă în această perioadă.

În Polonia există și un regim special de deduceri pentru IMM-uri. În cadrul regimului, întreprinderilor cu o cifră de afaceri (inclusiv TVA) mai mică de 1,2 milioane EUR le sunt deduse imediat costurile anumitor mijloace fixe până la o sumă de 50.000 EUR. Aceeași excepție se aplică pentru startup-uri.

PFA

În Polonia, persoanele care înființează o PFA plătesc impozitul pe venit (la fel ca și alte persoane fizice, cum ar fi angajații cu normă întreagă). În cadrul unui sistem de calcul special¹¹⁰ PFA pot să opteze între mai multe regimuri de calcul. Alternativele disponibile sunt:

- Principiul general - scară fiscală între 18 și 32%
- așa-numitul impozit forfetar
- sumă forfetară pentru veniturile înregistrate

Pentru întreprinderile cu venituri mici, de la 10.000 PLN brut la 25.000 pe an, impozitarea efectivă medie depășește 50%. Acesta este rezultatul contribuțiilor de asigurare socială forfetară pe care lucrătorii independenți (inclusiv PFA) le plătesc la o rată fixă, indiferent de veniturile acestora (în 2018, în jur de 1.200 PLN pe lună reprezentând 19% din venituri).

Impozitarea contractelor de muncă este aceeași pentru orice nivel de venituri, fiind un regim de impozitare fixă, însumând aproximativ 37%. În cazul unei activități comerciale individuale (PFA), sarcina fiscală efectivă a impozitelor și contribuțiilor este cu aproximativ 8 puncte procentuale mai mică în grupul de venituri cuprins între 50 și 100 mii PLN pe an. Sarcinile fiscale privind costurile de asigurări de sănătate și alte contribuții sociale sunt similare, în schimb.

Începând cu anul 2013, banca de dezvoltare deținută de stat, Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), a derulat schema guvernamentală de garantare De Minimis pentru IMM-uri. În august 2019, aceasta a ajuns la sume pentru garanțare de aproape 63 miliarde PLN. În conformitate cu schema de garantare de Minimis, IMM-urile pot solicita garanții care acoperă până la 60% din valoarea creditului și până la maximum 3,5 milioane PLN, cu un cost de 0,5% pe an.

În plus față de schema de garanții De Minimis, IMM-urile pot beneficia, de asemenea, de garanții din cadrul sistemului COSME sau al schemei „Economie inovatoare” finanțate din fonduri de coeziune ale UE. În cadrul sistemului COSME, IMM-urile pot solicita garanții care acoperă până la 80% din valoarea creditului, până la maximum 600 000 PLN și cu un cost de 1% pe an. Mai mult, schema „Economie inovatoare” a fost înlocuită în 2017 cu schema Smart Growth, oferind garanții de până la 80% din valoarea creditului, până la maximum 2,5 milioane EUR. Acesta oferă garanții de 2,22 miliarde PLN, care asigură împrumuturi bancare în valoare de 2,78 miliarde PLN.¹¹¹

Nivelul de creditare totală a afacerilor mici a urmat o tendință ascendentă constantă din 2010, în timp ce împrumuturile restante pentru IMM-uri au crescut în fiecare an începând cu 2013. Împrumuturile comerciale pentru IMM-uri au crescut cu mai puțin de 1% în 2018, în timp ce rata anuală de creștere (CAGR, media creșterea anuală în perioada) în perioada 2010-2018 a fost de 6,4%.

¹¹⁰ Mai multe informații despre sistem de taxare de tip progresiv „Taxa de venit personal”:

<https://www.grantthornton.global/en/insights/articles/poland-personal-income-tax-changes/#:~:text=On%201%20October%202019%2C%20the,from%20the%20previous%2018%25%20rate.>

¹¹¹ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/10b3c996-en/index.html?itemId=/content/component/10b3c996-en>

Sectorul IMM-urilor reprezintă în prezent 53,7% din totalul împrumuturilor pentru afaceri din Polonia, ceea ce îl face un client important pentru creditarea corporativă. În 2018, dobânzile pentru IMM-uri au crescut, deși rămân la un nivel scăzut. De la apogeul lor în 2008, acestea au scăzut cu 1,9 %, de la 5,4% în 2008 la 3,4% în 2018. Ratele dobânzilor pentru întreprinderile mari au urmat un model similar și s-au situat la 2,9% în 2018. Distribuția ratei dobânzii a atins 0,5 puncte procentuale. Conform sondajului realizat în ianuarie 2019 de Banca Națională a Poloniei (NBP), unele bănci și-au înăsprit politica de creditare (în mare parte în segmentul împrumuturilor pentru IMM-uri) în ultimul trimestru din 2018. Acest lucru se datorează folosirii propriului capital curent sau așteptat. Poziția și creșterea riscului de credit pentru companii din anumite industrii (de exemplu, construcții sau comerț auto și închirieri), au contribuit decisiv la reducerea valorii maxime a împrumuturilor, deși alte condiții nu au fost modificate în mod substanțial.

Rata medie a dobânzilor acordate IMM-urilor a fost de 2.86% în 2016; 2,95 % în 2017 și 3, 43% în 2018.¹¹²

- o Rambursarea salariilor lucrătorilor tineri și a cheltuielilor de asigurări sociale¹¹³(Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS młodocianych pracowników) Legea din 1 iulie 2014: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom (Dz. U. z 2014, poz. 865). Ministerul Familiei, Muncii și Politicii Sociale este responsabil pentru gestionarea generală a instrumentului. Corpul voluntar al muncii este responsabil pentru monitorizarea, evaluarea și funcționarea de zi cu zi.

Angajatorii interesați pot solicita un contract de rambursare dacă îndeplinesc anumite condiții. De exemplu dacă intenționează să angajeze tineri (16-18 ani) în ocupații specificate în lista profesiilor în care costurile pregătirii profesionale pot fi rambursate; o astfel de listă este publicată în jurnalul oficial de voievodat - au dreptul să efectueze formare profesională în sfera de aplicare a cerințelor profesionale și pedagogice specificate în reglementările privind formarea profesională emise în baza Codului muncii. Există, de asemenea, anumite limite în ceea ce privește numărul de lucrători pentru care un angajator poate obține rambursarea.

Formula de finanțare și mecanismele de alocare - Conform reglementărilor, ucenicul (lucrătorul minor) primește o remunerație în valoare nu mai mică de 4% (primul an de pregătire pentru ucenicie), 5% (anul II) și 6% (anul 3) din media salariului lunar (totuși, angajatorul său poate specifica o altă sumă mai mare). Angajatorii pot solicita rambursarea remunerațiilor ucenicilor lor până la nivelurile menționate mai sus și, de asemenea, pentru rambursarea costurilor de securitate socială (până la nivelul calculat pe baza cifrelor de mai sus). Notă importantă: Rambursarea salariilor și a contribuțiilor de asigurări sociale nu este direct legată de suma fixă de cofinanțare pentru angajatori, care se acordă numai la sfârșitul perioadei de formare în ucenicie și după ce un ucenic trece examenul final. Fondurile sunt plătite către toți solicitanții eligibili pe baza dreptului legal. Angajatorii solicită rambursarea Corpului Voluntar al Muncii. Volumele finanțării În 2016 și 2015, finanțarea publică s-a ridicat la 58.441.923 EUR, respectiv 54.341.911

¹¹² Tabelul 1- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/10b3c996-en/index.html?itemId=/content/component/10b3c996-en>

¹¹³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/reimbursement-young-workers-wages-and-social-insurance-costs>

EUR. Nu sunt implicate fonduri UE. În 2016 și 2015, aproximativ 35.200 și 36.204 companii au beneficiat.

Baza de date a serviciilor de dezvoltare (Baza Usług Rozwojowych, BUR) este o platformă de informare online gratuită la nivel național, care oferă acces comun la informații despre ofertele de educație și formare (inclusiv cursuri profesionale, consiliere, studii postuniversitare, îndrumare sau coaching). Ajută indivizii și angajatorii să găsească cursuri potrivite nevoilor lor și să ia decizii de învățare în cunoștință de cauză. Baza de date, administrată de Agenția Poloneză pentru Dezvoltarea Întreprinderilor (PARP), conține informații detaliate despre programele de formare disponibile și furnizorii acestora, distingând servicii care pot fi subvenționate de Fondul social european (FSE) și cele finanțate prin fonduri private.

De asemenea, oferă câteva informații despre satisfacția utilizatorului (participant și angajator) a instruirii. Furnizorii de instruire înregistrați în baza de date sunt verificați de către PARP pe baza capacității lor de a furniza servicii educaționale de înaltă calitate. Consiliile de competențe sectoriale emit recomandări privind rezultatele învățării, care ar trebui să fie acoperite de programele din cadrul BUR, iar unele finanțări sunt disponibile pentru a sprijini întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) care utilizează astfel de programe.

De la lansarea sa în 2017, baza de date a înregistrat peste 4 591 de furnizori de educație și formare profesională care oferă peste 314 000 de servicii, dintre care aproximativ 85% pot fi subvenționate din FSE. Se așteaptă ca până la sfârșitul anului 2023 să fie înregistrate aproximativ 5 000 de entități și să ofere servicii de dezvoltare prin intermediul BUR pentru a asigura disponibilitatea și calitatea acestor servicii pentru antreprenori și angajați.¹¹⁴

SPANIA

Conform **Fișei informative SBA 2019 Spania**¹¹⁵, întreprinderile mici și mijlocii generează 61,3% din valoarea adăugată totală și 71,9% din total angajărilor din Spania. Începând cu anul 2008, Spania a înregistrat progrese importante în materie de politici de susținere a IMM-urilor, materializate în subvenții și măsuri destinate capitalului de risc menite să susțină start-up-urile și IMM-urile. Cu toate acestea, subvențiile se adresează preponderant fazei de pornire a afacerilor și mai puțin dezvoltării lor, ceea ce înseamnă că IMM-urile continuă să se bazeze pe sursa tradițională de finanțare și anume creditul bancar.

Spania a introdus un program de garantare pentru acele IMM-uri care au semnat contracte de garantare cu una dintre cele 18 companii mutuale de garantare prin intermediul CERSA¹¹⁶ (*“Compañía Española de Refianzamiento SA”*), o companie de stat aflată în subordinea Ministerului Industriilor, Comerțului și Turismului (înființată în 1994).

De asemenea, prin intermediul *“Global Innovation Line”*¹¹⁷, Spania, începând cu 2018, oferă IMM-urilor o linie specială de finanțare destinată proiectelor inovatoare. Astfel, IMM-urile sunt eligibile în măsura în care bugetul proiectele lor se încadrează între

¹¹⁴ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b377fbcc-en/1/2/3/index.html?itemId=/content/publication/b377fbcc-en&csp=15d7697d3b8720d44b743df0ed7d63e0&itemIGO=oecd&itemContentType=book>

¹¹⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/27/translations/en/renditions/native>

¹¹⁶ <http://www.cersa-sme.es/garantias-y-avales/sistema-de-garantias/>

¹¹⁷ <https://partners.es/en/global-innovation-line-2/>

667.000 și maxim 10 milioane EURO și se desfășoară pe o durată de 24 de luni. Rata dobânzii va fi calculată pentru fiecare împrumut în parte în funcție de caracteristici și beneficiar, iar perioada de rambursare a creditului se ridică la 7 ani. Instituțiilor de garanțare li se vor solicita garanții acoperitoare de 50% până la 100% din împrumut.

Spania oferă multiple stimulente fiscale pentru IMM-uri. Sunt oferite amortizări în procedură accelerată, precum și credite fiscale sau cote speciale de impozitare. Pentru a fi considerate IMM, în general firmele trebuie să aibă o cifră de afaceri sub 10 milioane EUR. Există două scheme de deduceri accelerate. Prima permite deduceri de până la 200% din ratele normale. Regimul include toate bunurile corporale și necorporale dobândite recent. În mod alternativ, amortizarea gratuită este disponibilă pentru IMM-uri dacă acestea cresc numărul personalului anual în cele 24 de luni de la prima utilizare a activului. Activele cu costuri de achiziție sub 601,01 EUR pot fi amortizate în mod liber până la un prag de 12.020,24 EUR în orice situație. Mai mult, ratele obișnuite de deducere pentru bunuri corporale, necorporale și bunuri imobile nu au fost reduse temporar cu 30%, așa cum s-a întâmplat în cazul întreprinderilor mari. IMM-urile cu mai puțin de 50 de angajați se califică și pentru două credite fiscale care se acordă pentru angajarea de personal cu contracte de muncă nedeterminate cu normă întreagă. Primul se ridică la 3.000 de euro pentru fiecare nou angajat cu vârsta sub 30 de ani. Celălalt credit fiscal este acordat pentru angajarea persoanelor care au primit plăți pentru șomaj timp de cel puțin trei luni în momentul angajării. Acesta din urmă reprezintă 50% din plățile restante ale șomajului pentru un an pentru întreprindere, precum și 25% din plățile restante pentru angajat. Creditele fiscale în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării pot, de asemenea, să favorizeze IMM-urile, deoarece acestea sunt limitate la 3 milioane și respectiv 1 milion EUR.

Pe lângă creditele fiscale și schemele de amortizare accelerată, cote speciale de impozit pe profit pot fi accesate de către IMM-uri care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:

- venituri nete $\leq$ 5 milioane EUR;
- numărul salariaților $\leq$ 25;
- nivelul de angajare trebuie păstrat sau crescut.

Dacă criteriile sunt îndeplinite, se aplică o rată specială de impozit pe profit de 20% pentru primii 300.000 EUR. Toate veniturile care depășesc pragul acesta sunt impozitate cu 25%. IMM-urile care nu îndeplinesc criteriile de mai sus suportă o rată de impozitare redusă de 25% la primii 300 000 EUR în loc să fie supuse ratei de impozitare pe venit standard de 28%.¹¹⁸

PFA

Trimestrial, orice lucrător independent trebuie să calculeze veniturile generate și să deducă din acestea toate cheltuielile înregistrate. Se va plăti 20% din suma netă, iar indiferent de venitul generat sau de tipul de industrie sau profesie, procentul rămâne fiind de rată fixă. De fapt, impozitul pe venit pentru lucrătorii independenți este o taxă subiectivă; ceea ce înseamnă că variază în funcție de cazul specific.

În fiecare an, între mai și iunie, trebuie ca lucrătorii independenți să depună o declarație de venituri. Această procedură va fi aplicată atunci când se va aplica rata

¹¹⁸ <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp17006.pdf>

exactă în funcție de cazul și veniturile particulare. În cazul în care plățile făcute au fost mai mari în urma declarațiilor trimestriale (ceea ce înseamnă că rata reală a fost sub 20%), atunci lucrătorul independent va avea dreptul să obțină rambursarea sumei suplimentare. În schimb există și cazul în care s-a făcut o plată mai mică (rata reală trebuia să fie mai mare de 20%), caz în care se va completa de îndată suma datorată.

Orice cheltuială deductibilă trebuie să fie în totalitate legată de activitatea economică specifică pentru PFA. Aceasta înseamnă că nu pot fi eliminate din plata impozitului pe venit o sumă de bani care nu poate fi utilizată pentru a genera venituri suplimentare în activitatea obișnuită.

Suma exactă pe care un lucrător independent este ținut să o plătească pentru contribuții sociale este de aproape 286 € pe lună, independent de veniturile generate, fiind un impozit fix. Există și situații excepționale pentru această regulă:

- Femeile proaspăt revenite din concediul de maternitate pot solicita o deducere de 100% și
- Reducere de 50 % dacă activitatea independentă este norma subsidiară unei norme principale de bază de muncă, însă acest regim nu poate fi aplicat decât în primele 18 luni, după care această reducere va fi redusă la 25%.¹¹⁹

Finanțare

Dintre IMM-urile care au solicitat un credit bancar, a 70% au obținut întreaga sumă solicitată. Spania a avut 0.036% din PIB reprezentat de investiții cu capital de risc propriu.

După o reducere intensă a împrumuturilor pentru IMM-uri în perioada de criză financiară, activitatea și performanța de afaceri în general s-au redresat, și au început să crească în 2014 continuând pe tot parcursul perioadei 2015-2018, la fel ca îmbunătățirea condițiilor de finanțare a acestora.

Împrumuturile pe termen scurt, pentru 2016, au înregistrat o reducere ca procent din totalul împrumuturilor. În cazul IMM-urilor, la sfârșitul anului 2018, 89,7% din împrumuturi au fost pe termen scurt, ceea ce reprezintă o pondere mai mare decât în cazul marilor corporații și implică faptul că IMM-urile sunt mai dependente de instituțiile de credit în procesul de refinanțare decât întreprinderile mari.

În ceea ce privește condițiile de credit ale IMM-urilor, a continuat tendința de scădere a ratelor dobânzilor, împreună cu stabilizarea condițiilor de credit, inițiate în 2012. Diferențele de dobândă între împrumuturile acordate IMM-urilor și marilor corporații au continuat, de asemenea, să se restrângă în aceeași perioadă, scăzând progresiv de la vârfurile de 230 de puncte de bază (bp) din 2012 la 20 bp în 2018.

Finanțarea IMM-urilor pe parcursul anului 2018 a arătat o creștere foarte moderată. Acest lucru a fost, totuși, compatibil cu o disponibilitate mai mare de fonduri lichide și condiții de credit mai ușoare de la băncile din sectorul privat, astfel încât IMM-urile au găsit mai ușor accesul la creditul privat decât la finanțarea publică.

Nivelul (mediu) dobânzilor pentru IMM-uri la credite bancare a fost 2.44 în 2016; 2.15 % în 2017 și 1.89 în 2018, însă este vorba doar de credite pe termen scurt.¹²⁰

¹¹⁹ https://balcellsgroup.com/freelance-taxes-in-spain/#Freelance_income_tax

¹²⁰ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/5673c2aa-en/index.html?itemId=/content/component/5673c2aa-en>

o Reduceri privind contribuții de securitate socială pentru tineri - Legea 11/2013

Scopul acestui program de ajutor este acordarea de bonusuri / reduceri la angajare, în general pentru tineri, conform Legii 11/2013. Mai multe tipologii și reglementările corespunzătoare ale acestora ies în evidență: 1. Angajarea cu jumătate de normă cu instruire. Legea 11/2013. (Art.9) 2. Recrutarea unui tânăr de către microîntreprinderi și antreprenori independenți. Legea 11/2013. (Articolul 10) 3. Recrutarea în proiecte noi de antreprenariat tânăr. Legea 11/2013. (Articolul 11) 4. Transformarea în contractul de muncă nedeterminată pentru prima oară angajare tânără. Legea 11/2013. (Art. 12) 5 și 6. Contract de stagiar. (I) și (II). Legea 11/2013. (Articolul 13) 7. Întreprinderi. Legea 5/2011. (Articolul 9) 8. Cooperative sau societăți de muncă. Legea 5/2011. (Articolul 9) 9. Muncitori nedefiniți de la un ETT cu un prim contract de muncă tânăr. Legea 11/2013 (Art.12.4) 10. Muncitori nedefiniți dintr-o ETT cu contract de formare și învățare. Dispoziția finală 4 din Legea 11/2013. 11. Muncitori nedeterminați de la o ETT cu contract de stagiu. Legea 3/2012. Art. 7. (Modificat prin Legea R.D. 16/2013)¹²¹ – pag 117 (pag 12 – toate măsurile pentru training)

o Stimulente de stat pentru formare și ocuparea forței de muncă¹²²

Aceste stimulente, care fac parte din politica de promovare a ocupării forței de muncă ale Guvernului, pot semnifica economii importante în costurile forței de muncă și sunt împărțite în două tipuri:

- Stimulente pentru formare - Legea 30/2015, din 9 septembrie 2015, de reglementare a Sistemului vocațional de instruire pentru ocuparea forței de muncă (Legea 4/2015, din 22 martie 2015, pentru reforma urgentă a sistemului de formare profesională pentru ocuparea forței de muncă), care reglementează sistemul de stimulare a formării în prezent, cu următoarele obiective principale: (i) să garanteze că lucrătorii, angajații și lucrătorii șomeri își pot exercita dreptul la formare; (ii) să contribuie eficient, prin formare, la competitivitatea companiilor spaniole; (iii) creșterea participării la negocierea colectivă a acestor chestiuni; și (iv) să ofere eficiență și transparență în gestionarea resurselor publice.
- Stimulete pentru ocuparea forței de muncă - Guvernul central spaniol oferă susținere companiilor în principal prin reduceri ale contribuțiilor de securitate socială, menite să promoveze noi locuri de muncă stabile sau nedeterminate (în special pentru șomeri incluși în anumite grupuri sociale, sau femei, tineri cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani , șomeri de lungă durată, șomeri cu vârsta peste 45 de ani și persoane cu dizabilități).

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) generează 61,3% din valoarea adăugată totală și 71,9% din totalul locurilor de muncă din Spania. Între 2014 și 2018, valoarea adăugată pentru IMM-uri a crescut cu 19%, iar ocuparea forței de muncă cu 13,5%. Perspectivele pentru IMM-uri din Spania continuă să fie pozitive. Valoarea adăugată a IMM-urilor este de așteptat să crească din nou cu 6,4% între 2018 și 2020. În aceeași

¹²¹

<http://www.investinspain.org/invest/wcm/idc/groups/public/documents/documento/mda0/njmw/~edisp/4630560.pdf>

¹²² <https://guidetobusinessinspain.com/en/4-ayudas-e-incentivos-a-la-inversion-en-espana/4-2-incentivos-estatales-para-la-formacion-y-el-empleo/>

perioadă, se estimează că ocuparea IMM-urilor va crește cu 2,8%, cu 249.600 de noi locuri de muncă pentru IMM-uri create până în 2020.¹²³

Punerea în aplicare a Small Business Act for Europe (SBA)

În general, performanța Spaniei în ceea ce privește indicatorii SBA este diferită. În patru principii SBA („a doua șansă”, „administrare sensibilă”, acces la finanțe și abilități și inovare), Spania are performanțe în conformitate cu media UE. În domeniul antreprenoriatului, al ajutorului de stat și al achizițiilor publice, al pieței unice, al mediului și al internaționalizării, acesta se situează sub media UE. Spania nu se situează peste media UE în nicio zonă. În 2018 și în primul trimestru al anului 2019 (perioada de referință actuală), acesta a luat măsuri de politici pentru a rezolva 5 din cele 10 principii SBA.

„A doua șansă” se referă la asigurarea faptului că antreprenorii onești care au intrat în faliment au o a doua șansă. Timpul de soluționare a insolvenței este destul de scurt, durează doar 1,5 ani. Procentul antreprenorilor care se tem de eșec este puțin mai mare decât în perioada de referință anterioară, deși din 2008 a scăzut cu aproximativ 8 puncte procentuale. Din 2008, politicile majore au fost introduse sub principiul „a doua șansă”. Există o procedură rapidă de faliment pentru antreprenori. Măsurile remarcabile, eficiente, puse în aplicare în acest domeniu au fost Decretul-lege 4/2014¹²⁴ și Legea 25/2015, care ajută IMM-urile înainte și după situațiile de faliment. La sfârșitul anului 2016, a fost introdus un nou instrument online prin intermediul platformei CIRCE care grupează mai multe proceduri legate (crearea sau eliminarea companiilor) într-un singur loc.

Principiul „think small first” este conceput pentru a fi un principiu de conducere pentru toate activitățile de elaborare a politicilor și legilor. Este necesar ca factorii de decizie să țină cont de interesele IMM-urilor în primele etape ale procesului de elaborare a politicilor. Principiul solicită, de asemenea, ca legislația, regulile și procedurile administrative noi să fie simplificate și ușor de aplicat.

Spania a pus în aplicare în mod activ recomandările SBA în conformitate cu principiul „think small first” din 2008. De exemplu, în 2014, a publicat „Manualul de simplificare administrativă și reducerea sarcinilor pentru administrația generală a statului” în 2014, pentru a facilita creșterea IMM-urilor spaniole. Acesta a introdus „testul IMM-urilor” prin Legea 40/2015 privind regimul juridic al sectorului public și evaluările de impact reglementare (RIA) prin Decretul Regal 931/2017.

Rezultatele obținute sunt utilizate pentru a modifica proiectele legislative. IMM-urile sunt consultate, iar reprezentantul IMM-urilor joacă în continuare un rol activ. Cu toate acestea, datele comune de începere a noilor legislații și modificările aduse legislației existente nu sunt încă în vigoare. În perioada actuală de referință, Spania a lansat Platforma pentru IMM-uri (Plataforma PYME)¹²⁵. Acesta este un punct de informare unic pentru antreprenori și IMM-uri care acoperă întregul ciclu de viață al unei companii, de la planul de afaceri până la înființare, dezvoltare și creștere.

Spania a adoptat toate măsurile pe care le anunțase anterior. În perioada actuală de referință, rubrica de competențe și inovare a fost din nou o prioritate pentru guvern, cu patru măsuri noi adoptate și două noi măsuri anunțate oficial. Acesta a obținut progrese limitate pe planul mediului, fiind adoptate două măsuri. A implementat o singură măsură în cadrul accesului la finanțare și internaționalizare. De asemenea, Spania a anunțat două măsuri noi, în conformitate cu principiul „think small first”. Spania a

¹²³ 2019 SBA Fact Sheet

¹²⁴ <https://www.twobirds.com/en/news/articles/2014/spain/spain-royal-decree-law-4-2014-urgent-measures-business-debt-refinancing-restructuring>

¹²⁵ <https://plataformapyme.es/es-es>

înregistrat cele mai puține progrese în patru domenii („a doua șansă”, „administrare sensibilă”, ajutoare de stat și achiziții publice și piață unică) în perioada de referință actuală, fără a fi adoptate sau anunțate noi măsuri semnificative.

Publicat recent „Cadrul strategic în politica pentru IMM-uri 2030” (Marco Estratégico en Política Pyme 2030 Pequeña y Mediana Empresa) și-a stabilit obiective clare pentru implementarea completă a recomandărilor SBA.

Rezoluția din 23 aprilie 2018¹²⁶ a Institutului și pentru egalitatea de șanse oferă sprijin financiar IMM-urilor care au ca scop implementarea unui plan de îmbunătățire a egalității de gen și a nediscriminării.

Din 2008, Spania a înregistrat progrese importante în materie de politici. De exemplu, a instituit subvenții și măsuri de capital de risc pentru a sprijini IMM-urile și start-up-urile. Cu toate acestea, deși finanțarea este disponibilă pentru întreprinderi în faza de pornire, este lipsă pentru faza de amploare. IMM-urile continuă să se bazeze pe surse tradiționale de finanțare (adică credit bancar) care le pot face deosebit de vulnerabile la condițiile de finanțare ciclice. În perioada de referință, Spania a adoptat o nouă măsură semnificativă. CERSA (Compañía Española de Refianzamiento SA) a introdus Programul de garantare pentru IMM-uri și antreprenori¹²⁷ care oferă o contragarantă gratuită pentru IMM-urile care au semnat contracte de garanție cu companiile de garantare reciprocă. De asemenea, Spania a anunțat oficial o altă măsură. „Linia de inovație globală” (Línea de inovare globală) de la CDTI (Centro de Desarrollo Tecnológico Industrial) ar oferi sprijin financiar proiectelor inovatoare pentru a genera valoare adăugată.¹²⁸ Programul acoperă până la 75% din costul eligibil, iar proiectele trebuie să aibă un buget minim de 667.000 EUR și maximum 10 milioane EUR.

Programul de sprijinire a „Grupurilor antreprenoriale inovatoare” (AEI) a urmărit să favorizeze adoptarea de noi și mici tehnologii avansate de către IMM-uri. Finanțarea este, de asemenea, disponibilă pentru stimularea „Rețelelor de colaborare” (Retos de Colaborare) între centrele de cercetare și firmele tehnologice.

În ceea ce privește competențele, deși indicatorii arată o performanță sub medie, guvernul a adoptat măsuri pentru a sprijini IMM-urile să-și califice angajații și a instituit mecanisme de evaluare a nevoilor pieței muncii în vederea adaptării educației și formării profesionale.

În perioada actuală de referință, Spania a adoptat patru noi măsuri semnificative.

- Centrul de Dezvoltare Industrială și Tehnologică (Centrul pentru Dezvoltarea Tehnologică Industrială - CDTI) finanțează proiectele de cercetare și dezvoltare Cervera Transfer (Proyectos I + D Transferencia Cervera) implementate de companii în cooperare cu centre tehnologice de stat.

- CDTI va finanța, de asemenea, participarea organizațiilor spaniole la proiectele selectate pentru cel de-al 9-lea apel al programului Eurostars-2, printr-un apel pentru subvenții directe (Convocatoria de concesión directa de ayudas a los proyectos de participación española seleccionados en la novena convocatoria del Programa Eurostars-2 — actuaciones Interempresas Internacional). Sprijinul financiar va acoperi până la 25% din costurile eligibile ale proiectului, dar companiile care lucrează împreună cu o IMM pot avea până la 60% din costurile eligibile acoperite.

- În cadrul Planului Național de Cercetare Științifică și Tehnică și Inovare 2017-2020 (Plan Estatal de Investigación Científica y Técnica y de Innovación 2017-2020¹²⁹),

¹²⁶ https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-B-2018-24655

¹²⁷ <http://www.cersa-sme.es/garantias-y-avales/avales-para-pymes/>

¹²⁸ <https://idrconsulting.com/cdti/linea-de-innovacion-global/>

¹²⁹ <https://www.ciencia.gob.es/portal/site/MICINN/menuitem.7eeac5cd345b4f34f09dfd1001432ea0/?vgnnextoid=83b192b9036c2210VgnVCM1000001d04140aRCRD>

Programul „Torres Quevedo” oferă finanțare (subvenții, împrumuturi, plăți în avans returnabile, linii de credit sau o combinație a acestor forme) pentru a acoperi cheltuielile legate de angajarea, formarea și mobilitatea personalului implicat în proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare pentru o perioadă de trei ani.

- Oficiul spaniol de brevete și mărci comerciale a adoptat o rezoluție care acordă ajutoare pentru cererile de brevete și modele de utilități din Spania și din străinătate (Resolución de 12 de marzo de 2018, por la que se convoca, para el año 2018, la concesión de subvenciones para el fomento de las solicitudes de patentes y modelos de utilidad españoles y en el exterior¹³⁰). Spania a anunțat, de asemenea, alte două măsuri relevante. În special, a anunțat un apel pentru sprijin financiar pentru proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare în cadrul inițiativei „Conectat Industrie 4.0” (Convocatoria de concesiones de sprijin financiar para proyectos de investigación, desarrollo e innovación en el ámbito de la iniciativa Industria Conectada 4.0).

Spania ar putea îmbunătăți, de asemenea, intensitatea cu care abilitățile sunt utilizate la locul de muncă. Utilizarea competențelor la locul de muncă a crescut în Spania, cu toate acestea, este încă mai mică decât în majoritatea țărilor OCDE. În mod similar, Spania are rezultate slabe în adoptarea unor practici de înaltă performanță la locul de muncă, care se dovedesc a stimula utilizarea abilităților la locul de muncă. Spania a făcut pași importanți pentru a răspunde la multe dintre aceste provocări.¹³¹

Guvernul și părțile interesate au introdus o serie de măsuri pentru a aduce oferta de competențe mai în concordanță cu cererea. Un portal unic de locuri de muncă din toată Spania a fost creat pentru a facilita potrivirea ofertelor de locuri de muncă și a solicitanților de locuri de muncă și pentru a promova mobilitatea forței de muncă. De asemenea, Spania a reformat sistemul de pregătire profesională și a introdus conturi de formare profesională pentru a se asigura că atât adulții angajați cât și șomerii își pot perfecționa abilitățile și le pot dobândi. Inițiativa Industria Conectada 4.0 a fost introdusă pentru a promova adoptarea tehnologiilor digitale în rândul firmelor spaniole, ceea ce ar putea reduce supra-calificarea prin stimularea cererii de competențe și calificări la nivel superior. Totuși, Spania ar putea beneficia de reînnoirea viziunii sale strategice pentru viitor, pentru a se asigura că toți oamenii săi au abilitățile necesare pentru a răspunde provocărilor și oportunităților unei lumi complexe și în schimbare rapidă. Pentru a atinge acest obiectiv, este necesară o abordare a întregului guvern

UNGARIA

Potrivit **Fișei informative SBA 2019 Ungaria**¹³², sectorul companiilor non-financiare din Ungaria îi corespundea o rată de ocupare a forței de muncă de 68,3%, un pic mai mare decât cea de la nivelul Uniunii Europene de 66,6%. La sfârșitul anului 2017, în Ungaria funcționa un număr de 724.000 de întreprinderi, 99,86% dintre acestea, respectiv 723.000, fiind întreprinderi mici și mijlocii.

¹³⁰ https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-B-2018-28025

¹³¹ <https://www.oecd.org/spain/Skills-Strategy-Spain-EN.pdf>

¹³² <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/131f6db7-en.pdf?expires=1594386174&id=id&accname=quest&checksum=68BDB502908C0882F2C2F20DA967E1B2>

Conform OECD¹³³, a fost creată o atmosferă propice dezvoltării IMM-urilor, mai multe programe de finanțare și tipuri de împrumuturi fiind puse la dispoziția firmelor, cu ajutorul direct sau indirect al guvernului sau Băncii Centrale.

În anul 2018 și 2019 au fost introduse mai multe modificări cu privire la sistemul de impozitare a IMM-urilor. În primul rând, impozitul privind contribuția socială a suferit o scădere cu încă 2 puncte procentuale, ajungând la 17,5%. Mai mult, criteriile de eligibilitate cu privire la impozitarea antreprenorilor și întreprinderilor mici și mijlocii s-au relaxat. Astfel, până în 2019, 310.000 de antreprenori au optat pentru așa numitul impozit KATA¹³⁴, destinat antreprenorilor privați, asociațiilor unici, precum și parteneriatelor limitate (*"betéti társaság"*) și generale (*"közkereseti társaság"*). Sarcina fiscală pentru acest tip de impozit variază între 6 și 20%. Întreprinderile trebuie să plătească un impozit lunar de 50.000 HUF pentru fiecare angajat cu normă întreagă de muncă, respectiv 25.000 HUF pentru angajații part-time, în cazul în care venitul anual al firmei nu depășește 6 milioane HUF. În caz contrar, firma va fi obligată să achite un impozit de 40% pentru partea de venit care depășește suma de 6 milioane. KATA înlocuiește mai multe tipuri de taxe și impozite, printre care impozitul pe venituri personale, impozitul pe dividende, impozitul pe profit, impozitul pe contribuții sociale și de asigurări de sănătate, contribuții la pensii, contribuțiile la asigurările medicale și profesionale.

Conform OECD, 30.000 de IMM-urile au optat pentru un alt sistem de impozitare preferențial, prescurtat KIVA, care le asigură o dezvoltare rapidă. În aceste condiții sarcina fiscală a IMM-urilor a scăzut de la 52%-56% în 2010 la aproximativ 39%, conform clasamentului Doing Business al PWC și Bancii Mondiale. Impozitul KIVA reprezintă un tip de impozit simplificat, care înlocuiește următoarele trei tipuri de taxe: contribuții sociale, contribuții profesionale și impozitul pe profit al societății. KIVA este stabilit la 16% din baza de impozitare, respectiv suma cheltuielilor cu personalul și cifra de afaceri (dividende, operațiuni de capital și alte fluxuri de bani).

Începând cu anul 2013, a fost introdusă de către Banca Centrală schema de finanțare *"Növekedési Hitelprogram Fix"* care pune la dispoziția instituțiilor de creditare împrumuturi cu 0% dobândă și perioada de rambursare stabilită între 3 și 10 ani. Programul a fost introdus în 2013 în vederea facilitării accesului IMM-urilor la împrumuturi bancare avantajoase (cu termen lung de rambursare și dobândă fixă) sau leasing-uri financiare, urmărindu-se consolidarea stabilității financiare și totodată reducerea vulnerabilității externe a țării. Programul rulează și în prezent conform informațiilor furnizate de <https://www.mnb.hu/en/monetary-policy/funding-for-growth-scheme-fgs>.

Guvernul Ungariei oferă subvenții în cadrul programului *"VIP"*¹³⁵ pentru firmele care fac investiții de peste 10 milioane EURO pentru un anumit număr de locuri de muncă nou create. În cazul în care investiția depășește 10-25 milioane EURO, atunci autoritățile

¹³³ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/131f6db7-en.pdf?expires=1594386174&id=id&accname=guest&checksum=68BDB502908C0882F2C2F20DA967E1B2>

¹³⁴ <http://eu.go.gov.hu/doing-business-hungary/taxation>

¹³⁵ <http://eu.go.gov.hu/doing-business-hungary/investment-incentives>

maghiare vor opta pentru subvenționarea proiectului prin intermediul fondurilor europene.

De asemenea, companiile pot primi subvenții în vederea implementării programelor de instruire ale angajaților pentru ocuparea de noi funcții. Subvenția este disponibilă pentru investitorii care creează cel puțin 50 de noi locuri de muncă. Valoarea maximă a subvenției pentru formarea persoanelor poate atinge chiar și 1-2 milioane EURO în vederea creerii a 500 locuri de muncă. Subvenția se acordă în proporție de 60% pentru pregătirea generală a personalului lucrativ și 25% pentru supraspecializarea acestuia. Ajutorul poate fi crescut în cazul IMM-urilor și atunci când se are în vedere formarea profesională a persoanelor cu dizabilități sau a celor defavorizați. Această subvenție nu este acordată la nivel regional, putând fi astfel accesată suplimentar ajutorului regional.

Guvernul mai acordă subvenții privind crearea de noi locuri de muncă acelor companii care crează cel puțin 250 de locuri de muncă noi în micro-regiunile defavorizate sau mai puțin dezvoltate. Subvenția poate ajunge la suma de 3 milioane EURO în funcție de locație și numărul de angajați.

Un alt tip de subvenție este cel acordat școlilor vocaționale, care trebuie să furnizeze autorităților dovada încheierii a cel puțin 50 noi acorduri de formare profesională comparativ cu ultimii doi ani școlari. Subvenția maximă per elev poate ajunge la 8000 EURO, iar subvenția totală nu poate depăși 2 milioane EURO per beneficiar (unitate școlară).

Impozitul pentru întreprinderi de dimensiuni mici este reglementat prin Legea nr.547/2012. Anumite întreprinderi de dimensiuni mici (parteneriate, societăți cu răspundere limitată, cooperative, cooperative de locuințe, avocați, notari, birouri de avocați și executori și entități străine care au sediul social în Ungaria) cu un venit anual și un bilanț total care nu depășește 1 miliard de HUF (aproximativ 3,1 milioane EUR) și un personal de până la 50 de angajați în anul fiscal anterior poate opta pentru impozitul special pentru întreprinderi mici. Dacă plafonul de venit de 1 miliard de HUF este depășit în prima zi a trimestrului, atunci compania poate aplica în continuare impozitul pentru întreprinderi mici, cu condiția ca venitul să nu depășească 3 miliarde HUF. În mod similar, impozitul pentru întreprinderi de dimensiuni mici poate fi încă aplicabil dacă se depășește limita de 50 de angajați, cu condiția să rămână sub 100. Dacă aceste din urmă limite (adică 3 miliarde de lei HUF și 100 de persoane) sunt depășite, condițiile aplicabile întreprinderii mici nu mai pot fi aplicate. La calcularea limitelor superioare, trebuie adăugate datele întreprinderilor afiliate. Începând cu 23 august 2019, impozitul pentru întreprinderile mici poate fi ales numai dacă contribuabilul nu a avut o relație de dependență de capital străin în anul fiscal precedent și diferența pozitivă dintre costurile de finanțare a apărut în scopuri comerciale (definite prin Legea Impozitării) iar venitul din dobânzi în anul fiscal precedent nu depășește 939.810.000 HUF (aproximativ 2,9 milioane EUR).

Întreprinderile care optează pentru impozitul pentru întreprinderi mici trebuie să notifice în mod electronic autoritatea fiscală de intenția lor în luna anterioară aplicării regimului de impozitare pentru întreprinderi mici.

Rata de impozitare este de 12% la soldul de fluxuri de numerar ajustat. De asemenea, pierderile pot fi reportate și este posibilă și deprecierea. Dacă o companie trece de la impozitarea obișnuită la impozitul pentru întreprinderi mici, atunci pierderile din perioada de plată obișnuită pot fi reportate și utilizate în regimul KIVA.

Impozitul pe întreprinderile mici înlocuiește:

- impozitul pe profit;
- Contribuțiile sociale; și
- contribuția la formarea profesională.¹³⁶

PFA

Retragerile de capital (remunerația efectivă a unui antreprenor privat) provenite din activități comerciale și recunoscute drept costuri, trebuie să fie declarate între veniturile care trebuie consolidate. Antreprenorii privați sunt supuși obligației de plată a impozitului pe venit și a impozitului pe dividende antreprenoriale. Antreprenorul privat poate, cu condiția îndeplinirii anumitor condiții legale, să opteze pentru:

- impozitarea cu rată forfetară
- pentru impozitul pe antreprenariat simplificat (EVA)
- sau pentru impozitul pe rată fixă a întreprinderilor cu impozite reduse și pe impozitul pentru întreprinderile mici (KATA).

Baza fiscală a veniturilor antreprenoriale este diferența dintre veniturile totale și costurile totale. Legea prevede o bază minimă de impozitare pe venit și o bază de contribuție minimă pentru antreprenorii privați. Normele care reglementează amortizările sunt similare cu cele aplicate întreprinderilor.

Persoanele care desfășoară activități independente își pot transmite pierderile fără un termen, dar în cadrul specificat de către lege, cu condiția ca aceste pierderi să nu fi fost obținute cu încălcarea principiului legalității.

Rata impozitului pe venit pentru lucrătorii independenți este de 9%.

Antreprenorii care optează pentru impozitare forfetară plătesc impozit pe diferența dintre veniturile lor totale și o proporție fixă a costurilor cuprinse între 40 și 93%, în funcție de activitățile desfășurate. O rată de impozitare progresivă se aplică veniturilor întreprinzătorilor care optează pentru impozitarea forfetară. Veniturile forfetare sunt tratate ca părți ale bazei de impozitare consolidate.

O rată de impozitare de 37% se aplică veniturilor contribuabililor care plătesc impozitul simplificat pe întreprinderi (EVA). Contribuabilii care plătesc impozitul pe rată fixă a întreprinderilor cu impozit redus și pe impozitul pe întreprinderile mici (KATA) vor plăti, ca regulă principală, o taxă lunară specifică de 50.000 HUF - sau 75.000 HUF.¹³⁷

Persoanele care nu au venituri din salarii nu au obligația de plată a asigurărilor de sănătate, pensii sau alte asigurări sociale, astfel încât categoriile care nu au venituri salariale deseori optează pentru un sistem privat de asigurări.¹³⁸

¹³⁶ <https://taxationhungary.blogspot.com/2015/09/taxation-of-small-businesses-in-hungary.html>

¹³⁷ https://en.nav.gov.hu/taxation/taxinfo/summary_individuals.html#:~:text=The%20rate%20of%20income%20tax,depending%20on%20the%20activities%20pursued.

¹³⁸ <https://www.justlanded.com/english/Hungary/Hungary-Guide/Jobs/Taxation-in-Hungary>

Finanțare

Dintre IMM-urile care au solicitat un credit bancar, peste 70% au obținut întreaga sumă. Investițiile cu capital propriu au reprezentat 0.028 % din PIB fiind în prima jumătate a clasamentului european, puțin peste media de 0.027%.

În general, creditele bancare corporative restante au crescut cu 892 miliarde HUF în 2018, cu o creștere anuală de 13,6%. Extinderea a avut loc în principal la împrumuturi cu o scadență de peste un an. Creșterea lor a fost de 661 miliarde HUF, în timp ce împrumuturile pe termen scurt au crescut cu 303 miliarde HUF. În comparație regională, Ungaria a înregistrat cea mai mare creștere a creditului corporativ din ultimul an. Jumătate din expansiune a fost legată de sectorul IMM-urilor. Această creștere este cea mai mare din ultimii zece ani în Ungaria. Împrumuturile pentru sectorul IMM-urilor au crescut cu 10 % pe an. Această creștere anuală a creditului corporativ a fost determinată nu numai de cererea sectorului IMM-urilor, dar și de mai multe tranzacții la scară largă de către întreprinderi mai mari.

Volumul creditelor noi acordate în ultimul trimestru al anului 2018 a scăzut în comparație cu trimestrele anterioare. Noul program de finanțare pentru creștere al Băncii Centrale (remediere FGS, lansat în 2019) poate influența acest indicator. Este posibil ca unele corporații să fi amânat împrumuturile în ultimul trimestru al anului pentru a folosi oportunitățile mai favorabile disponibile în cadrul schemei de soluționare FGS (din 2019). Condițiile de credit au fost reduse în toate categoriile de mărime corporativă. Un sfert net din bănci a raportat condiții mai favorabile în ultimul trimestru al anului 2018, în ambele categorii de mărime corporativă. În ceea ce privește prima jumătate a anului 2019, băncile se așteaptă la un acces mai ușor la credit, în special pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici, ceea ce se datorează probabil dobânzii crescute pentru împrumuturile favorabile disponibile în cadrul schemei de remunerare FGS.

Rata dobânzii la împrumuturile în sumă mică din HUF a rămas neschimbată. Nu a existat nicio schimbare majoră în rata medie a dobânzii la împrumuturile în HUF de sub 1 milion EUR, situându-se la 2,44 %. Rata dobânzii la împrumuturile în sumă mare HUF a scăzut la 1,8 % la sfârșitul anului. Rata medie a dobânzii la împrumuturile în sume mari în EUR(peste 1 milion) a scăzut la 2%.¹³⁹

Formare profesională

- Subfondul de formare profesională a Fondului național pentru ocuparea forței de muncă, contribuție la formarea profesională - Nemzeti Foglalkoztatási Alap Képzési Alapréz¹⁴⁰

Bază legală: Actul CLV din 2011 privind contribuția la formarea profesională și sprijinul pentru formarea profesională

Fondurile de contribuție la formarea profesională sunt utilizate pentru a sprijini programe centrale legate de formarea profesională / adulți, alte organisme / organizații abilitate să încheie contract de studenți, burse de studii școlare VET ale stagiatorilor profesioniști în învățământ formal, pentru a sprijini dezvoltarea de magazine de pregătire corporativă și profesionale / măsuri de formare a adulților implementate în cadrul

¹³⁹ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/131f6db7-en/index.html?itemId=/content/component/131f6db7-en>

¹⁴⁰ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/national-employment-fund-training-sub-fund-vocational-training>

cofinanțării UE. În legătură cu ucenicia, sunt eligibile companiile abilitate să ofere instruire practică.

Formula de finanțare și mecanismele de alocare: Media „subvenție de bază” la care are dreptul o companie este de 1.461,76 EUR pe ucenic pe an (subvenția de bază variază în funcție de profesiile de formare, costurile instruirii etc.). În plus, companiile pot solicita rambursarea pentru costurile salariilor de formatori din companie (21% din valoarea de bază) și costurile pentru întreținerea atelierelor companiei (25% din valoarea de bază). Mai mult decât atât, costurile investițiilor mai mari sunt rambursate până la 48.402,71 EUR pe an (de exemplu, construirea și menținerea unui atelier folosit special pentru pregătirea pentru ucenicie pentru achiziționarea de mașini, echipamente sau instrumente care sunt necesare în special pentru formarea uceniciei). De exemplu, suma maximă de finanțare pentru instruirea unui sudor este de 3.595,93 EUR (2923,52 EUR ca subvenție de bază) + 48 402,71 EUR pe an pentru investiții.

Fondul național pentru ocuparea forței de muncă acoperă aproximativ 80% (sau mai multe) din costurile aferente formării în cadrul companiilor. Cota rămasă din costuri este acoperită de companie.

Costuri eligibile: Remunerarea ucenicilor, costul asigurărilor sociale, salariile formatorilor în companie, costurile materialelor / echipamentelor (întreținerea locului de muncă, investiții), mesele ucenicilor și cheltuielile de călătorie

Beneficiari: În 2016, aproximativ 544.156 de companii au contribuit la formarea profesională, în timp ce 7.059 de companii (din 78.038 de companii care au fost incluse în Registrul Camerei), iar în 2015, aproximativ 567.857 de companii.

- De la 1 ianuarie 2016, companiile primesc subvenții normative suplimentare (pentru a acoperi cheltuielile de investiții, instructor, lucrări de întreținere a atelierului în scădere), prin care suma care trebuie recuperată din obligația de plată a contribuției de formare profesională poate crește. O schimbare pozitivă în finanțarea costurilor de formare ale altor organizații este aceea că au posibilitatea de a simplifica și de a accelera procesul de rambursare a costurilor contractului de ucenicie de la 1 ianuarie 2016. Pentru aceasta, trebuie să raporteze organului fiscal de stat că își stabilesc contribuția de formare profesională prin formare practică cu contracte de ucenicie. Prin acestea sunt incluse în cercul întreprinderilor obligate să plătească contribuția într-un mod în care obligația este zero. După aceea, aceștia au dreptul să își recupereze lunar costurile, pe baza subvenției normative.¹⁴¹

Programul de cercetare școli profesionale de către Camera de Comerț și Industrie din Ungaria Institutul de Cercetări Economice și Întreprinderilor¹⁴²

Toate companiile ucenicie¹⁴³ plătesc taxa percepută drept contribuție de formare profesională. Obligația de contribuție a companiilor poate fi îndeplinită prin plata către subfondul de dezvoltare și formare a Fondului național pentru ocuparea forței de muncă sau prin organizarea de instruire practică. În cazul acestora din urmă, contribuția poate fi redusă pe baza normelor de bază specificate în actul bugetar pentru anul dat (1.461,76 EUR / persoană / an în 2017). Cheltuielile de formare profesională la locul de muncă sunt

¹⁴¹ http://www.isziir.hu/ frontend/index.php?module=etalon_tanuloszerzodesek&sub=6

¹⁴² http://gvi.hu/files/researches/486/szakiskola_2016_tanulok_tanulmany_160317.pdf

¹⁴³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/apprenticeship-schemes/apprenticeship-dual-vocational-training-based-apprenticeship-training>

acoperite de angajatori, inclusiv plata indemnizației către ucenici. Cu toate acestea, companiile pot deduce costurile de formare din contribuția lor de formare profesională obligatorie și pot, de asemenea, să ramburseze alte costuri legate de ucenicie din subfondul de formare al Fondului național pentru ocuparea forței de muncă. În 2015, o analiză comparativă a cantității normative de bază pentru formarea profesională / reducerea contribuției la formarea profesională și costurile reale ale pregătirii practice oferite de întreprinderi bazate pe contractul de formare în ucenicie a fost realizată de Oficiul Național de Educație Profesională și Formare Profesională și Învățare pentru Adulți. Această cercetare a confirmat faptul că finanțarea normativă / reducerea contribuției la formarea profesională a reducerii impozitelor a acoperit majoritatea costurilor reale ale pregătirii practice. (Cercetările pot fi găsite în limba maghiară pe site-ul Oficiului Național de Educație Profesională și Formare Profesională și Învățarea Adulților: <http://site.nive.hu/refernet/index.php/en/publications>). Pe baza unui alt sondaj (realizat de Camera de Comerț și Industrie Maghiară, Institutul de Cercetări Economice și de Întreprindere), conform estimărilor companiilor, formarea profesională Suma normativă de bază / reducerea contribuției la formarea profesională acoperă cel puțin 80% din toate costurile de formare aferente instruire la locul de muncă Costul rămas va fi acoperit de întreprindere. Sondajul poate fi găsit în limba maghiară pe site-ul Camerei de Comerț și Industrie din Ungaria, Institutul de Cercetări Economice și Întreprinderilor - http://gvi.hu/files/researches/486/szakiskola_2016_vallalatok_tanulmany_160317.pdf

Subfondul de formare profesională a Fondului național pentru ocuparea forței de muncă, contribuție la formarea profesională - Nemzeti Foglalkoztatási Alap Képzési Alaprészt¹⁴⁴

Bază legală

Actul CLV din 2011 privind contribuția la formarea profesională și sprijinul pentru formarea profesională

Obiectiv (e) și țintă (obiective)

Fondurile de contribuție la formarea profesională sunt utilizate pentru a sprijini programe centrale legate de formarea profesională / adulți, alte organisme / organizații îndreptățite să încheie contract de studenți, burse de studii școlare VET ale stagiarilor profesioniști în învățământ formal, pentru a sprijini dezvoltarea de magazine de pregătire corporativă și profesionale / măsuri de formare a adulților implementate în cadrul cofinanțării UE.

Grup eligibil - În legătură cu ucenicia, companiile îndreptățite să ofere instruire practică, adică cele incluse în registrul camerei.

Formula de finanțare și mecanismele de alocare - Media „subvenție de bază” la care are dreptul o companie este de 1.461,76 EUR pe ucenic pe an (subvenția de bază variază în funcție de profesiile de formare, costurile instruirii etc.). În plus, companiile pot solicita rambursarea pentru costurile salariilor de formatori din companie (21% din valoarea de bază) și costurile pentru întreținerea atelierelor companiei (25% din valoarea de bază). Mai mult decât atât, costurile investițiilor mai mari sunt rambursate până la

¹⁴⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/financing-apprenticeships/financing-instruments/national-employment-fund-training-sub-fund-vocational-training>

48.402,71 EUR pe an (de exemplu, construirea și menținerea unui atelier folosit special pentru pregătirea pentru ucenicie pentru achiziționarea de mașini, echipamente sau instrumente care sunt necesare în special pentru formarea uceniciei). De exemplu, suma maximă de finanțare pentru instruirea unui sudor este de 3.595,93 EUR (2923,52 EUR ca subvenție de bază) + 48 402,71 EUR pe an pentru investiții.

Fondul național pentru ocuparea forței de muncă acoperă aproximativ 80% (sau mai multe) din costurile aferente formării în cadrul companiilor. Cota rămasă din costuri este acoperită de companie.

Costuri eligibile - Remunerarea ucenicilor, costul asigurărilor sociale, salariile formatorilor în companie, costurile materialelor / echipamentelor (întreținerea locului de muncă, investiții), mesele ucenicilor și cheltuielile de călătorie

Beneficiari / preluare - În 2016, aproximativ 544.156 de companii au contribuit prin contribuție la formarea profesională, în timp ce 7.059 de companii (din 78.038 de companii care au fost incluse în registrul camerei, adică ar putea oferi instruire practică pentru studenții ÎFP).

În 2015, aproximativ 567.857 de companii au contribuit prin contribuție la formarea profesională, în timp ce 6.991 de companii (din 69.312 companii care au fost incluse în registrul camerei, adică ar putea oferi instruire practică pentru studenții ÎFP).

Modificări recente sau planificate - De la 1 ianuarie 2016, companiile primesc subvenții normative suplimentare (pentru a acoperi cheltuielile de investiții, instructor, lucrări de întreținere a atelierului în scădere), prin care suma care trebuie recuperată din obligația de plată a contribuției de formare profesională poate crește. O schimbare pozitivă în finanțarea costurilor de formare ale altor organizații este aceea că au posibilitatea de a simplifica și de a accelera procesul de rambursare a costurilor contractului de ucenicie de la 1 ianuarie 2016. Pentru aceasta, trebuie să raporteze organului fiscal de stat că își stabilesc contribuția de formare profesională prin formare practică cu contracte de ucenicie. Prin aceasta, acestea sunt incluse în cercul întreprinderilor obligate să plătească contribuția într-un mod în care obligația este zero. După aceea, aceștia au dreptul să își recupereze lunar costurile, pe baza subvenției normative.

SUEDIA

Conform Fișei Informative SBA 2019 Suedia¹⁴⁵, IMM-urile generează 61,2% din valoarea adăugată și 65,2% din ocuparea forței de muncă, în perioada 2014-2018 înregistrând o creștere importantă.

În iunie 2016, parlamentul suedez (Riksdag) a adoptat o propunere privind structura finanțării publice pentru inovație și creștere durabilă (proiectul de lege al Guvernului 2015/16: 110). Unul dintre obiectivele structurii revizuite este clarificarea și simplificarea sistemului actual de finanțare a VC de stat. Noua structură își propune, de asemenea, să utilizeze mai bine resursele publice din zonă și, prin aceasta, să contribuie la dezvoltarea și reînnoirea industriei suedeze.¹⁴⁶

¹⁴⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/28/translations/en/renditions/native>

¹⁴⁶ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/98927ee2-en/index.html?itemId=/content/component/98927ee2-en>

Fondul de Dezvoltare Regionala¹⁴⁷ și-a început activitatea în anul 2015, peste 75% din bugetul total al programelor fiind acordat la sfârșitul anului 2017, respectiv 5,6 miliarde SEK. Incluzând contractele de cofinanțare, aproximativ 12 miliarde SEK au fost investiți în 600 de proiecte din țară. Programele Fondului regional vizează în principal domeniile prioritare ale cercetării și inovării, creșterea competitivității în întreprinderile mici și mijlocii și trecerea către o economie cu emisii reduse de carbon.

În Suedia¹⁴⁸, nu există fonduri naționale sau regionale dedicate expres sprijinirii de microcredite prin intermediari financiari non-bancari. Nu există scheme de deducere fiscală disponibile persoanelor fizice sau organizațiilor în vederea promovării sprijinului financiar prin acordarea de microcredite. În schimb, există programe de stat cu privire la subvenționarea educației și informării cu privire la demararea unei afaceri. Serviciile de dezvoltare a afacerilor subvenționate public sunt disponibile pe scară largă pentru microîntreprinderi (sprijin logistic). Agenția suedeză pentru creștere economică și regională¹⁴⁹ oferă sprijin creării de noi afaceri, cu un accent deosebit pe finanțarea start-upurilor digitale, precum și a celor deținute de imigranți și femei. Există și posibilitatea accesării de către persoanele aflate în șomaj a unui sprijin guvernamental acordat pe o perioadă de 6 luni de zile în vederea înființării unei afaceri, care va putea fi înregistrată ca întreprindere cu unic asociat sau corporație.

În 2017, aproximativ 89% din societățile cu răspundere limitată din Suedia erau IMM-uri. Au reprezentat aproximativ 53% din totalul locurilor de muncă și 45% din PIB.

Nivelul datoriilor ale IMM-urilor la bănci și alte instituții financiare a fost de 1 290 miliarde SEK în 2017, în creștere cu 10% față de 2016. Datoria IMM ca o pondere a datoriei totale restante a fost cu puțin peste 40% în 2017, o ușoară creștere față de anul precedent.

În iunie 2016, parlamentul suedez (Riksdag) a adoptat o propunere privind structura finanțării publice pentru inovație și creștere durabilă (proiectul de lege al Guvernului 2015/16: 110). Unul dintre obiectivele structurii revizuite este clarificarea și simplificarea sistemului actual de finanțare a VC de stat. Noua structură își propune, de asemenea, să utilizeze mai bine resursele publice din zonă și, prin aceasta, să contribuie la dezvoltarea și reînnoirea industriei suedeze.¹⁵⁰

Nivelul impozitelor aplicabile întreprinderilor pentru Suedia este de 21,4%, impozit pe profit (pe profitul net) și nu are impozit pe venit.

PFA

Persoanele care desfășoară activități independente sunt impozitate pe profitul impozabil net, la o rată de 28,97%. Pentru persoanele independente născute în 1990 sau mai târziu, rata este de 23,69%. Pentru angajații născuți între 1938 și 1949, rata este de 10,21%. Pentru angajații născuți în 1937 sau mai devreme, rata este de 0%. Pentru veniturile pasive, rata este de 24,26%.¹⁵¹

¹⁴⁷ <https://www.government.se/4ada8d/contentassets/6a8ae51c21f7462998a8672a8ff0c15/swedens-national-reform-programme-2019.pdf>

¹⁴⁸ <https://www.european-microfinance.org/sites/default/files/document/file/Sweden.pdf>

¹⁴⁹ <https://tillvaxtverket.se/english.html>

¹⁵⁰ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/98927ee2-en/index.html?itemId=/content/component/98927ee2-en>

¹⁵¹ <https://import-export.societegenerale.fr/en/country/sweden/presentation-taxation>

Finanțare

Stocul datoriilor IMM-urilor către bănci și alte instituții financiare a fost de 930 miliarde SEK în 2012. Acesta a crescut constant de-a lungul anilor până la 1 290 miliarde SEK în 2017, în creștere cu 10% față de anul precedent. Datoria IMM-urilor ca pondere din totalul datoriilor comerciale a crescut de la 35 la 40% în perioada 2012-2017. Datoria IMM-urilor a crescut cu 35%, în timp ce datoria firmelor mari a crescut cu 18% în aceeași perioadă. La începutul anului 2019, potrivit unui raport făcut de Banca Centrală Suedeză (Sw. Riksbanken) a crescut rata de repunere pentru prima dată din 2011, care se ridică în prezent la -0,25%.

Banca Centrală a crescut continuu rata de repunere până la începutul crizei financiare. Pe măsură ce criza a lovit, rata a fost redusă treptat până a ajuns la 0,25%. Banca Centrală a început să crească rata de recuperare la sfârșitul anului 2010 și a ajuns la 2% până la jumătatea anului 2011. Un șoc negativ de creștere - PIB-ul a contractat 1,1% în al patrulea trimestru 2011 - a stimulat politica Băncii Centrale privind ratele dobânzilor scăzute, care persistă și astăzi. Rata de repunere a scăzut sub zero în februarie 2015 și a rămas negativă de atunci.

Diferența dintre rata dobânzii între întreprinderile mici și mari (împrumuturi peste și mai puțin de 1 milion EUR) se situează la 0,89 puncte procentuale în trimestrul al treilea DIN 2019. Maximul de 1,29 % a fost atins în primul trimestru al anului 2011. Diferența a scăzut de atunci, ajungând la 0,26 % în trimestrul al treilea din 2015. De atunci, rata dobânzii a crescut, în special în al doilea și al treilea trimestru din 2019.

Cel mai recent sondaj indică faptul că numărul creditelor acordate întreprinderilor a crescut în ultimul trimestru(2019). Indicele a rămas pozitiv încă din primul trimestru al anului 2012. Creșterea creditelor este concomitentă cu o rată scăzută a dobânzii bancare pentru împrumuturile de afaceri.¹⁵²

Rata dobânzii medie pentru IMM-uri a fost de 1.56% în 2016; 1.50% în 2017 și 1.53% în 2018.

¹⁵² <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/98927ee2-en/index.html?itemId=/content/component/98927ee2-en>

Bibliografie

1. <https://assets.publishing.service.gov.uk>
2. <https://balcellsgroup.com/freelance-taxes-in-spain/#Freelance income tax>
3. [https://www.bdo.global/en-gb/microsites/tax-newsletters/ges-newsletter/may-2019-issue/italy-double-taxation-for-self-employed-individuals-who-opt-for-the-new-flat-rate-tax-regime#:~:text=The%20last%20Italian%20Budget%20Law,from%2023%25%20to%2043%25\).](https://www.bdo.global/en-gb/microsites/tax-newsletters/ges-newsletter/may-2019-issue/italy-double-taxation-for-self-employed-individuals-who-opt-for-the-new-flat-rate-tax-regime#:~:text=The%20last%20Italian%20Budget%20Law,from%2023%25%20to%2043%25).)
4. <https://data.worldbank.org/indicator/FR.INR.LNDP?end=2018&locations=BE&start=2011>
5. https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/ecb.safe201911~57720ae65f.en.html#toc2
6. <https://ec.europa.eu>
7. <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp17006.pdf>
8. <https://www.grantthornton.global/en/insights/articles/poland-personal-income-tax-changes#:~:text=On%201%20October%202019%2C%20the,from%20the%20previous%2018%25%20rate.>
9. <https://import-export.societegenerale.fr/en/country/sweden/presentation-taxation>
10. <https://www.justlanded.com/english/Hungary/Hungary-Guide/Jobs/Taxation-in-Hungary>
11. <https://www.kfw.de/>
12. Legea 227/2015 cu modificările și completările ulterioare
13. https://en.nav.gov.hu/taxation/taxinfo/summary_individuals.html#:~:text=The%20rate%20of%20income%20tax,depending%20on%20the%20activities%20pursued.
14. www.oecd-ilibrary.org
15. Raport BNR 2019: <https://www.bnr.ro/PublicationDocuments.aspx?icid=3043>
16. <https://www.rechts-und-steuerberatung-schmidt.de/en/tax-news/taxes-self-employed.html>
17. SBA Fact Sheet- Toate statele U.E
18. Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România” cercetare BNR